

ÄHTÄRIN KAUPUNKI
Moksunniemen osayleiskaava
Kaavaehdotus 10.6.2013

ESIPUHE

Ähtärin kaupunginhallitus on tehnyt päätöksen Ähtärin Moksunniemen osayleiskaavasta 16.5.2011, §113. Alue on kokonaisuudessaan asemakaavoitettu, mutta alueella ei ole osayleiskaavaa. Yleiskaava laaditaan strategisena osayleiskaavana ohjaamaan tulevia asemakaavamuutoksia alueella.

Suunnittelukonsulttina on toiminut Pöyry Finland Oy, jossa työ aloitettiin kesällä 2011. Ähtärin kaupungin puolesta työtä on johtanut ja valvonut kaupunginhallituksen nimeämänä kaavoituksen ohjausryhmä, johon ovat kuuluneet kaupunginjohtaja Jarmo Pienimäki (____.____.____ saakka Juhani Rinta-Rahko, 15.2.2012 saakka Kari Heikkilä), hallinto- ja talouspäällikkö Pirjo Pajunen, tekninen johtaja Ilkka Kajander, perusturvajohtaja Hannu Tuppurainen, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Heimo Pirttimäki, kaupunginhallituksen puheenjohtaja Risto Harju sekä teknisestä lautakunnasta Pirkko Koiramäki, Tapio Järvinen ja Seppo Laine. Pöyry Finland Oy:ssä tehtävästä ovat vastanneet osastopäällikkö Liisa Märijärvi-Vanhanen ja projektipäällikkö Juha-Matti Märijärvi.

Kaavoituksen yhteydessä on laadittu erillisselvitykset koskien maisemaa ja kulttuuriympäristöä sekä luontoa (Pöyry Finland Oy). Lisäksi on laadittu erillisselvityksenä muinaismuist selvitys (Mikroliitti Oy) ja Ähtärin kaupallinen selvitys (Santasalo Ky).

Seinäjoella 10. kesäkuuta 2013

PÖYRY FINLAND OY

Kaupunki- ja aluesuunnittelu

Liisa Märijärvi-Vanhanen
Osastopäällikkö

Juha-Matti Märijärvi
Projektipäällikkö

Copyright © Pöyry Finland Oy

Pohjakartta © Maanmittauslaitos lupanro POH/K392/200

KÄSITTELYVAIHEET

16.05.2011	Kaupunginhallituksen päätös § 113
11.08.2011	Työneuvottelu Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo
03.10.2011	Ohjausryhmä 1
30.11.2011	Yleisötilaisuus
07.12.2011	Viranomaisneuvottelu 1
04.01–02.02.2012	OAS julkisesti nähtävillä (MRL 63 §)
29.03.2012	Ohjausryhmä 2
09.10.2012	Tekninen lautakunta
17.10.–17.11.2012	Kaavaluonnos julkisesti nähtävillä (MRL 62 §, MRA 30 §)
18.10.2012	Viranomaistyöneuvottelu
23.01.2013	Viranomaisneuvottelu 2
12.06.2013	Ohjausryhmä 3
	Tekninen lautakunta
	Kaupunginhallitus
	Kaavaehdotus julkisesti nähtävillä (MRL 65 §, MRA 19 §)

SISÄLLYSLUETTELO

1	OHJELMA	8
	1.1 Yleiskaavatyön taustaa	8
	1.2 Suunnittelualue ja laatimispäätös	8
	1.3 Yleiskaavaan liittyvää lainsäädäntöä	9
	1.4 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	10
2	LÄHTÖKOHDAT	11
	2.1 Selvitysmenetelmät	11
	2.2 Suunnittelutilanne	11
	2.3 Muut suunnitelmat ja selvitykset	18
	2.4 Väestö, elinkeinot ja palvelut	18
	2.5 Maanomistus.....	19
	2.6 Rakennettu ympäristö	20
	2.7 Pohjakartat, ilmakuvat	23
	2.8 Luonnonympäristö	23
	2.9 Maisema ja kulttuuriympäristö	29
	2.10 Rakentamista rajoittavat tekijät	38
3	OSAYLEISKAAVAN VALMISTELU	40
	3.1 Aloitusvaihe	40
	3.2 Luonnosvaihe.....	41
4	OSAYLEISKAAVAN KUVAUS	43
	4.1 Tavoitteet	43
	4.2 Osayleiskaavaluonnos 01.10.2012	51
	4.3 Mielenpitemin kuuleminen kaavaluonnoksesta ja sidosryhmätyöskentely	53
5	OSAYLEISKAAVA	56
	5.1 Tarkistetut tavoitteet	56
	5.2 Mitoitus	57
	5.3 Alueiden käyttö osayleiskaavassa.....	58
	5.4 Erityispiirteet, kulttuurimaisema ja suojelukohteet	61
	5.5 Rakentamista rajoittavat tekijät	63
	5.6 Liikenne	64
	5.7 Tekninen huolto.....	64
	5.8 Yhteenveto	64
6	YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI	66
	6.1 Menettely	66

6.2	Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioiminen.....	66
6.3	Vaikutukset luonnonoloihin	67
6.4	Vaikutukset yhdyskuntakehitykseen ja maankäyttöön.....	68
6.5	Vaikutukset yksilöön ja yhteisöön.....	69
7	OSAYLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN	70
7.1	Toteuttamisen vaiheittaisuus	70
7.2	Jatkosuunnitelmat	70
7.3	Seuranta ja jälkiarviointi	70
8	OSAYLEISKAAVAN SUUNNITTELUVAIHEET JA HYVÄKSYMINEN .	71
8.1	Suunnitteluvaiheet	71
8.2	Sidosryhmätyöskentely.....	71
8.3	Virallisen kaavaehdotuksen hallintokäsittely	71

Kuvat

- Kuva 1. Osayleiskaava-alueen sijainti ja rajaus
- Kuva 2. Ote maakuntakaavasta
- Kuva 3. Kaavoitustilanne 2012
- Kuva 4. Ote Väliveden-Ähtärinsalmen rantaosayleiskaavasta (2009)
- Kuva 5. Moksunniemen asemakaavayhdistelmä 2012
- Kuva 6. Maanomistus
- Kuva 7. Tekniset verkostot
- Kuva 8. Nykyinen liikenneverkko
- Kuva 9. Ulkoilureitistöt
- Kuva 10. Luontokohteet
- Kuva 11. Maiseman arvot ja ongelmat (Maisemaselvitys 2010)
- Kuva 12. Ote valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaista maisema- ja kulttuurialueista, Kuusiokunnat (EP:n liitto, Motiivi Oy 2001)
- Kuva 13. Kulttuurimaisema-alueet ja -kohteet
- Kuva 14. Rakentamista rajoittavat tekijät
- Kuva 15. Ote Ähtärin matkailun masterplanista (Ähtärin kaupunki 2010)
- Kuva 16. Maankäytön ja reitistöjen nykytilanne (Yleissuunnitelma 2011)
- Kuva 17. Lomamessualue ja golfkenttä (Yleissuunnitelma 2011)
- Kuva 18. Mesikujan, Moksunalasentien ja Aarnipolun alueet (Yleissuunnitelma 2011)
- Kuva 19. Mekkoranta, Leirintäalue ja Kierinniemi (Yleissuunnitelma 2011)
- Kuva 20. Valtatien risteysalue (Yleissuunnitelma 2011)
- Kuva 21. Osayleiskaavaluonnos 1.10.2012

Liitteet

- Liite 1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, tarkistus 25.09.2012
- Liite 2. Muistio maastokäynnistä 11.8.2011
- Liite 3. Muistio viranomaisneuvottelusta 07.12.2011
- Liite 4. Muistio viranomaisneuvottelusta 23.01.2013

Liiteraportit

1. Luonto-, liito-orava- ja lepakkoselvitys, Pöyry Finland Oy 2011
2. Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys, Pöyry Finland Oy 2011
3. Muinaisjäännösinventointi, Mikroliitti Oy 2011
4. Ähtärin kaupallinen selvitys, Santasalo ky 2013

YLEISKAAVAKARTTA MÄÄRÄYKSINEEN SELOSTUKSEN LOPUSSA.

TIIVISTELMÄ

Moksunniemen osayleiskaava on laadittu tavoitteena ohjevuosi 2025. Suunnitelma sisältää periaatteet alueiden käyttämisestä eri tarkoituksiin.

Osayleiskaavan selostus on laadittu vaiheittain eteneväksi. Selostuksen liitemateriaali sisältää selvityksiä, muistioita sekä muuta yleiskaavaprosessin seuraamisessa auttavaa materiaalia.

Selostus sisältää kahdeksan suunnittelun eri vaiheita kuvaavaa osiota:

- 1 Ohjelmaosaan on koottu yleiskaavatyön taustaa ja alkuvaihetta sekä siihen liittyvää lainsäädäntöä. Työ aloitettiin vuonna 2011 tavoitteena strateginen yleiskaava. Yleiskaavan laatiminen helpottaa tulevia asemakaavamuutoksia, sillä lainsäädännön mukaan yleiskaavan selvitystarpeet siirtyvät asemakaavoitukseen, mikäli alueella ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa.
- 2 Lähtökohtaosaan on koottu tiedot olemassa olevista ja kaavoitusta varten laadituista selvityksistä ja suunnitelmista. Osio sisältää tiivistetyn kuvauksen alueen suunnittelutilanteesta, luonnonympäristöstä, maisemasta ja rakennetusta ympäristöstä sekä ympäristön häiriötekijöistä. Suunnittelualueelta on havaittu liito-oravan elinpiirejä sekä lepakoille tärkeitä alueita. Lisäksi alueella on muinaismuistolain suojeltavia kohteita sekä maakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema-alue. Merkittävimpien liikenneväylien läheisyydessä esiintyy melua ja rautatien läheisyydessä myös tärinää.
- 3 Osayleiskaavan valmisteluosiossa esitetään tiivistetysti suunnittelun ja sidosryhmytyöskentelyn vaiheet sekä hallinnolliset päätökset. Suunnitteluprosessin vaiheita ovat aloitusvaihe, luonnosvaihe, ehdotusvaihe ja hyväksymisvaihe.
- 4 Osayleiskaavan kuvauksessa esitetään huomioitavat tavoitteet, kaavan vaihtoehdot, kaavaluonnoksen periaatteet sekä mielipiteen kuulemisessa saatu palaute ja sen käsittely. Osayleiskaavan tavoitteena on maankäytön kokonaisvaltaisen kehittämisen ohjaaminen ja asemakaavaprosessien helpottaminen. Tavoitteena on luoda edellytykset loma-asumiselle ja virkistykselle samalla säilyttäen luonnon, kulttuuriympäristön ja maiseman arvot. Ehdotusvaiheessa selostetaan kaavaan luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset, julkisessa nähtävillä olossa saadut lausunnot ja muistutukset sekä niiden perusteella tehtävät mahdolliset tarkistukset kaavan sisältöön.
- 5 Osayleiskaavaosassa selostetaan kaavan mitoitukset ja alueiden käyttö.
- 6 Ympäristövaikutusten arvioinnissa on käytetty apuna laadittujen suunnitelmien ja selvitysten aineistoa, viranomaisten lausuntoja sekä neuvottelussa ja kuulemisvaiheessa saatuja kommentteja.
- 7 Osayleiskaavan toteuttaminen sisältää ohjeita jatkosuunnittelulle.
- 8 Osayleiskaavan hyväksyminen raportoi lyhyesti hallintokäsittelyt nähtävilläoloinen sekä hyväksymiseen liittyvät vaiheet.

1 OHJELMA

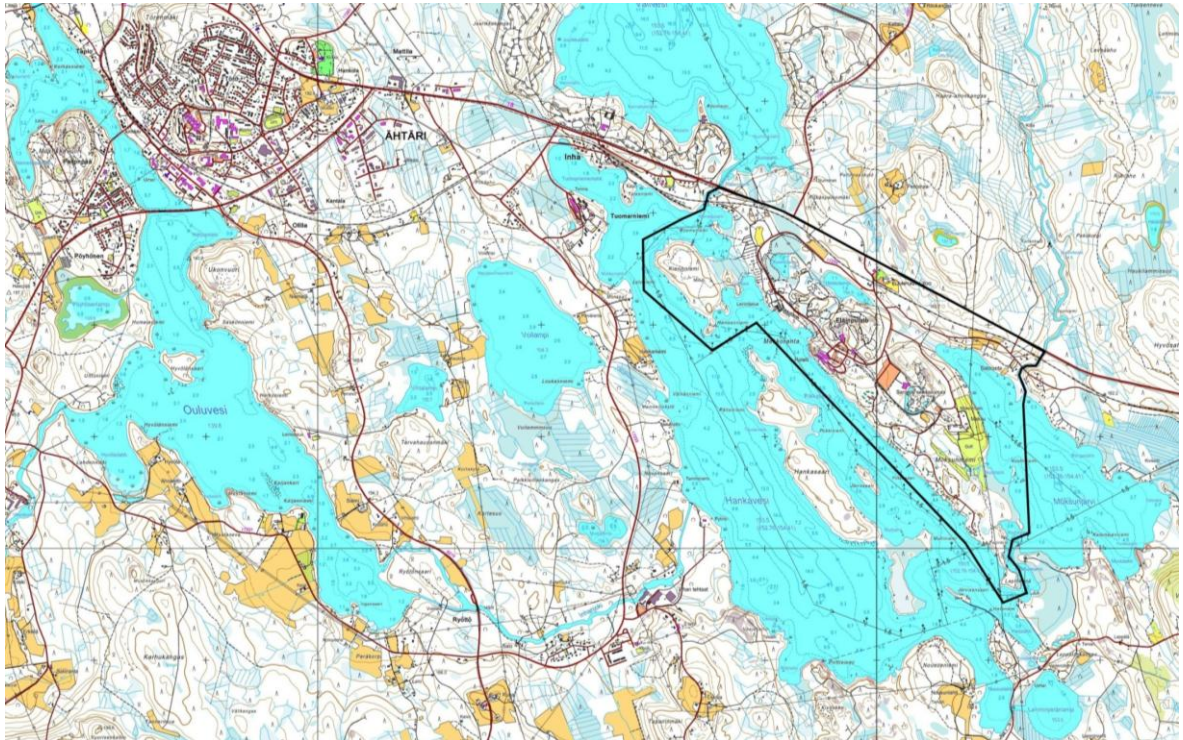
1.1 YLEISKAAVATYÖN TAUSTAA

Ähtärin kaupunki sijaitsee Etelä-Pohjanmaan liiton alueella Länsi-Suomen läänissä. Se kuuluu yhdessä Alavuden, Kuortaneen ja Töysän kanssa Kuusiokuntien seutukuntaan. Kaupungin asukasluku oli 6412 vuonna 2011.

Ähtärin kaupunki on laatinut vuonna 2010 Ähtärin matkailua koskevan Masterplan-suunnitelman, jonka visiona ja tavoitteena on Ähtärin kehittäminen Suomen johtavaksi ympärivuotiseksi perhematkailukeskukseksi vuonna 2020. Tavoitteena on kasvattaa matkailijamäärä 150 000:sta 230 000:een. Moksunniemen alueen palveluja täydennetään ja ympärivuotisten vuodepaikkojen määrää lisätään nykyisestä noin 300:sta tuhanteen vuodepaikkaan.

Moksunniemen loma- ja matkailualueelle on laadittu vuonna 2011 yleissuunnitelma, jossa on esitetty toiminnallisia ratkaisuja Masterplanin tavoitteiden edellyttämän kerrosalan ja palveluiden sijoittamiseksi alueelle. Tavoitteena on toteuttaa alueelle 100–150 ympärivuotisessa käytössä olevaa loma-asuntoa, mikä merkitsee 10 000–15 000 m² lisäystä nykyiseen kerrosalamäärään. Lisäksi on huomioitu golfkentän laajennussuunnitelma 18-rataiseksi.

1.2 SUUNNITTELUALUE JA LAATIMISPÄÄTÖS

Kuva 1. Osayleiskaava-alueen sijainti ja rajaus

Ähtärin kaupunginhallitus on päättänyt osayleiskaavan laatimisesta Ähtärin Moksunniemen alueelle 16.5.2011, § 113. Alue on kokonaisuudessaan asemakaavoitettu, mutta alueella ei ole osayleiskaavaa. Yleiskaava laaditaan strategisena osayleiskaavana ohjaamaan tulevia asemakaavamuutoksia alueella.

Suunnittelualue sijaitsee noin 7 km päässä Ähtärin liikekeskustasta ja käsittää koko Moksunniemen matkailualueen Kierinniemenstä Moksunniemen eteläkärkeen. Suunnittelualue rajoittaa koillisessa valtatie 18 (Vaasa-Jyväskylä) ja lounaassa Hankavesi. Rataosuus Jyväskylä-Seinäjoki sijoittuu alueelle valtatie suuntaisena. Suunnittelualue on keskeisiltä osiltaan matkailu-, lomailu- ja virkistyskäytössä, koillisreunassa on jonkin verran pysyvää asutusta. Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa Väliveden-Ähtärinsalmen rantaosayleiskaavaan (2009). Suunnittelualueen laajuus on noin 520 ha, josta vesialuetta noin 150 ha.

1.3 YLEISKAAVAAN LIITTYVÄÄ LAINSÄÄDÄNTÖÄ

1.3.1 Maankäyttö- ja rakennuslaki

Maankäyttö- ja rakennuslain 20 §:n mukaan kunnan on huolehdittava alueiden käytön suunnittelusta sekä rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta alueellaan.

Yleiskaavan laatimista ja yleiskaavassa annettavia määräyksiä käsitellään maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) luvuissa 1, 5 ja 8 sekä -asetuksen (MRA) luvuissa 1, 3 ja 6.

Kunnan tulee huolehtia tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla (MRL 36 §). Yleiskaavan hyväksyy kunnanvaltuusto.

”Yleiskaava ohjaa yhdyskuntarakenteen kehittymistä ja eri toimintojen yhteensovittamista. Se esittää tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoittaa yleispiirteisesti tarpeelliset alueet. Yleiskaavoituksessa korostuu yhdyskunnan toiminnallinen rakenne, eri aktiviteettien sijoittaminen ja niiden välisten yhteyksien järjestäminen sekä tämän rakenteen soveltaminen muuhun ympäristöön. Yleiskaava on sekä kunnan strategisen suunnittelun eräs väline että asemakaavoituksen ohjaaja. Se on ennen kaikkea kunnan tahdon ilmaisija ja sen toteuttamisen väline.” *Lähde: Ympäristöministeriö, Yleiskaavamerkinnot ja -määräykset.*

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää suunnittelun avoimuutta ja eri osapuolten vuorovaikutuksen järjestämistä (MRL 62 §). Laki edellyttää selvityksiä suunnitelman toteuttamisen ympäristöllisistä, yhdyskuntataloudellisista, sosiaalisista, kulttuuri- ja muista vaikutuksista (MRL 9 §). Tarvittavat selvitykset esitetään yleiskaavan selostuksessa.

Yleiskaavan oikeusvaikutuksista

Kun yleiskaavan laatiminen tai muuttaminen on pantu vireille, kunta voi määrätä alueelle rakennuskiellon ja toimenpiderajoituksen (MRL 38 § ja 128 §). Kaavoituspäätöksen yhteydessä tai yleiskaavassa voidaan myös nimetä yksi tai useampi alue enintään 10 vuoden ajaksi kehittämisalueeksi (MRL 110 § ja 111 §).

Yleiskaava on ohjeena laadittaessa asemakaavaa. Oikeusvaikutteisen yleiskaavan laatiminen helpottaa asemakaavaprosessia, sillä yleiskaavan selvitystarpeet siirtyvät asemakaavoitukseen, mikäli alueella ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta (MRL 42.3 §). Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteellä vaikeuteta yleiskaavan toteuttamista (MRL 42 §).

MRL 72 §:ssä määrätään suunnittelutarpeesta ranta-alueella. Meren tai vesistön ranta-alueeseen kuuluvalla rantavyöhykkeelle ei saa rakentaa rakennusta ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena.

1.3.2 Muu lainsäädäntö

Kaavoitus on yhteen sovittavaa suunnittelua, jossa osoitetaan alueita myös sellaisiin tarkoituksiin, joista on voimassa erityislakeja. Keskeisimmät lait ovat seuraavat:

Luonnonsuojelu

- luonnonsuojelulaki (1096/1996)

Kulttuuriympäristö

- laki rakennusperinnön suojelusta (2010/498)
- valtion omistamien rakennusten suojeluasetus (480/1985)
- kirkollisen rakennusten suojelu (kirkkolaki 1054/1993)
- muinaismuistolaki (295/1963)

Muu ympäristönsuojelu

- ympäristönsuojelulaki (86/2000)

Yleiset tiet ja rautatiet

- maantielaki (503/2005)
- ratalaki (110/2007)

Muu lainsäädäntö

- metsälaki (1093/1996)
- asetus metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä (1234/2010)
- maa-aineslaki (555/1981)
- vesilaki (587/2011)
- ulkoilulaki (606/1973)
- maastoliikennelaki (1710/1995)
- lunastuslaki (603/1977)
- sähkömarkkinalaki (386/1995)
- kaivoslaki (621/2011)
- jätelaki (1072/1993)
- kemikaalilaki (744/1989)
- ilmailulaki (1194/2009)

1.4 OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma sisältää suunnitelman osallistumisen ja vuorovaikutuksen sekä kaavan vaikutusten arvioinnin järjestämisestä. Suunnitelmassa nimetään tiedossa olevat osalliset, tiedottamis- ja kuulemistavat sekä yhteyshenkilöt.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaavoituksen vireilletulosta on tiedotettu alkuvuodesta 2012. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on tarkistettu aikataulujen osalta syksyllä 2012.

Liite 1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, tarkistus 25.09.2012

2 LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYSMENETELMÄT

Suunnitelman alustavat lähtökohdat on koottu valmistuneista suunnitelmista ja selvityksistä. Kaupungin tekninen osasto on toimittanut suunnitteluun liittyvää lähtötietoa sähköisessä muodossa ja karttapohjilla, joista tiedot on koottu liitekartoille ja selostukseen suunnitelmaan vaikuttavin osin.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtioneuvoston hyväksymät tarkistettavat tavoitteet tulivat voimaan 1.3.2009.

Maankäyttö- ja rakennuslain 24.2 §:n mukaan maakunnan suunnittelussa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista. Valtakunnalliset tavoitteet huomioidaan rinnakkain MRL 39 §:ssa yleiskaavalle asetettujen sisältövaatimusten kanssa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet välittyvät kuntakaavoitukseen pääasiassa maakuntakaavan kautta. Osa tavoitteista kohdistuu suoraan kuntien kaavoitukseen. Kunnissa yleiskaava on keskeisin väline valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteuttamisen edistämiseksi.

Ähtärin Moksunniemen osayleiskaavoitusta koskevat seuraavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

1. toimiva aluerakenne
2. eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
3. kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
4. toimivat yhteysverkot ja energiahuolto

2.2.2 Vahvistettu maakuntakaava

Etelä-Pohjanmaan liiton maakuntavaltuusto on hyväksynyt maakuntakaavan 1.12.2003. Ympäristöministeriö on vahvistanut maakuntakaavan 23.5.2005. Ote maakuntakaavasta on kuvassa 2.

Alue- ja yhdyskuntarakenne (suunnittelumääräys kursivilla)

Palvelujen alue p

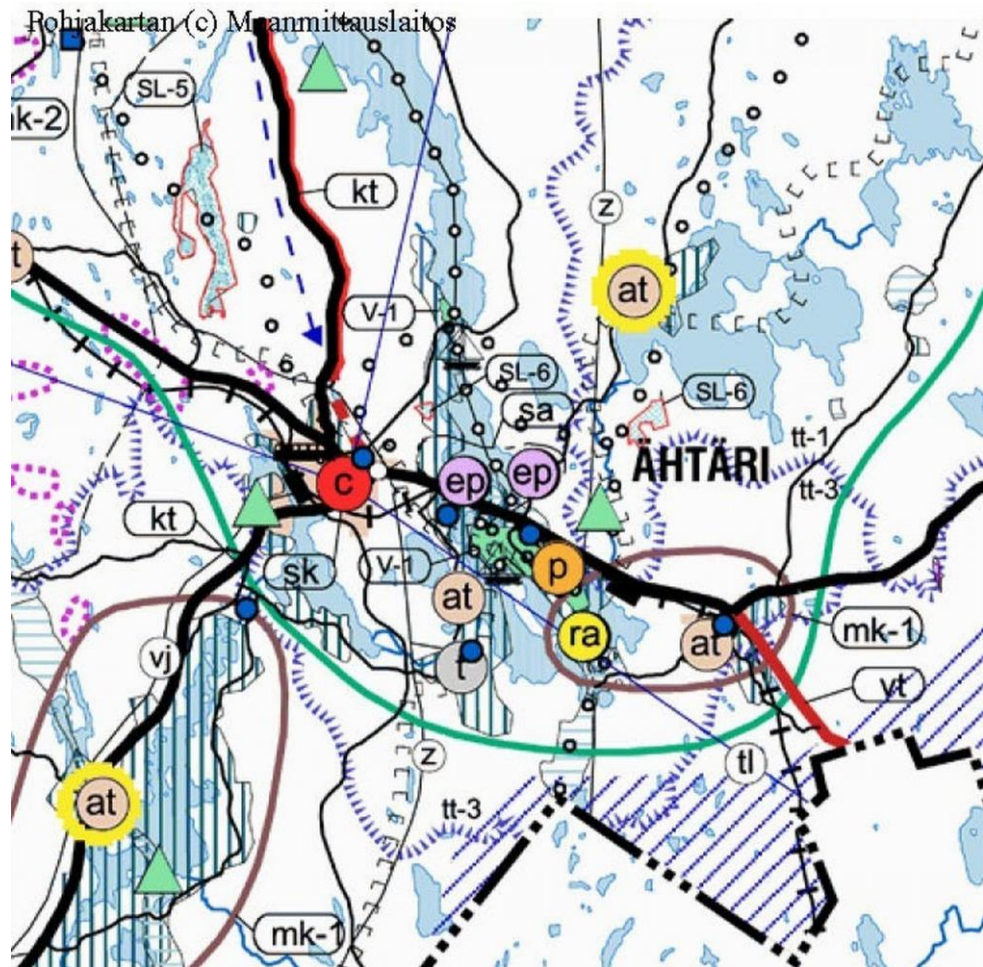
Moksunniemen virkistysalueen yhteyteen on osoitettu palvelujen aluetta (p). ”Alueelle saa sijoittaa myös loma-asutusta ja matkailua palvelevia toimintoja.”

Loma-asuntoalue ra

Moksunniemeen on merkitty loma-asuntoaluetta, joka liittyy kylien kehittämiseen ja osaksi myös matkailun vetovoima-alueisiin. ”Alueelle saa sijoittaa myös matkailupalveluja ja julkisia sekä yksityisiä palveluja. Alueen käyttöä suunniteltaessa tulee mitoituksen perustua erityisesti luonnon ja maiseman antamiin lähtökohtiin.”

Puolustusvoimien alue ep

Alue rajautuu pohjoispuolelta Inhan varasto- ja varikkoalueeseen.

Kuva 2. Ote maakuntakaavasta

Kulttuuriympäristö ja -maisema (suunnittelumääräys kursivilla)

Maaseudun kehittämisen kohdealue mk-1

Suunnittelualueen itäosa kuuluu Myllymäen alueelle osoitettuun maaseudun kehittämisen kohdealueeseen. ”Alueen kehittämisessä ja suunnittelussa tuetaan olemassa olevaa kylärakennetta ja sen palvelujen säilymisedellytyksiä. Maatilatalouden ja sen sivuelinkeinojen kuten maaseutumatkailun sekä pk-teollisuuden alueidenkäytöllisiä toimintaedellytyksiä edistetään.”

Matkailun vetovoima-alue mv

Suunnittelualue kuuluu Alavuden, Kuortaneen, Lehtimäen, Nurmon, Töysän ja Ähtäriin alueelle osoitettuun matkailun vetovoima-alueeseen, joka kohdeselostuksen mukaan on luonto- ja ostosmatkailun muodostama kokonaisuus, jossa on painotettu virkistystä. ”Suunnittelussa tuetaan kuntien, seutukuntien ja ylimaakunnallisten virkistys- ja matkailualueiden muodostamia verkostoja ja niiden kehittämistä kokonaisuuksina. Kehittämistoimien tulee liittyä maakunnan matkailuelinkeinojen maankäytöllisten edellytysten tukemiseen sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyden turvaamiseen.”

Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue

Suunnittelualue sijoittuu Inhan – Ähtärinsalmen alueelle osoitettuun kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeään alueeseen. (ks. lisää selostuksen kohdasta 2.8.7) ”Kulttuuriympäristön ja maiseman arvot on otettava huomioon si-

ten, että varmistetaan näihin liittyvien arvojen säilyminen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Valtakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin vaikuttavissa hankkeissa on pyydetävä museoviranomaisilta ja ympäristökeskukselta lausunto.”

Virkistysalue v-1

Moksunniemeen on osoitettu virkistysalue, joka kohdeselostuksen mukaan koskee virkistysaluetta, matkailukeskusta ja loma-asutusta ”*Alue on tarkoitettu virkistys- ja matkailutoiminnan solmupisteeksi, jonne voidaan sijoittaa tarkoitusta tukevia rakennuksia ja rakenteita.*”

Pohjavesialue

Suunnittelualan pohjoisosa kuuluu osittain Nääsinsalmen pohjavesialueeseen. Lisäksi suunnittelualan eteläpuolella sijaitsee Nousunlahden pohjavesialue.

Yhteysverkot

Koko maakuntakaavaa koskien on annettu yleinen suunnittelumääräys, jonka mukaan *yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja maankäytön aluevarauksia tehtäessä on varauduttava selvittämään kehittämismahdollisuudet koskien korkeatasoisia valtakunnallisia liikenneyhteyksiä, jossa erityisesti pääteiden liikenteen sujuvuus ja liikenneturvallisuuden parantaminen sekä raideliikenteen kehittäminen on otettava huomioon.*

Liikenne

Valtatie 18 kuuluu Keskipohjola–Pietari –käytävään.

Ohjeellinen ulkoilureitti

Soinin Vuorenmaalta Lehtimäen Valkealammen kautta Moksunniemeen, Vuorenmaalta Moksunniemeen sekä Moksunniemestä Virroille on merkitty ohjeelliset ulkoilureitit. Merkinnällä on osoitettu yleisen ulkoilutoiminnan kautta tärkeä ulkoilun runkoreitti. ”*Reitin yksityiskohtainen sijainti tulee suunnitella yhteistyössä maanomistajien ja viranomaistahojen kanssa.*”

Ohjeellinen moottorikelkkailun runkoreitti

Soinista on osoitettu Moksunniemeen ja siitä edelleen Keski-Suomeen ohjeellinen ulkoilureitti, joka kulkee alueen pohjoisosan poikki. Merkinnällä on osoitettu maakunnalliseen runkoverkostoon kuuluva yleiseen käyttöön kehitettävä moottorikelkkailureitti. ”*Reitin yksityiskohtainen sijainti tulee suunnitella yhteistyössä maanomistajien ja viranomaistahojen kanssa. Reittejä ei tule suunnitella kulkemaan Natura 2000 – verkoston tai suojelealueiden kautta. Poislukien metsälain nojalla suojeltavat alueet.*”

Venesatama

Mekkorantaan on merkitty veneretkeilyä palveleva venesatama.

Veneväylä

Mörskänlahdelta Mekkorantaan on osoitettu purje- ja moottoriveneilyyn merkitty olemassa oleva veneväylä.

Voimajohto

Alueen itäosan poikki on osoitettu rakennettu 400 kV:n voimajohto.

Suoja-alue, sa

Inhan varasto- ja varikkoalueen ympärille on merkitty suoja-alue. ”*Alueella liikkumista on rajoitettava räjähdys- tai muun vaaran tai turvallisuussyiden vuoksi. Pysyväisluonteen rakentaminen edellyttää sotilasviranomaisten lausuntoa.*”

2.2.3 Maakuntakaavan uudistaminen

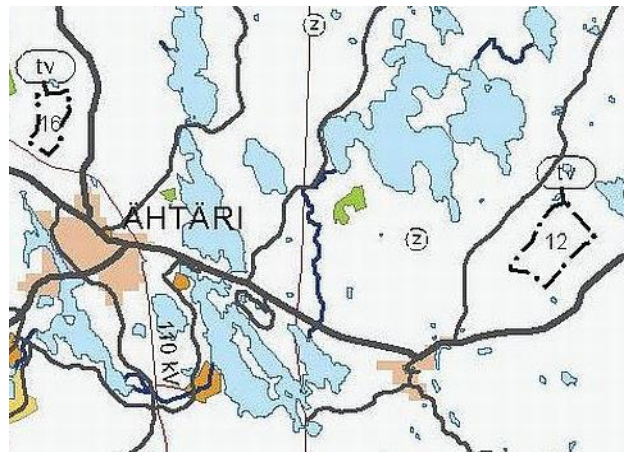
Etelä-Pohjanmaan liitto on aloittanut maakuntakaavan uudistamisen käynnistämällä vaihemaakuntakaavojen laatimisen vuonna 2010. Uusien vaihemaakuntakaavojen teemoina

ovat tuulivoima ja kaupan palveluverkko, liikenne ja soiden käyttötarkoitukset, yhdyskuntarakenne (kylät, taajamat, kehityskäytävät, tulva-alueet, maatalous) sekä kulttuuri- ja luontoympäristöt, virkistys ja maaperä. Lisäksi maakuntakaavaa päivitetään muiden tarpeellisten alueidenkäyttöratkaisujen osalta. Kaavan sisältö täsmentyy valmistelun kuluessa, ja sitä voidaan tarvittaessa käsitellä useassa vaihekaavassa. Kaavaprosessi on virallisesti käynnistynyt 16.5.2011 vireille tulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ilmoittamisella.

Vaihekaava 1, Tuulivoima

Vaihekaavan tavoitteena on osoittaa Etelä-Pohjanmaalle maakuntatasoinen ratkaisu alueelle parhaiten soveltuvista tuulivoiman tuotantoalueista. Kaavoituksen pohjaksi on laadittu tuulivoimaselvitys, jonka tarkoituksena on löytää sellaiset alueet, joilla on voimaloiden perustamiselle suotuisat tuuliolosuhteet sekä yhteensovittamisen tarve tuulivoimarakentamisen ja muun alueidenkäytön välillä on vähäinen.

Vaihekaava I on luonnosvaiheessa (teemakartta 28.5.2012 ohessa). Vaihekaavaluonnoksessa suunnittelualueen läheisyyteen on osoitettu vähintään 10 voimalan käsittävän tuulivoimapuiston alueet Leppäkangas (12) ja Sappio (16). Leppäkankaan tuulivoimapuiston alue sijoittuu suunnittelualueen koillispuolelle n. 7 km päähän, n. 2 km Virkaperän kylästä itään päin. Leppäkankaan tuulivoimaloiden on arvioitu näkyvän Moksunniemen eteläosaan. Sappion tuulivoimapuiston alue sijoittuu suunnittelualueen luoteispuolelle n. 6 km päähän Ähtärin keskustaajaman pohjoispuolelle. Tuulivoimaloiden on arvioitu näkyvän lähinnä Kierinniemen ranta-alueilla sekä Moksunniemen länsirannalla.

Vaihekaavat 2 ja 3

Etelä-Pohjanmaan liitto on käynnistänyt vaihemaakuntakaavojen II ja III laatimisen keväällä 2013. Vaihemaakuntakaavassa II käsitellään kauppaa, liikennettä ja maisema-alueita ja vaihemaakuntakaavassa III turvetuotantoa, suoluontoa ja bioenergiaa. Vaihemaakuntakaavoja koskevat osallistumis- ja arviointisuunnitelmat ovat olleet nähtävillä helmi-maaliskuussa 2013.

Vaihekaavoja varten valmistuneet selvitykset

- Etelä-Pohjanmaan pääteiden logistiikka- ja maankäyttöselvitys, Loppuraportti. Liikenneviraston julkaisu B:42, Sito Oy 2011
- Etelä-Pohjanmaan kaupan palveluverkko 2030 -selvitys. E-P:n liitto, FCG Oy 2011.
- Etelä-Pohjanmaan tuulivoimaselvitys, FCG Oy 2012.

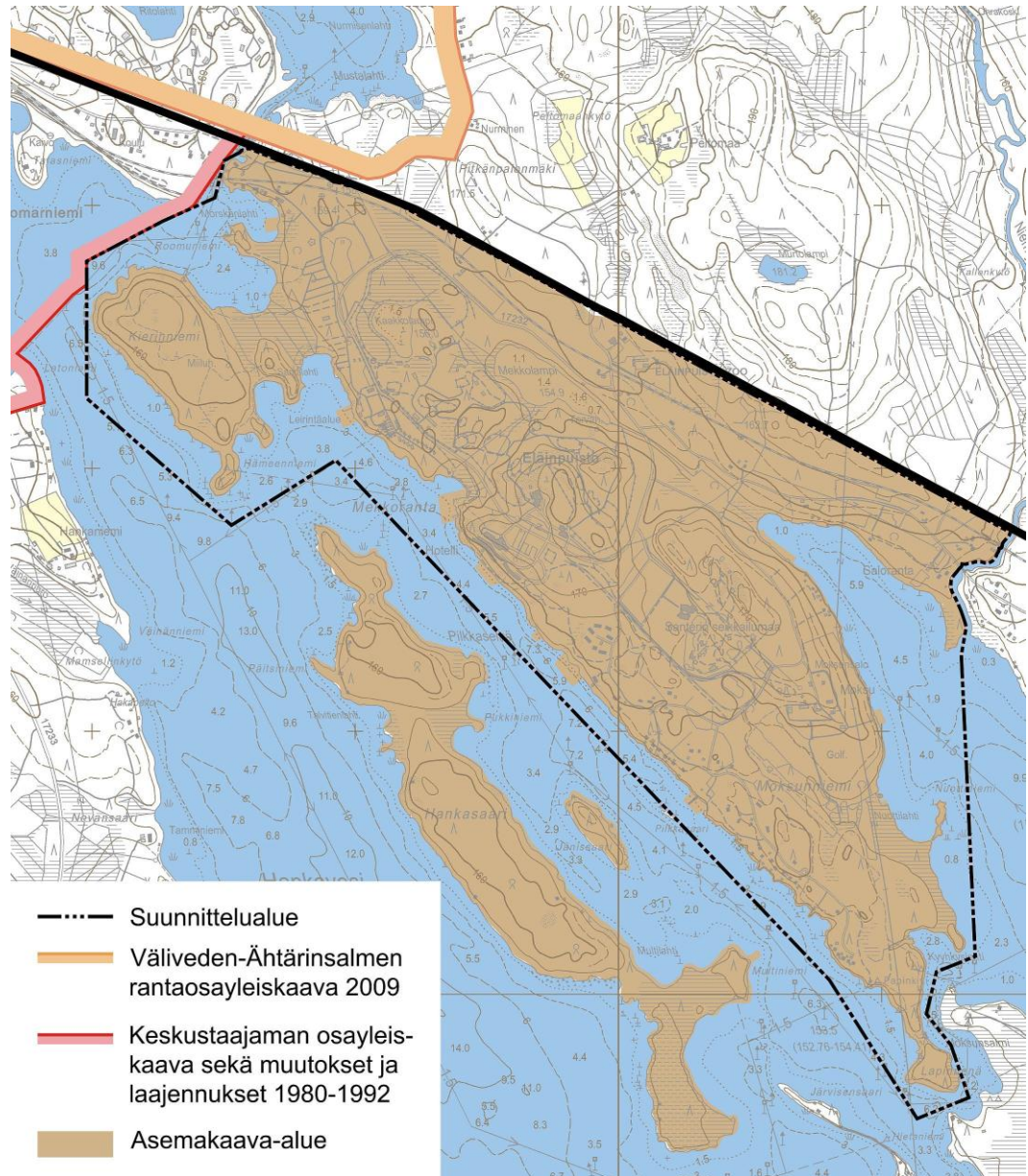
2.2.4 Yleiskaavat

Suunnittelualueella ei ole yleiskaavaa.

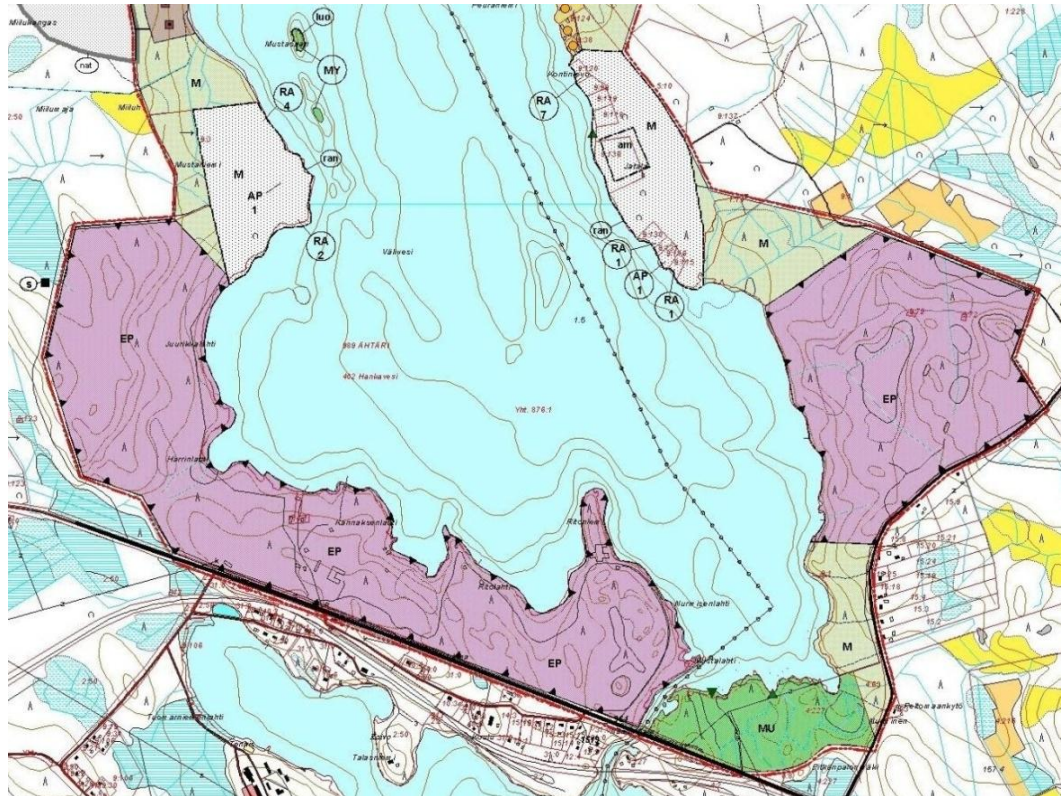
Kuvassa 3 on esitetty kaavoitustilanne Moksunniemen alueen ympäristössä. Suunnittelualueen länsipuolella on voimassa oikeusvaikutukseton Ähtärin keskustaajaman osayleiskaavan muutos ja laajennus / Ollilan, Kantalan, Varpulan ja Inhan aseman alueet (KV

21.11.1988). Ähtärin keskustan ja Ukonvuoren alueelle on laadittavana osayleiskaavan tarkistus, joka on ehdotusvaiheessa.

Alue rajautuu pohjoisessa vuonna 2009 lainvoimaiseksi tulleeseen Väliveden-Ähtärinsalmen oikeusvaikutteiseen rantaosayleiskaavaan (Kuva 4), jossa valtatie 18 pohjoispuolelle on merkitty aluevarauksia maa- ja metsätalousalueelle, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) sekä puolustusvoimien varikkoalueelle (EP).

Kuva 3. Kaavoitustilanne 2012

Kuva 4. Ote Väliveden-Ähtärinsalmen rantaosayleiskaavasta (2009)

2.2.5 Asemakaavat

Suunnittelualueella ovat voimassa seuraavat asemakaavat:

- 71 Rakennuskaavan muutos ja laajennus, LH vahvist. 23.02.1994
- 78 Rakennuskaavan muutos, LSU vahvist. 21.10.1998
- 85 Asemakaavan muutos (korttelit 714, 715–723, 732–735, 737–739 ja 741–746), KV hyv. 01.10.2002
- 86 Asemakaavan muutos, Mörskänlahti (korttelit 702 ja 703), KV hyv. 1.03.2003
- 87 Asemakaavan muutos (korttelit 742, 743 ja 747), KV hyv. 16.06.2003
- 95 Asemakaavan muutos ja laajennus (korttelit 714, 715, 724 ja 758), KV hyv. 16.11.2011

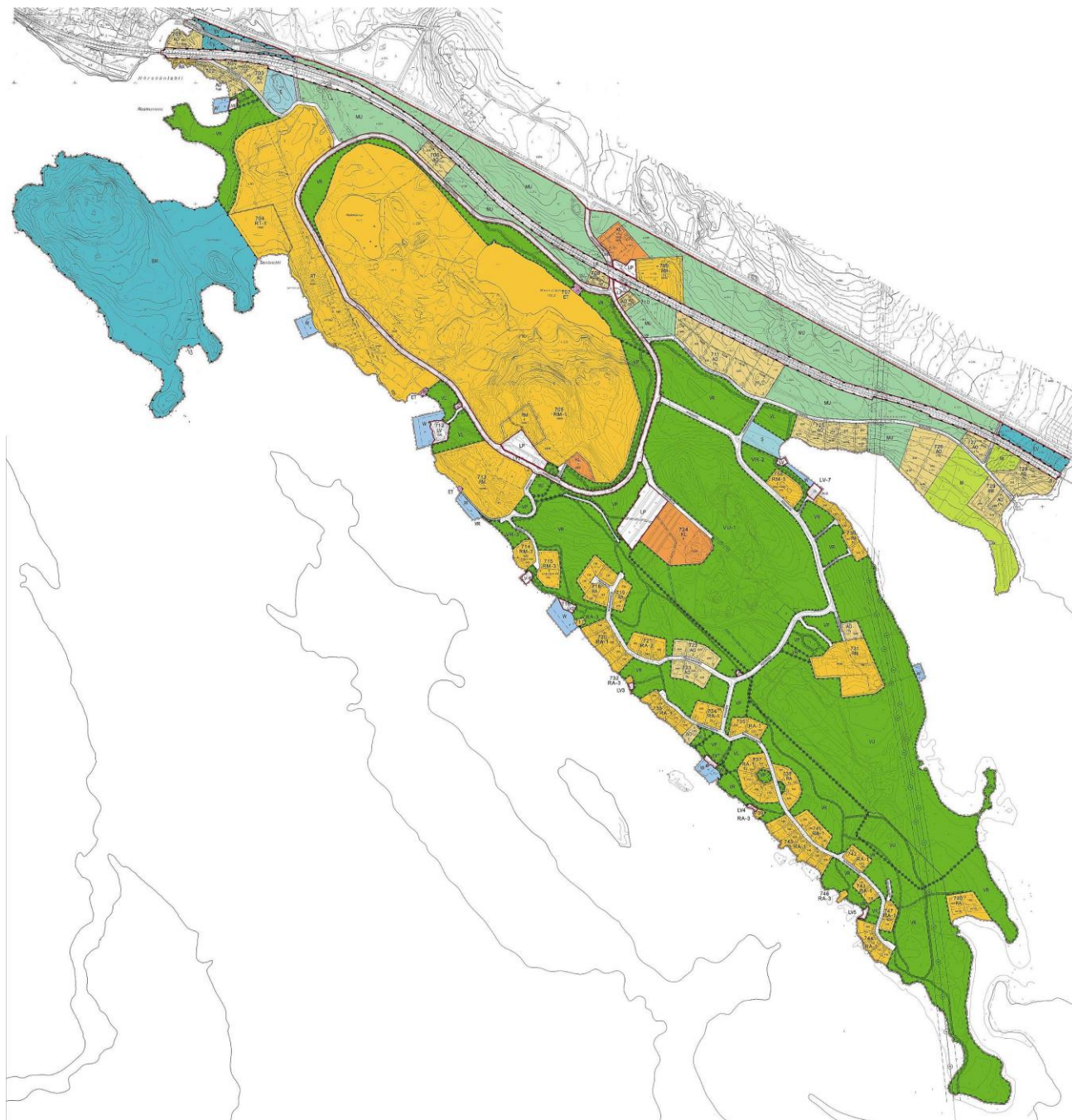
2.2.6 Rakennusjärjestys

Voimassaolevan rakennusjärjestyksen on kaupunginvaltuusto hyväksynyt vuonna 2003.

2.2.7 Ähtärin matkailun Masterplan

Ähtärin kaupunki on laatinut vuonna 2010 Ähtärin matkailua koskevan Masterplan-suunnitelman, jonka visiona ja tavoitteena on Ähtärin kehittäminen Suomen johtavaksi ympärivuotiseksi perhematkailukeskukseksi vuonna 2020. Tavoitteena on luoda hyvinvointi- ja terveysturmatkailun sekä luonto-, elämys- ja tapahtumamatkailun keskittymä. Kuvassa 15 on esitetty Masterplanin tavoitteita Moksunniemen alueella.

Ähtäri eläinpuistoinen on ollut neljän vuosikymmenen ajan yksi tunnetuimmista matkailubrändeistä Suomessa. Matkailu työllistää Ähtärissä lähes 170 henkilöä. Tavoitteena on kasvattaa ympärivuotisesti toimivan Ähtärin Eläinpuiston kävijämäärä noin 150 000:sta 230 000 henkilöön vuodessa. Ähtärin matkailun työllistävä vaikutus olisi tuolloin 250 työpaikkaa. Esitetyt keinot tavoitteiden toteuttamiseksi liittyvät alueen kaupallisten, ympärivuotisten vuodepaikkojen määrän lisäämiseen ja palvelukonseptin kehittämiseen.

Kuva 5. Moksunniemen asemakaavayhdistelmä 2012

2.2.8 Moksunniemen yleissuunnitelma

Pöyry Finland Oy on laatinut vuonna 2011 yleissuunnitelman Moksunniemen loma- ja matkailualueelle (Kuva 16). Yleissuunnitelma on laadittu rinnakkain golfkentän laajennussuunnitelmien sekä Ähtärin matkailua koskevan Masterplan-suunnitelman kanssa. Yleissuunnitelmassa on tutkittu kaupallisen majoitustoiminnan ja palveluiden merkittävää lisäämistä alueella. Yleissuunnitelmassa on esitetty periaateratkaisut alueen rakentamiselle ja liikennejärjestelyille tulevan kaavoituksen pohjaksi.

2.3 MUUT SUUNNITELMAT JA SELVITYKSET

Tietoja on koottu myös seuraavista suunnitelmista, selvityksistä, päätöksistä ja julkaisuista:

- Siltalan alueen vesi- ja viemäriverkoston rakentaminen, Ähtärin Energia ja Vesi Oy, Pöyry Finland Oy 2012
- Moksunniemen luontopolkujen yhdistäminen ja parantaminen, Ähtärin kaupunki, Suunnittelutoimisto Aluetekniikka Oy 2012
- Junatärinäselvitys, Villedän alue ja entinen sahan alue, Pöyry Finland Oy 2012
- Muinaisjäännösrekisteri, Museovirasto
<http://www.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx>
- Pohjavesialuekartta, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus (1.3.2011)
- Liito-oravaselvitys, Ähtärin kaupunki 2009
- Kuusiokuntien liikenneturvallisuussuunnitelma, Ramboll Finland Oy 2009
- Vesiteitä kyliin ja kirkolle, Ähtärin kulttuuriympäristöohjelma, Riitta Jaakkola 2009
- Ähtärin Ukonvuoren-Leirikeskuksen alueen liito-oravaselvitys, Sivula 2009
- Haja-asutusalueiden vesihuollon yleissuunnitelma, Pöyry Environment Oy 2007
- Valtatien 18 Vaasa-Jyväskylä tarveselvitys, Tiehallinto
- Maakunnallisesti arvokkaat maisema- ja kulttuurialueet, yleisselvitys, EP:n liitto/Motiivi Oy 2001
- Esihistorialliset kiinteät muinaisjäännökset Etelä-Pohjanmaalla, Keski-Pohjanmaalla ja Pohjanmaalla, Museovirasto, Etelä-Pohjanmaan liitto, Keski-Pohjanmaan liitto, Pohjanmaan liitto 1998

2.4 VÄESTÖ, ELINKEINOT JA PALVELUT

2.4.1 Väestö

Ähtäri kehittyi vilkkaasti 1800-luvulla. Merkittävin tapahtuma oli isojako, joka alkoi Ähtärissä 1776. Isojaon avulla pyrittiin tehostamaan viljelyä vanhoilla pelloilla ja raivauttamaan uutta viljelysmaata ja lisäämään siten viljelijöiden määrää. Isojako toteutettiin pitäjässä lopullisesti 1820- ja 1830-luvuilla ja se johti valtavaan asukasluvun nousuun, kun 1810-luvulla asukkaita oli 748, niin 1850-luvulla asukkaita oli jo 2112. Tärkein elinkeino Ähtärissä 1800-luvulla oli maatalous. Lisäksi poltettiin tervaa. Ähtärin kehittymisen kannalta erityisen tärkeä oli rautatien linjaaminen Ähtärin halki. Rata avattiin liikenteelle vuonna 1883. Rautatieasemia pitäjän alueelle tuli kolme; Ostola, Inha ja Myllymäki. Ostolan asema oli pitäjän keskusasema joka välitti tavanomaista henkilö- ja kappaletavara-liikennettä. Inha oli puutavaran ja rautatehtaan tuotteiden lastauspaikka ja Myllymäen asema muodosti ympärilleen merkittävän kauppakylän. Kaupankäynnin kehittymisen lisäksi rautatie vaikutti alueen teollisuuden kehittymiseen. Ähtärissä toimi Inhan ruukki, sahoja sekä paperitehtaita. Uusien elinkeinojen syntyminen päätti kaski- ja tervatalouden ja elinkeinojen monipuolistumisen myötä asukasluku kasvoi edelleen. Vuodesta 1870 asukasluku kasvoi noin tuhannella joka vuosikymmen. 1880-luvulla asukkaita oli 3874, 1900-luvulla 5991 ja 1920-luvulla Ähtärissä oli jo 7728 asukasta. (Lähde: Ähtärin kulttuuriympäristöohjelma, Riitta Jaakkola 2009)

Ähtärin asukasluku on 1950-60 -luvulta lähtien ollut laskusuunnassa. Kaupungin asukasluku oli 6412 henkilöä vuoden 2011 lopussa. Väkiluvun ennustetaan olevan 6124 vuonna 2025 (Tilastokeskus).

2.4.2 Elinkeinot ja työpaikat

Ähtärin tärkeimpiä elinkeinoja (vuonna 2009) ovat palvelut (61,4 %), jalostus (27,4 %) sekä maa- ja metsätalous (9,8 %). Moksunniemen alueella korostuvat palvelut ja matkailuelinkeino.

2.4.3 Palvelut

Suunnittelualueella sijaitsevat Ähtärin eläinpuisto ja hotelli Mesikämmen, jossa on 102 huonetta, ravintola sekä kylpylä hoito-osastoinen. Lisäksi suunnittelualueella sijaitsevat leirintä- ja karavaanarialue, loma-asuntoalue, 9-ratainen golfkenttä, par 3-kenttä sekä ke-ramiikkatalo kahviloineen. Golfkentän laajennus 18-rataiseksi on rakenteilla. Muut palvelut sijaitsevat Ähtärin keskustassa.

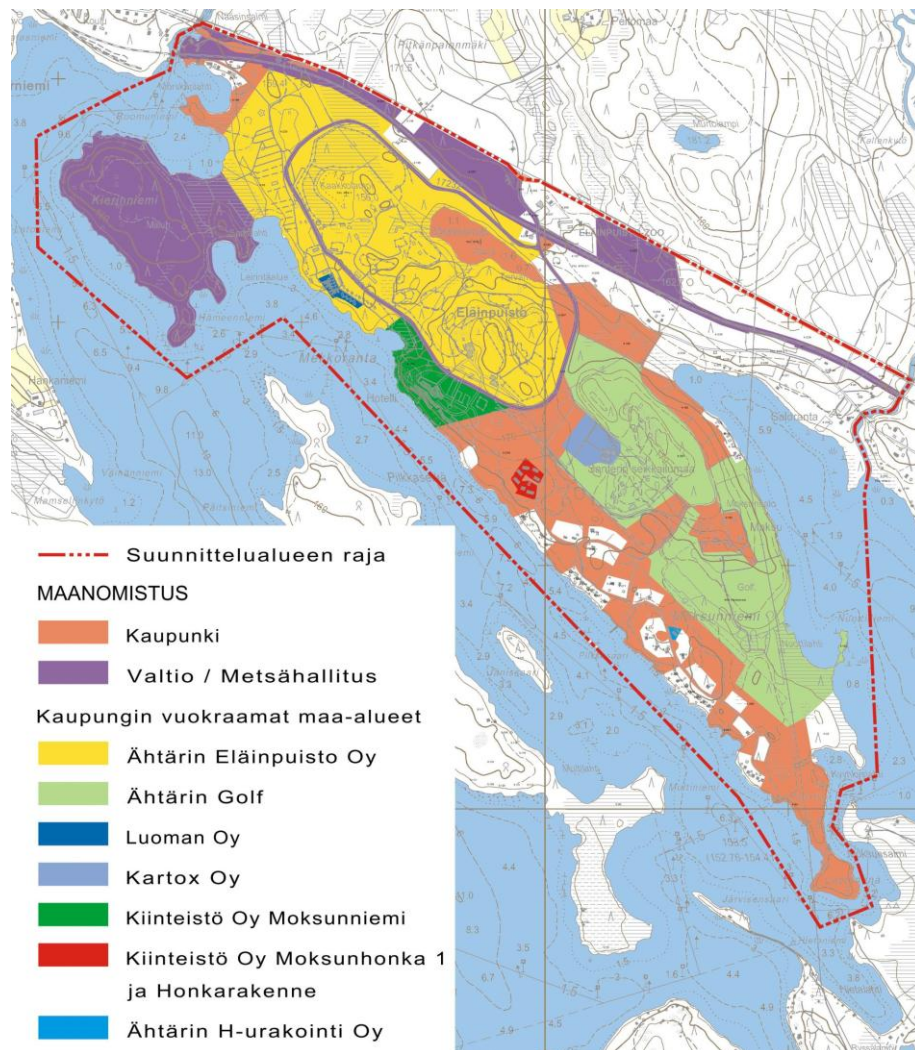
2.4.4 Maa- ja metsätalous

Suunnittelualueella ei sijaitse eläin- ja viljatiloja. Suunnittelualueella on niukasti pelto-alueita, metsäalueita on runsaasti.

2.5 MAANOMISTUS

Moksunniemen alue on suurimmaksi osaksi Ähtärin kaupungin omistuksessa (Kuva 6). Metsähallitus omistaa Kierinniemen ja metsäalueita valtatie ja rautatien välisellä alueella. Yksityisten omistuksessa ovat loma- ja erillispientalotontit sekä rakentamattomat alueet Siltalan alueella Moksunjärven pohjoispuolella.

Kaupunki on vuokrannut alueita useille toimijoille, mm. Ähtärin Eläinpuisto Oy, Ähtärin Golf Oy ja Kiinteistö Oy Moksunniemi.

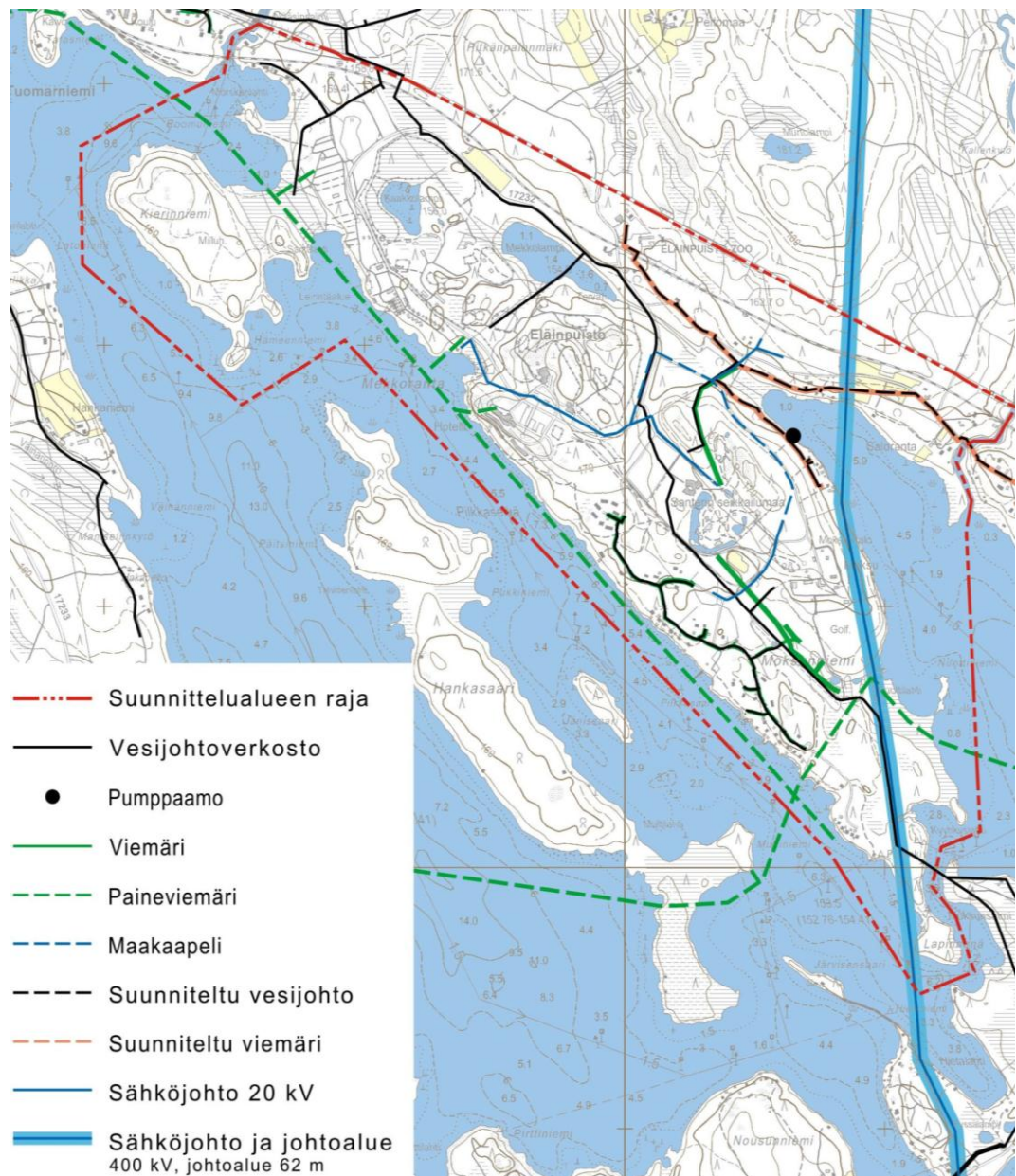

Kuva 6. Maanomistus

2.6 RAKENNETTU YMPÄRISTÖ

2.6.1 Tekniset verkostot

Suunnittelualue on vesijohto- ja viemäriverkoston piirissä. Siltalan alueelle on laadittu viemärintisuunnitelmia ja viemärin on arvioitu olevan käytössä alkuvuodesta 2013. Alueen itäosan läpi kulkee Fingrid Oyj:n 400 kV voimajohto Soiniin. Johtoalueen leveys on 62 metriä. Suunnittelualueella sijaitsee lisäksi 20 kV sähkölinjoja. Tekniset verkostot on esitetty kuvassa 7.

Kuva 7. Tekniset verkostot

2.6.2 Liikenne

Nykyinen liikenneverkko on esitetty kuvassa 8.

Ajoneuvoliikenne

Keskimääräiset liikennemäärät (ajoneuvoa vuorokaudessa) perustuvat Tiehallinnon tierekisterin mukaisiin tietoihin vuodelta 2009.

Moksunniemen osayleiskaava-alueen yleiset tiet ja niiden liikennemäärät ovat:

valtatie18 (Vaasa – Jyväskylä)	2098 ajon/vrk
yhdystie 17232 (Karhunkierros)	889 ajon/vrk

Kevyt liikenne

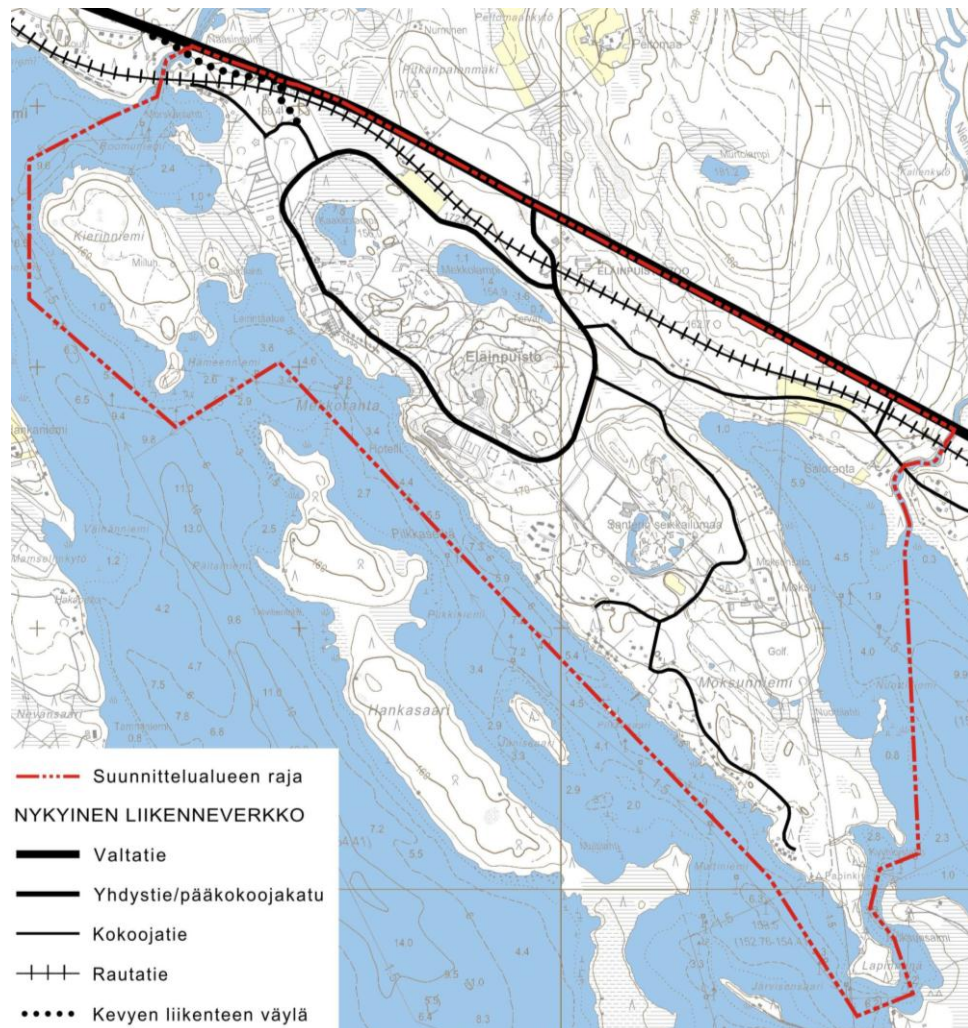
Kevyen liikenteen yhteyksiä on rakennettu suunnittelualueen pohjoisosaan Santamäentieltä valtatielle 18, josta reitti jatkuu Salmelantietä pitkin Nääsinsalmen sillan yli Ähtärin keskusta.

Julkinen liikenne

Suunnittelualue sijoittuu valtatievarressa hyvien joukkoliikennedyhteyksien piiriin ja linja-autovuoroja on useita. Kaupungin sisäistä liikennettä täydentävät lisäksi asiointiliikennedytydet keskusta.

Raideliikenne

Haapamäen rata välillä Jyväskylä–Seinäjoki kulkee suunnittelualueen läpi. Henkilöliikenteen junavuoroja on kolmesti päivässä. Henkilöjunat pysähtyvät Ähtärin eläinpuiston seisakkeella.

Kuva 8. Nykyinen liikenneverkko

2.6.3 Virkistys

Urheilukentät ja -hallit

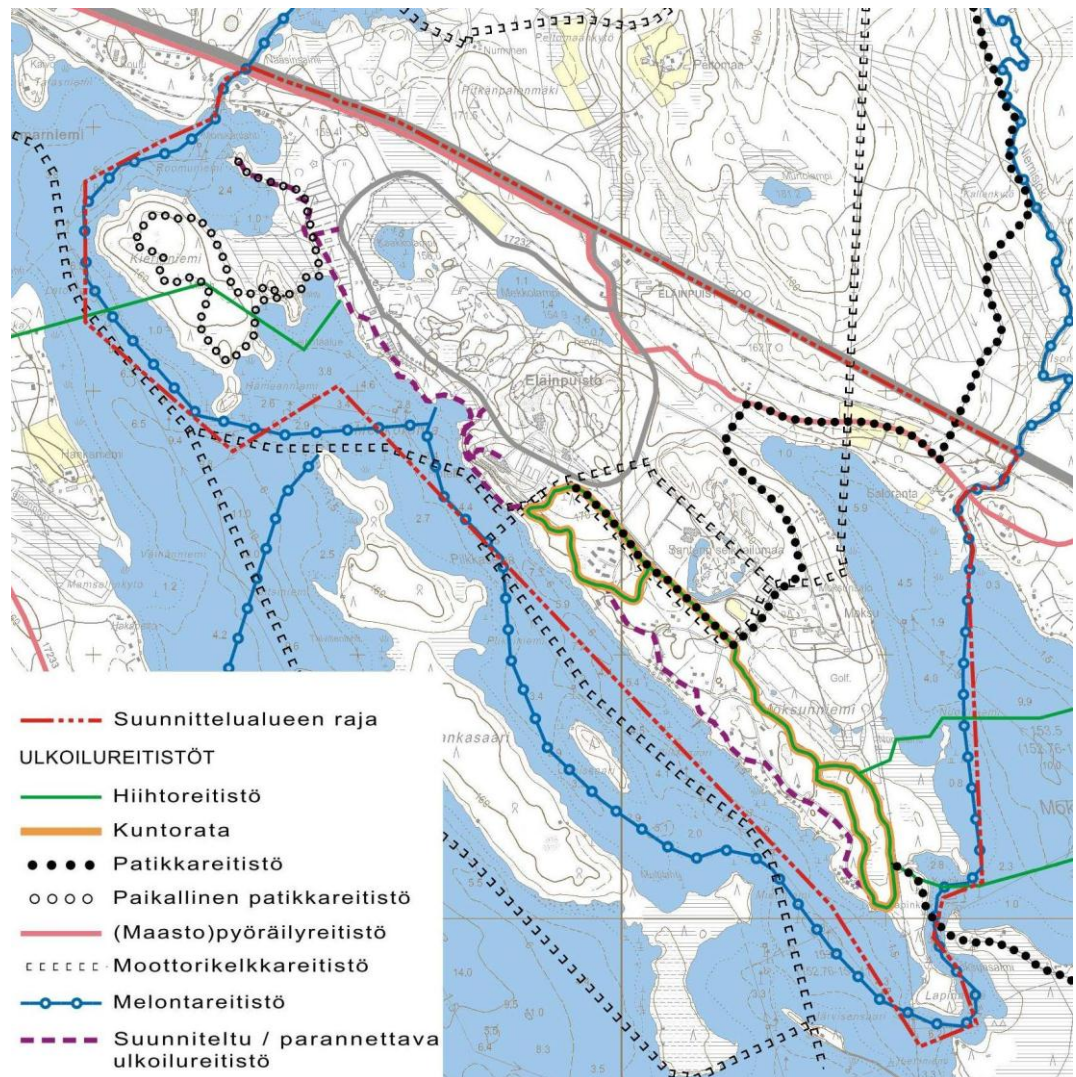
Suunnittelualueella sijaitsee Ähtärin Golf Oy:n 9-ratainen golfkenttä, jota ollaan laajentamassa 18-rataiseksi. Kentän suunnitellaan valmistuvan vuonna 2013. Entisen Mini-Suomen päärakennuksen läheisyyteen on rakennettu 6-ratainen Par3x-jokamieskenttä, jossa ei vaadita tasoitusta, greencardia eikä aikaisempaa kokemusta golfista. Hotelli Me-sikämminen läheisyydessä sijaitsee kaksi tenniskenttää. Eläinpuiston alueella sijaitsee Ähtäri-halli ja leirintäalueella minigolfrata.

Uimaranta

Leirintäalueella, Hankaveden rannalla on yleinen uimaranta.

Ulkoilureitit

Nykyiset ulkoilureitit on esitetty kuvassa 9. Metsähallituksen omistamalla Kierinniemen alueella on opastettu luontoreitti. Kaupungin alueella sijaitsee osin valaistuja ulkoilureittejä ja latuverkosto. Mörskänlahdella sijaitsee laavu ja Moksunniemen kärjessä on kota. Moksunniemen alueelle on laadittu suunnitelma luontopolkujen yhdistämisestä ja parantamisesta (Suunnittelutoimisto Aluetekniikka Oy 2012).

Kuva 9. Ulkoilureitistöt

Moksunniemeltä alueen ulkopuolelle suuntautuvat seuraavat reitistöt:

- pyöräilyreitistö
- Suomenseläntaipaleen hiihtoreitistö
- Arpaisten hiihto- ja patikkareitistö
- Pirkantaipaleen patikkareitistö
- moottorikelkkareitistö
- Hankaveden melontareitistöt.

2.7 POHJAKARTAT, ILMAKUVAT

Osayleiskaavan pohjakarttana on käytetty Ähtärin kaupungin kaavoituksen pohjakartta-aineistoa mittakaavassa 1:4000. Suunnittelun apuna on käytetty myös Maanmittauslaitoksen peruskartta-aineistoa mittakaavassa 1:10 000 sekä Maanmittauslaitoksen ilmakuvia vuodelta 2011.

2.8 LUONNONYMPÄRISTÖ

2.8.1 Kallio- ja maaperä, maastonmuodot

Ähtärin alue sijoittuu maisemamaakuntajaossa Suomenselän maisemamaakuntaan, mutta siinä on piirteitä myös läheisestä Pohjois-Hämeen järvisuudusta. Suomenselkä on laakeaa ja karua vedenjakajaseutua Pohjanmaan ja Järvi-Suomen välillä. Seudun asutus on kaikkiaan melko harvaa ja peltoalaa on niukasti. Pohjois-Hämeen järvisuudulle on tyypillistä metsäisyys ja ruhjelaaksojen luoma rikkonaisuus. Vesistöt ovat luonteeltaan reittivesiä ja järviälatat ovat paikoin melko mittavia.

Ähtärin alue sijaitsee Svekofennialaisen alueen Keski- ja Länsi-Suomen kaarikompleksien alueella. Alueella vallitsevia kivilajeja ovat graniitit ja granodioriitit. Näille kivilajeille on tyypillistä kovuus ja happamuus. Suunnittelualueella Kierinniemen kivilaji kuuluu granodioriittien ryhmään ja muu Moksunniemen alue on graniittia.

Moksunniemen maaperä on valtaosin moreenia, mutta peite ei ole yhtenäinen vaan kallio on paikoitellen paljastuneena tai vain ohuen maapeitteen peittämänä. Laajimmat kallioalueet sijaitsevat Kierinniemen luoteisosassa, eläinpuiston alueella ja hotellin tuntumassa Mekkorannassa. Kierinniemi on luonteeltaan saarimainen, sillä sen ja Moksunniemen välissä on kapea järveen rajautuva kannas heikosti kantavaa rahkatuopeikkaa. Rahkatuopeetta esiintyy laajahkona alueena myös Kaakkolammen pohjoispuolella ja Nuottilahden pohjukassa Moksunjärven rannoilla. Mörskänlahden pohjukassa on saraturvetta.

Maiseman perustason muodostavat vesistöt; Moksunjärvi ja Hankavesi, joiden pinnantaso on 154,0 mpy. Korkeimmillaan maasto kohoaa Moksunniemen harjanteella, eläinpuiston alueella tasolle +184 mpy, mikä on noin 30 metriä vesistöjen pinnantason yläpuolella. Harjanteen lounaispää on Moksunjärveen viettävää rinnettä noin tasolla +166 mpy. Kierinniemi kohoaa saarimaisena 15 metriä Hankaveden pintaa korkeammalle.

2.8.2 Vesiolosuhteet

Pintavedet

Suunnittelualue rajautuu lännessä Hankaveteen ja Nääsinsalmeen ja idässä Moksunjärveen sekä Moksunjärveen laskevaan Niemisjokeen. Moksunjärvi ja Hankavesi kuuluvat Kokemäenjoen vesistön latvavesiin. Lähellä, Ähtärinjärven takaisilla metsämailla ovat Pohjanmaan viljelylakeuksien läpi virtaavien jokien valuma-alueet. Ähtärinjärvi on Ähtärinrinnein viimeinen suuri, kallioperän murrokseen syntynyt järviallas. Hankavesi ja Moksunjärvi ovat säännösteltyjä, tummavetisiä ja rehevähköjä. Hankavesi on luokiteltu vesistöjen käyttökelpoisuusluokituksessa (Länsi-Suomen ympäristökeskus 2000-2003) laadul-

taan tyydyttäväksi. Pintaveden ekologinen tila on luokiteltu hyväksi (Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus 2011).

Ähtärin eläinpuiston alueella sijaitsee kaksi suolampea; Mekkolampi ja Kaakkolampi, jotka laskevat yhteisen laskupuron kautta Mekkorantaan. Selänneeltä laskee ympäröiviin järviin muutamia pieniä puroja.

Pohjavedet

Suunnittelualueen pohjoisosa sijaitsee osittain Nääsinsalmen (1098901) pohjavesialueella, joka on luokiteltu vedenhankintaan soveltuvaksi II-luokan pohjavesialueeksi. Lisäksi suunnittelualueen eteläpuolella sijaitsee Nousunlahden (1098902) pohjavesialue, joka on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi I-luokan pohjavesialueeksi. (Lähde: Pohjavesialuekartta, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus 1.3.2011).

Pohjavesialueet on esitetty kuvassa 14 *Rakentamista rajoittavat tekijät*.

2.8.3 Luonto-, liito-orava ja lepakkoselvitys

Osayleiskaavaa varten laaditun luonto-, liito-orava- ja lepakkoselvityksen (Pöyry Finland Oy 2011) tarkoituksena oli kartoittaa maankäytön suunnittelua mahdollisesti rajoittavat ja ohjaavat luontoarvot. Selvitys sisältää kuvauksen luonnonympäristön yleispiirteistä sekä lainsäädännön ja viranomaisvaatimusten mukaisesti metsälaissa, vesilaissa ja luonnonsuojelulaissa sekä EU:n luonto- ja lintudirektiiveissä huomioitavat arvot. Kartoituksen aikana tehdyt linnustohavainnot kirjattiin ylös, mutta varsinaista linnustoselvitystä ei työhön sisällynyt. Arvokkaat luontokohteet on esitetty kuvassa 10.

Liiteraportti 1: Luonto-, liito-orava- ja lepakkoselvitys 2011

2.8.4 Kasvillisuus

Suunnittelualue sijoittuu keskiboreaaliseen kasvillisuusvyöhykkeeseen. Suomenselän kasvillisuus on tyypillisesti ympäröiviä alueita karumpaa ja kasvisto niukkaa. Soita ja suokasvillisuutta on paljon. Suunnittelualueen metsät ovat tuoreen ja lehtomaisen kankaan kuusivaltaisia sekametsiä, kuivahkon kankaan männiköitä ja paikoin jäkäläisiä kalliomänniköitä. Suot ovat pääosin isovarpurämeitä, Kaakkolammen ympärillä on avoimempaa nevarämettä. Paikoin on lievästi soistunutta kangaskorpea ja metsäkortekorpea. Rakennetuilla alueilla alkuperäinen kasvillisuus on rakentamisen myötä hävinnyt tai muuttunut. Alkuperäinen kasvillisuus on rakentamisen takia hävinnyt tai muuttunut Moksunniemen rakennetuilla alueilla. Kulttuuriperäistä kasvillisuutta esiintyy tienvarsilla ja pihapiirien liepeillä ja muun muassa leirintäalueen ympäristössä. Itäosassa sijaitsee peltoalue, jossa kasvaa heinä- ja ruohovaltaista niittykasvillisuutta. Varsinaisia ketoja tai niittyjä alueelta ei todettu. Ranta- ja vesikasvillisuus on enimmäkseen niukkaa, Kierinniemen tyven ja Moksunjärven pohjoisosan suojaisissa lahdissa kasvillisuus on hieman runsaampaa.

2.8.5 Eläimistö

Liito-oravista ja lepakoista on laadittu erillisselvitys, jonka mukaan alueelta havaittiin kolme liito-oravaesiintymää ja todettiin alueella olevan monipuolinen ja tiheä lepakkokanta.

Suunnittelualueen eläimistöön ja linnustoon kuuluu todennäköisesti sekä metsien että rakennettujen ympäristöjen lajeja. Havu- ja sekametsien lajeista alueelta havaittiin muun muassa punakylki-, laulu- ja mustarastas, metsäkirvinen, peippo, hippiäinen, punatulkku, tali-, hömö- ja töyhtötiainen, korppi, palokärki sekä tekolammilla telkkä ja sinisorsa. Kuikka ja isokoskelo kuuluvat Hankaveden lajistoon ja Lapinnesen edustalta havaittiin keväällä joutsenpari, joka ei ilmeisesti kuitenkaan pesinyt siellä.

Lintudirektiivin liitteen I lajisto ja muu huomionarvoinen lajisto

Maastokartoituksissa ei suunnittelualueelta havaittu lintudirektiivin liitteen I lajeja eikä muuta huomionarvoista lajistoa. Suunnittelualue ei sijoitu linnustoltaan arvokkaiden IBA- tai FINIBA -alueiden läheisyyteen eikä sieltä ole tiedossa merkittäviä lintupaikkoja.

2.8.6 Mahdolliset metsä- tai vesilain mukaiset kohteet

Metsälain § 10 mukaiset kohteet määrittää varsinaisesti alueellinen metsäkeskus. Luontoselvityksen arvokkaat luontokohteet on esitetty kuvassa 10.

Osayleiskaavoitusta varten vuonna 2011 laaditun luonto-, liito-orava- ja lepakkoselvityksen mukaan mahdollisia metsä- tai vesilain mukaisia kohteita ovat:

- 8. Kaakkolammen suo.** Kaakkolammen pohjoispuolella sijaitseva suoalue. Tien ja rautatien välissä suota ovat kuivattaneet reunaojat, mutta suo erottuu edelleen harvapuustoisena suoalueena. Keskiosan lyhytkorsirämeen alueella kasvaa kitumäntyjä, tupasvillaa, suokukkaa ja isokarpaloo. Reunat ovat isovarpurämettä. Suo ei ole luonnontilainen, mutta sitä voidaan edelleen pitää metsälain erityisen tärkeänä elinympäristönä.
- 10. Hankaveden rantakalliot.** Hankaveteen rajoittuva rantaosuus on noin 50 metrin matkalla loivapiirteistä kalliota, jossa kasvaa kohtalaisen iäkästä mäntypuustoa ja katajaa. Kallioita peittävät poronjäkälät, kanerva ja puolukka. Liikkumisen vuoksi kasvillisuus on alueella osin kulunutta. Vähäpuustoista rantakalliota voidaan pitää metsälain erityisen tärkeänä elinympäristönä. Kohteella on lähinnä maisemallista arvoa ja rantapuuston säilyttäminen on suositeltavaa.
- 11. Hankaveden rantarinteen noro.** Kuusikkorinteessä erottuu noin 100 m matkalla soistunut painanne, jossa virtaa noro. Alaosassa noro levenee pieneksi kosteikoksi, jossa kasvaa metsä- ja peltokortetta, kurjenjalkaa ja korpikastikkaa. Ylempänä kivikkoisen uoman varrella esiintyy sudenmarjaa ja hiirenporrasta. Noro ei ole täysin luonnontilainen, mutta erottuu hyvin ympäristöstään ja lisää luonnon monimuotoisuutta alueella. Noron lähiympäristöä voidaan pitää metsälain erityisen tärkeänä elinympäristönä.
- 13. Nuottiniemi ja suo.** Kyyhkyslahden ja Nuottilahden välillä esiintyy leveänä vyöhykkeenä rantarämettä, jossa kasvaa suopursua, vaiveroa ja lakkaa. Puusto on melko tasaikäistä, varttuvaa männikköä. Leveän ojan suosta erottama Nuottiniemi ja eteläkärjen niemi erottuvat järvimaisemassa männikköisinä. Rämeen pohjoispäähän laskee oja, jonka suulla on vehkaa kasvava kosteikko. Suo on vesitaloudeltaan melko luonnontilainen ja sitä voidaan pitää metsälain erityisen tärkeänä elinympäristönä.
- 15. Moksunjärven rantarinteen lähde ja noro.** Rinteessä lähellä Moksuntietä sijaitsee kaivoksi muutettu lähde, josta saa alkunsa pieni lähdepuro. Noro virtaa kuusikossa noin 50 metriä kunnes laskee rantaan menevän tien ojaan. Noron yläosassa esiintyy mm. lehväsamalia, rönsyleinikkiä, metsätähtimöä, suo-orvokkia ja sudenmarjaa. Lähde ei ole luonnontilainen, mutta silti huomionarvoinen, koska sitä käytetään vedenottoon. Noron lähiympäristöä voidaan pitää metsälain erityisen tärkeänä elinympäristönä, vaikka se ei olekaan lajistoltaan erityisen monipuolinen.

2.8.7 EU:n luontodirektiivin lajit (liito-orava ja lepakko)

Liito-orava ja lepakko kuuluvat EU:n luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin lajeihin, joita koskevat luonnonsuojelulain 49 §:n lisääntymis- ja levähtämispaikkojen hävittämis- ja heikentämiskielto. Luonnonsuojelulain 1996/1096 49 § mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Alueellinen ympäristökes-

kus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa kielloista luontodirektiivin artiklassa 16 (1) mainituilla perusteilla. (Neuvoston luontodirektiivi 92/43/ETY, artikla 16, kohta 1).

Liito-oravaselvitys 2009

Moksunniemen golfkentän laajennusalueelta on laadittu keväällä 2009 liito-oravaselvitys (Sivula). Selvityksen mukaan Aarnipolun alueella ja Moksunjärven rannassa havaittiin kolopuita ja merkkejä liito-oravan liikkumisesta alueella. Selvityksen mukaan alueen rakentamisessa ja metsänkäsittelyssä tulee ottaa huomioon liito-oravan suojelu ja sen kulkureittien säilyttäminen

Liito-oravaselvitys 2011

Osayleiskaavoitusta varten vuonna 2011 laaditun luonto-, liito-orava- ja lepakkoselvityksen mukaan liito-oravan elinpiiri on havaittu seuraavilla paikoilla (kuva 10):

- 1. Leirintäalueen liito-oravaesiintymä.** Leirintäalueen pohjoispuolella kasvaa järeä vanha koivu, jossa on kolo ja joka on todennäköinen liito-oravan pesäpuu. Puun alla oli runsaasti liito-oravan kesä- ja talvipapanoita. Koivusta rantaan päin on varttuvaa sekametsää, josta löytyi vähän papanoita. Lisäksi papanahavaintoja tehtiin etelämpää leirintäalueen avointen saarekkeiden välissä kasvavien järeiden kuusten alta ja pienestä metsiköstä koivun itäpuolelta. Leirintäalueen puissa on pönttöjä, joita laji saattaa käyttää pesäpaikkoina. Metsikkö on todennäköinen ruokailualue. Metsikköön rajautuvan avoimen kentän toisella puolella olevista sekametsäsaarekkeista havaittiin myös papanoita. Kenttämäisen alueen reunoilla on harmaaleppiä, joita liito-oravat saattavat käyttää ruokailupuina. Leirintäalueelta pohjoiseen on varttunutta kuusikkoa, jossa oli papanoita yksittäisten kuusten alla. Kuusikko rajoittuu rataan, jonka toisella puolella on ryhmä haapoja, joista yhdessä kolo. Liito-oravan papanoita löytyi runsaasti myös haaparyhmän puiden alta. Esiintymän raja-
us ei ole yksiselitteistä, sillä papanahavaintojen perusteella liito-oravat liikkuvat leirintäalueen ympäristössä sopivissa metsäsaarekkeissa ja kulkevat myös mitä ilmeisimmin tältä kohdalta rautatien ja valtatie-
n yli. Selvityksen mukaan liito-oravan, liikkumisyhteydet sekä pesäpuut ja muut liito-oravalle tärkeät puut tulee säilyttää. Muut tärkeät puut tulee tarvittaessa kartoittaa tarkemmin.
- 2. Golfkentän pohjoispuolen liito-oravaesiintymä.** Golfkentän pohjoisreunaa kulkevan Moksuntien ja sen pohjoispuoleisen Siltalantien välisellä alueella on varttunutta kuusimetsää, joka jatkuu Siltalantien pohjoispuolella kuusimäntysekametsänä radalle asti. Alueelta havaittiin liito-oravan papanoita. Alueen länsiosassa on järeiden haapojen muodostama metsikkö, jossa on ainakin kolme kolohaapaa, jotka ovat todennäköisiä pesäpuita. Muutamia papanoita havaittiin myös radan toiselta puolelta, joten liito-oravat saattavat kulkea liikenneväylien yli tältä kohdin. Siltalantien rinne Moksunjärvelle on harvennettua kuusikkoa, jota liito-orava käyttää liikkumiseen. Alueen eteläreunalla olevan ojauman ja siihen pohjoisesta liittyvän haaran varrella kasvaa liito-oravalle ruokailupuiksi sopivia nuoria haapoja ja harmaaleppiä. Alueen metsä on hyvin liito-oravalle sopivaa. Selvityksen mukaan liito-oravan liikkumisyhteydet sekä pesäpuut ja muut liito-oravalle tärkeät puut tulee säilyttää. Muut tärkeät puut tulee tarvittaessa kartoittaa tarkemmin. Lisäksi alueelta on säilytettävä yhteys esiintymälle 3.
- 3. Golfkentän itäpuolen liito-oravaesiintymä.** Liito-oravan papanahavaintoja tehtiin paljon läheltä golfkentän pohjoisreunaa. Rannassa on kesämökkejä, joiden lähellä kasvaa järeitä kuusia ja harmaaleppiä. Liito-orava käyttää mahdollisesti pesäpaikkana alueen puissa olevia linnunpönttöjä samoin kuin pihapiirien rakennuksia. Kolopuita ei havaittu alueelta. Tienvarren puustoa rinte-
n yläreunasta on harvennettu, mutta pohjoisen suuntaan jatkuu varttunut kuusivaltainen sekametsä, jossa kasvaa

myös koivuja ja harmaaleppää. Tästä rinnemetsästä löytyi niukasti papanoita kahden kuusen alta. Selvityksen mukaan kesämökkien ympäristössä on todennäköisesti liito-oravan pesäpaikkoja joko puissa, pöntöissä tai rakennuksissa. Rinnemetsä on yleispiirteiltään lajille elinympäristöksi soveltuvaa aluetta. Alueella tulee selvityksen mukaan säilyttää liito-oravien liikkumista varten metsäinen yhteys.

4. **Niemisjoen varren liito-oravahavainnot.** Joen varressa ja sen länsipuoleisella metsäalueella on liikkunut liito-oravia, mutta alue ei ollut selvityksen mukaan selvää elinpiirin ydinaluetta, sillä alueelta havaittiin niukasti papanoita. Papanoita havaittiin myös Salorannan kohdalta varttuneesta kuusikosta, pihakuusen alta tien pohjoispuolelta ja yhden haavan alta pellon alapuolelta. Salorannan kuusimetsä saattaa soveltua liito-oravan elinpiiriksi ja lisäksi radan varressa pellon reunustamana on haavikko, jota liito-oravat saattaisivat käyttää. Jokivarsi on todennäköinen liito-oravien liikkumisreitti. Selvityksen mukaan niukkojen papanahavaintojen perusteella maankäyttöä ei ole aiheellista rajoittaa alueella. Jokivarressa tulisi pyrkiä säilyttämään rantapuustoa.
5. **Moksunniemen eteläosan liito-oravahavainnot.** Kyyhkyslahden pohjoispuoleisella kumpareella kasvaa varttuvaa talousmetsämäistä kuusikkoa ja muutamia haapoja. Alueelta on tehty papanahavaintoja neljän kuusen ja yhden haavan alta, mutta koloa tai pesäpuuta ei ole havaittu. Todennäköisesti alueella on liikkunut ja ruokaillut liito-orava, mutta liito-oravaesiintymää alueella ei ollut. Selvityksen mukaan niukkojen papanahavaintojen perusteella maankäyttöä ei ole aiheellista rajoittaa alueella. Liito-oravien liikkumisyhteys saattaa kulkea niemen eteläosan kautta, joten alueella tulisi säilyttää viheryhteys.

Lepakkohavainnot

Lepakkoselvityksessä alueelta löydettiin yhteensä 15 yksittäistä pohjanlepakkoa ja yksi kahden yksilön keskittymä (kuva 10). Vesisiippoja havaittiin viisi yksittäistä yksilöä sekä kaksi kahden yksilön kerääntymää. Lisäksi havaittiin yksi isoviiksi-/viiksisiippa ja määrittämätön siippalaji.

Lepakkoselvityksen mukaan Moksunniemen alueella on monipuolinen ja tiheä lepakkokanta, mutta ruokailu- ja levähdyspaikkoja ei havaittu Niemisjoen jokisuuta (ks. muut luontokohteet, kohdenumero 16) lukuun ottamatta. Lisäksi Mekkorian pohjukassa (ks. muut luontokohteet, kohdenumero 9) havaittiin lepakoille tärkeä alue. Selvityksessä näiden paikkojen rantavyöhykkeet suositetaan säilytettävän ennallaan. Muilta osin kaavoitus ei selvityksen mukaan uhkaa lepakoiden elinympäristöjä. Alueella on kuitenkin säilytettävä riittävästi metsäkuvioita, jotta lepakoilla on riittävästi saalistuspaikkoja. Erityisen tärkeää on säilyttää suojaisten lahtien rantapuustoa.

Muut lajit

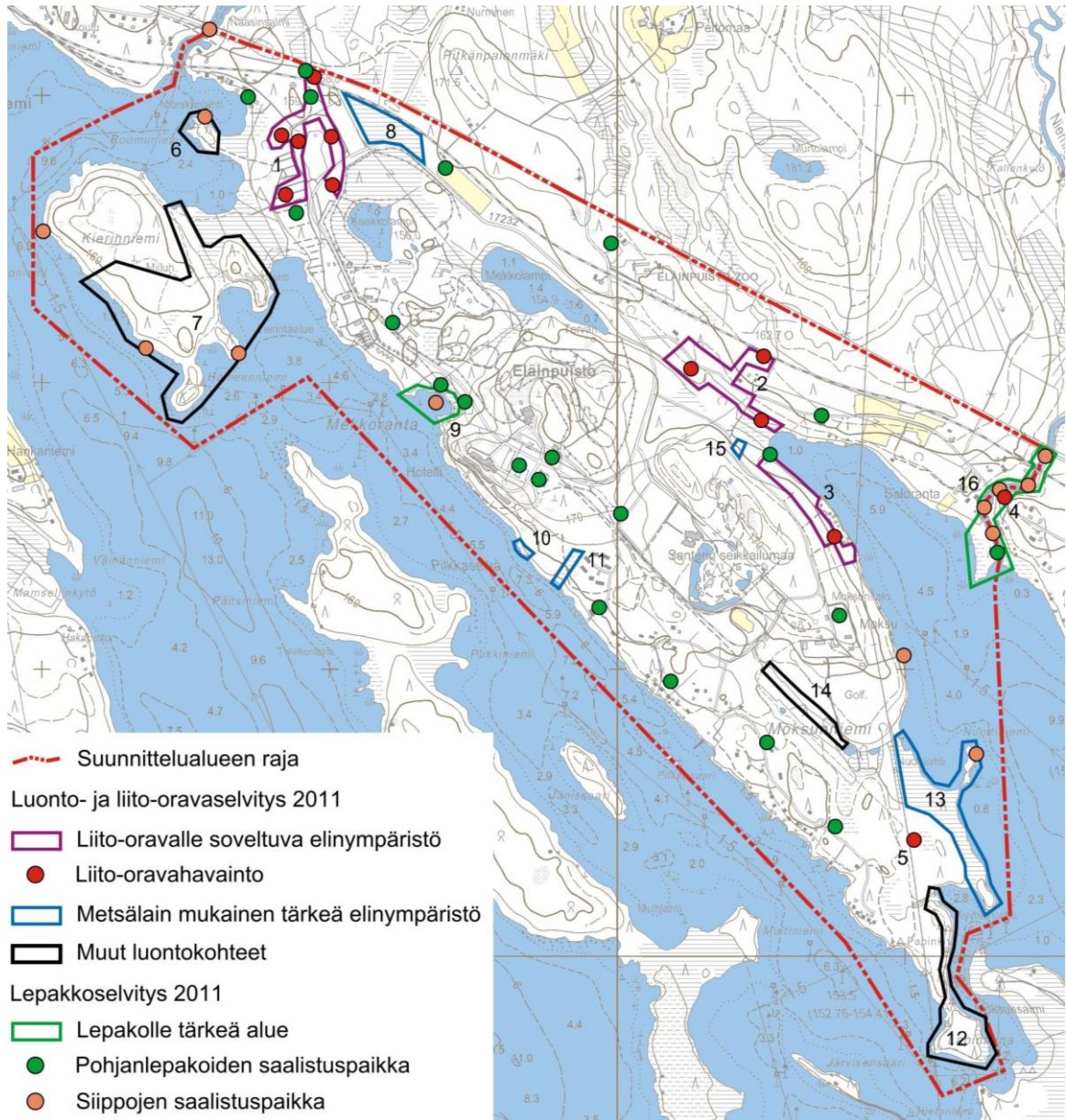
Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeihin kuuluvat liito-oravan ja lepakon tavoin muun muassa viitasammakko ja muutamat sudenkorentolajit. Niiden elinympäristöksi mahdollisesti soveltuvaa saraluhtarantaa esiintyy suunnittelualueella Moksunjärven luoteisosan pohjukassa, Kierinniemen ympäristössä sekä Moksunniemen eteläosassa.

2.8.8 Muut luontokohteet

Luonto-, liito-orava- ja lepakkoselvitys 2011

6. **Roomuniemi.** Roomuniemen kärjessä on nuotiokatos ja niemeä käytetään virkistysalueena. Niemen tyvellä on tiheäpuustoista isovarapurämettä, kärjessä puusto on kohtalaisen iäkästä ja alueella esiintyy joitakin lahopuita. Rannassa on matalia silokallioita. Niemellä on lähinnä maisemallista arvoa. Puuston säilyttäminen on suositeltavaa.

7. **Kierinniemen eteläosa.** Kierinniemi on ollut pitkään valtion omistamaa maisemahoitoalueena hoidettua metsäaluetta. Niemessä kulkee opastettu luontopolku. Niemen tyvellä on mäntytuustoinen isovarpuräme, jossa erottuu vanhoja ojjia. Niemen eteläosa on melko luonnontilaista kuusivaltaista sekametsää ja niemenkärjissä on vanhaa männikköä. Lahopuuna on kaatuneita kuusia ja mäntyjä, lehtipuupötkelöitä ja -maapuita ja mäntykeloja. Aluskasvillisuus on mustikkavaltaista tuoreen kankaan lajistoa ja kuivimmilla alueilla aluskasvillisuudessa esiintyy variksenmarjaa ja kanervaa. Kumpareiden reunoilla on korpipainanteita. Niemen keskiosassa on hakkuualue ja pohjoisosassa nuoria männiköitä ja kuusikoita. Santalahden pohjoispuolelle on istutettu kontortamäntyjä sekä lehtikuusia. Suurimman osan kontortamäntyistä kaatoivat myrskyt noin 10 vuotta sitten ja puita on jätetty alueelle lahopuustoksi. Niemessä on muutamia haapoja. Alueen linnustoon kuuluu tavanomaisia havumetsälajeja, joista huomionarvoisimpia havaittuja lajeja olivat palokärki ja korppi sekä Santalahden isokoskelopari. Niemen eteläosan metsäalue on poikkeuksellisen luonnontilainen ja luontoarvoiltaan monipuolinen. Se edustaa hyvin alueen alkuperäistä metsäluontoa ja sillä on arvoa opetus- ja virkistysalueena. Alueen säilyttäminen luonnontilaisena on suositeltavaa.
9. **Mekkorannan pohjukka.** Mekkorannan kohdalla keskellä rakennettua aluetta on lahdenpohjukka, jota reunustaa isovarpuräme. Hotellin puoleisella alueella on vanhaa mäntytuustoa ja kuusikkoa. Lahti on lepakoiden käyttämä ruokailupaikka. Selvityksen mukaan lahti rikastuttaa rakennettua ympäristöä ja on merkittävä lepakoiden ruokailupaikkana.
12. **Lapinnenä–Moksunsalmi.** Moksunniemen eteläkärjen Lapinnenä on rakentamaton niemi, jonka erottaa niemestä suokannas ja sen läpi kulkeva oja. Lapinnenän itäosa on isovarpurämettä ja länsiosassa on sekametsäinen kumpare. Kumpareen reunan korpimaisessa osassa kasvaa kookkaita kuusia ja yksi kolohaapa. Lahopuuna on koivupötkelöitä ja rantaa reunustavat vanhat männyt. Rämäinen ranta jatkuu Lapinnenästä Papinkivelle ja sen jälkeen varttuneena sekametsänä Kyyhkyslahteen. Salmen vastaranta on soinen ja kokonaisuutena maisemiltaan erämainen. Lapinnenän ja Moksunsalmen alue on luonnoltaan ja maisemiltaan melko luonnontilainen ja sitä voidaan pitää muuna huomionarvoisena luontokohteena. Arvoa virkistyskohteena.
14. **Golfkentän ojanvarsi.** Golfkentän läpi virtaava oja, jonka varrella kasvaa kookkaita kuusia, koivuja ja muutamia haapoja. Osa ojanvarresta on paju- ja koivutiheikköä ja paikoin oja levenee pieniksi rahkasammaleisiksi kosteikoiksi. Lehtipuustoisella alueella havaittiin keväällä runsaasti punakylkirastaita. Arvoa rakennetun alueen läpi ulottuvana viheryhteytenä.
16. **Niemisjoki.** Jokivarsi on osin metsäinen. Rantapuustossa esiintyy kuusia, koivuja, harmaaleppää sekä tuomia. Jokisuun niemenkärjessä on nuorta koivikkoa. Alueella on liikkunut liito-oravia ja jokivarsi on lepakoiden käyttämä ruokailupaikka. Arvoa rakennetun alueen läpi ulottuvana viheryhteytenä. Tärkeä lepakoiden ruokailupaikkana.

Kuva 10. Luontokohteet

2.9 MAISEMA JA KULTTUURIYMPÄRISTÖ

2.9.1 Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys

Osayleiskaavatyön yhteydessä laaditussa maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksessä (Pöry Finland Oy 2011) selvitettiin osayleiskaava-alueen maisemallisesti merkittävät kohteet ja ympäristöt. Alueella tehtiin rakennusinventointi, jossa kartoitettiin ja inventoitiin alueen merkittävimmät rakennuskulttuurikohteet.

Liiteraportti 2: Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys 2011

2.9.2 Alueen esihistoria

Suomen varhaisimmat asukkaat saapuivat jääkauden jälkeen, pian jäiden vetäytyttyä. Pohjanlahden rannoille riistanpyytäjät saapuivat n. 7000–6000 eKr. Pohjanmaan vanhimmat asutuksen jäljet ovat Suomenselällä ja sen vaihettumisalueella. Ähtärin alueelta löydetty kiinteät muinaisjäännökset kuuluvat tähän löytöalueeseen.

Ähtärissä kuten muuallakin kivikauden löydöt ja asuinpaikat sijaitsevat nykyisten ja muinaisten vesistöjen varsilla. Kivikauden asukkaat olivat keräilijöitä ja pyytäjiä. Kalastus ja hylkeenpyynti olivat pääelinkeinot ja kivikauden kansa eli liikkuvaa leirielämää. Kampa-keraamiselta ajalta (4200–2000 eKr.) ei ole Ähtärin seudulta tehty löytöjä, sen sijaan vasarakirveskulttuurin ajalta (2500–2000 eKr.) on löydetty vasarakirveen torso. Ähtäristä ei ole löydetty pronssi- tai rautakautisia esineitä.

2.9.3 Historiallisen ajan asutuksen kehitys

Ähtärin seutu oli asumaton myöhäiskeskiajalle saakka. Seudulle tehtiin kuitenkin säännöllisesti eräretkiä Ylä-Satakunnasta ja Hämeestä Pirkkalan, Lempäälän ja Vesilahden suunnasta. Kantatiloilla oli Ähtärissä pysyvät, yksityisessä omistuksessa olevat eräsijat metsästystä, kalastusta ja kaskenpoltoa varten. Varsinainen pysyvä asutus muodostui entisten eräsijojen satakuntalaisista omistajista sekä savolaisista uudisraivaajista, joita oli ainakin kolmannes uudisasukkaista. Asutuksen tihentyessä Ylä-Satakunnan pohjoisilla erämailla, valtiovalta muodosti alueelle 1560-luvulla Ruoveden hallintopitäjän. Vuotta 1556 pidetään Ähtärin asutuksen syntymävuotena, sillä silloin otettiin viljelykseen Alas-taipaleen, Peränteen, Oulunveden ja Hankaveden kylät. Uudisasukkaiden pääelinkeinona oli kaskenpolto.

Suunnittelualueella sijaitsevan Moksun tilan historia juontaa 1550-luvulle, jolloin tila oli Kangasalan Wääksyn kartanon rälssiä, erämaaomistusaluetta. Moksun tilan alueella on tapahtunut suuria muutoksia 1800-1900-luvuilla omistajien ja elinkeinojen muuttuessa. Nykyisen rautatien pohjoispuolella oli tilan vanhoja kaskimaita, yhtenäislaidunta ja Nuutinkosken varrella niittyjä.

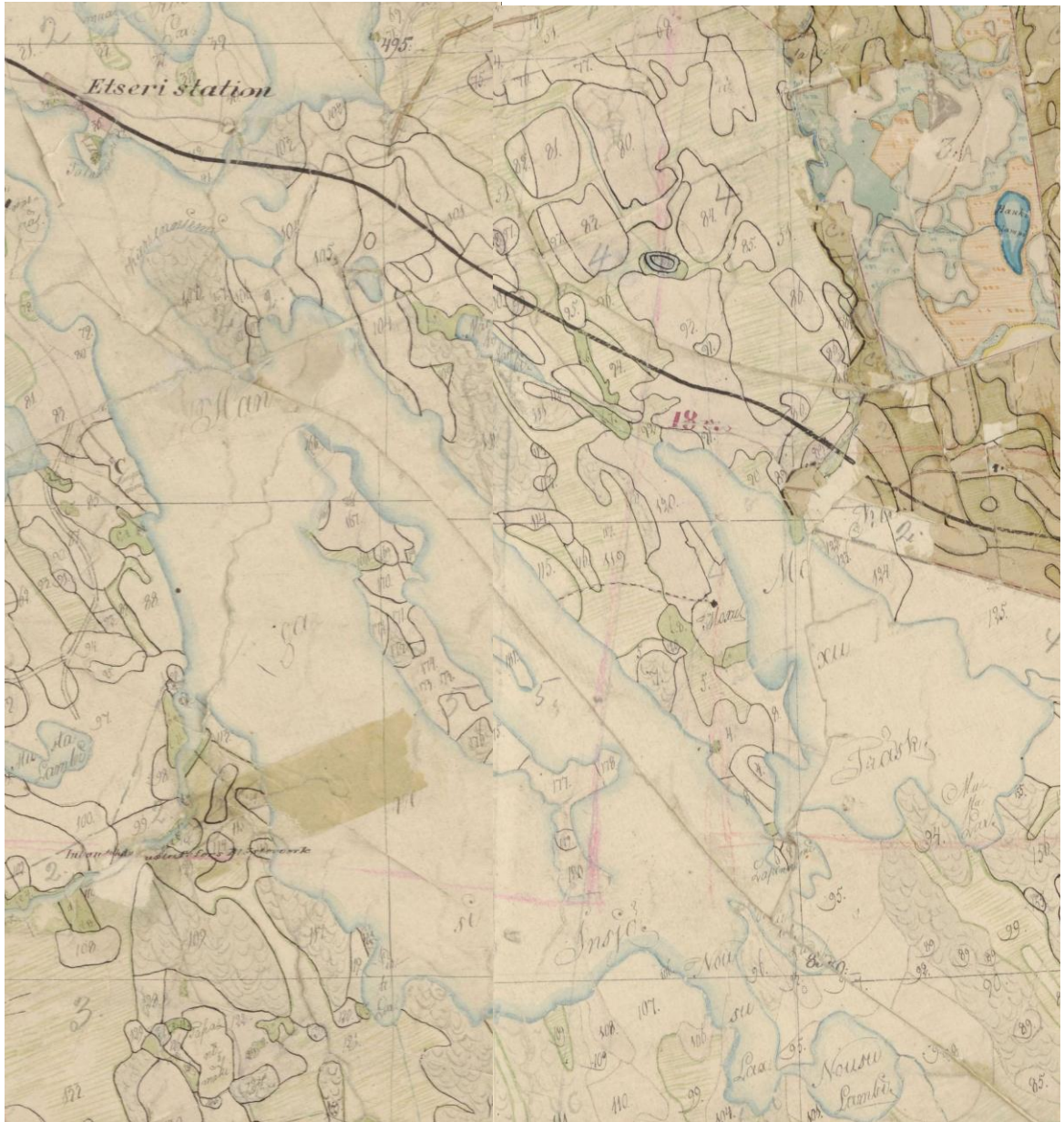
Mörskänlahden läheisyydessä sijaitseva ratavartijan tupa on rakennettu vuonna 1883, jolloin valmistui myös alueen pohjoisosan poikki kulkeva Vaasan rata. Nääsinsalmen rannalla sijaitseva Salmela on rakennettu vuonna 1894 alun perin valtionrautateiden liikennetirehtöörin apulaisen K.J. Rosenbröjerin huvilaksi.

2.9.4 Maisemakuva ja näkymät

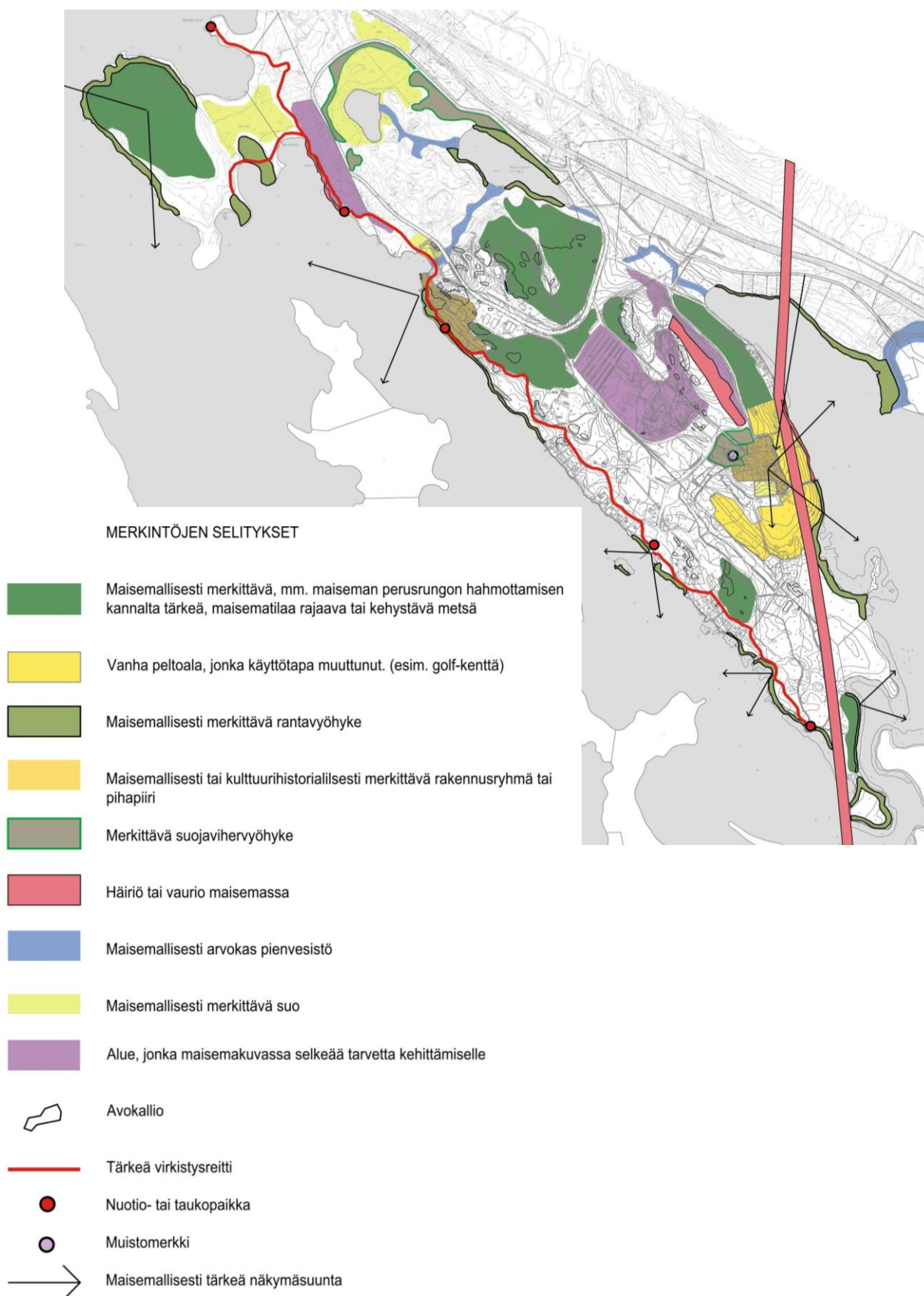
Suunnittelualue hahmottuu maisemakuvaltaan selkeästi suuntautuneena, karuna ja metsäisenä kallio- ja moreeniinienä. Puustoisuuden vuoksi maisematilat ovat suljettuja tai puoliavoimia. Avoimia ympäristöjä ovat vesipinnat ja Moksun tilan vanhat viljelysalueet, jotka ovat nykyisin golfkenttinä. Hankaveden rantaviiva on suoraviivainen ja sitä elävöittävät pienet kallioniemet ja -poukamet. Kaakkolampi, Mekkolampi ja näiden laskupuot noudattavat maiseman suuntautuneisuutta. Moksunniemen kärjen rannat ovat alavia ja soistuneita.

Moksun tilan peltoalueet ja osin myös selännealueiden metsät on muokattu golfkentiksi, mutta tästä huolimatta Moksun tilalla on edelleen merkittävä maisemallinen asema järven viettävän rinteen kupeessa.

Alueen maisemakuvaa ovat muokanneet eläinpuisto, hotelli ja mökkialueet, leirintäaluetoinnot sekä vapaa-ajan asuntojen rakentaminen. Myös rautatie, tiestö ja muu rakentaminen kuten voimalinjat ovat jättäneet jälkensä maisemakuvaan.

Ote pitäjänkartasta 1840-luvulta. Lähde: Kansallisarkiston digitaaliarkisto.

Kuva 11. Maiseman arvot ja ongelmat (Maisemaselvitys 2010)

2.9.5 Maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteet

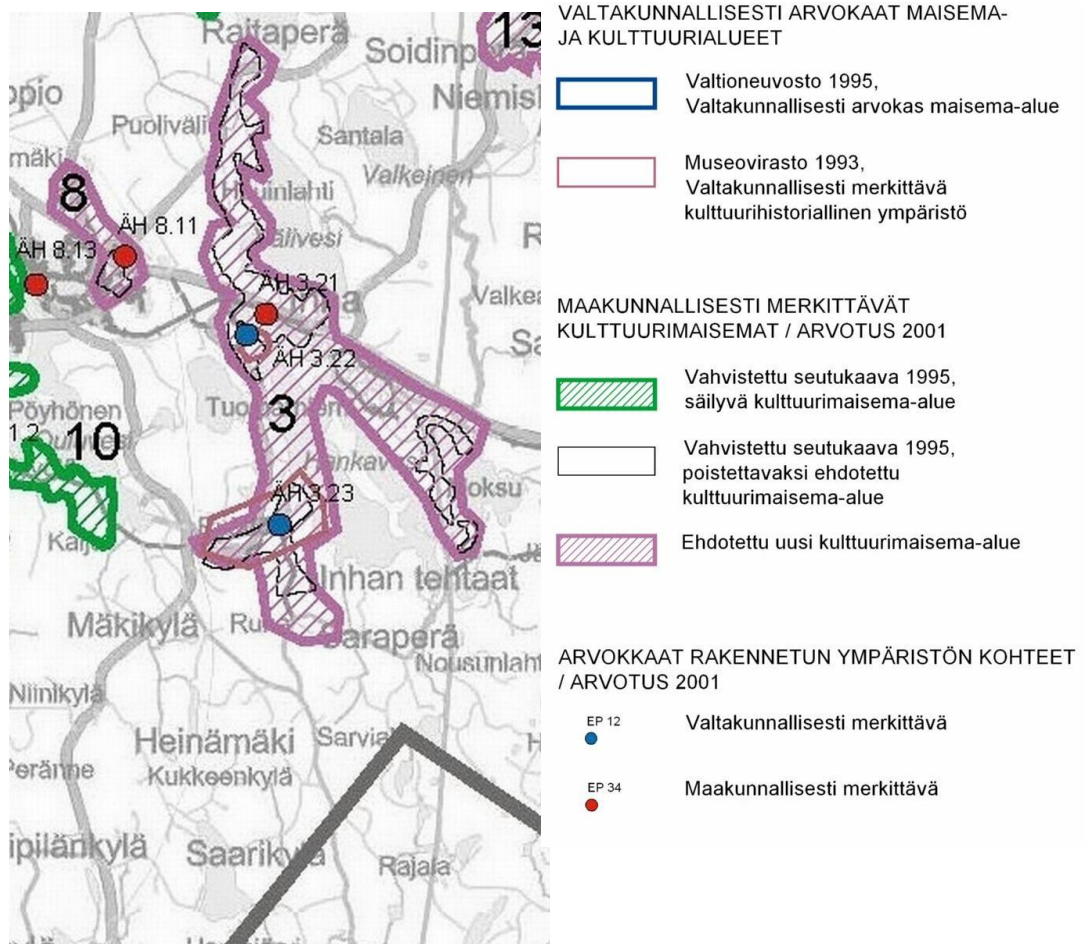
Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet

Alueella ei ole valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita.

Lähde: Arvokkaat maisema-alueet, Maisema-aluetyöryhmän mietintö II, Ympäristöministeriö 1993.

Maakunnallisesti merkittävät kulttuurimaisemat

Suunnittelualue sijoittuu Inhan-Ähtärinsalmen alueelle osoitettuun kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta maakunnallisesti tärkeään alueeseen (Maakuntakaava 2005). Maakuntakaavan esiselvityksessä (EP:n liitto, Motiivi Oy 2001) Moksunniemen-Moksunjärven aluetta on ehdotettu uudeksi kulttuurimaisema-alueeksi.

Kuva 12. Ote valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaista maisema- ja kulttuurialueista, Kuusiokunnat (EP:n liitto, Motiivi Oy 2001)

Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt

Valtakunnallisesti merkittävien kulttuurihistoriallisten ympäristöjen luettelon päivitys (RKY 2009) on tullut voimaan 1.1.2010. Suunnittelualueella ei sijaitse valtakunnallisesti merkittäviä kulttuurihistoriallisia ympäristöjä.

Lähde: Rakennettu kulttuuriympäristö - Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt 2009. Museovirasto.

2.9.6 Muinaismuistokohteet

Kiinteät muinaisjäännökset ovat rauhoitettuja suoraan muinaismuistolain nojalla. Laki pitää kaikkia muinaisjäännöksiä samanarvoisina. Käytännössä muinaisjäännökset jaetaan tieteellisen merkittävyytensä, arvonsa ja kuntonsa puolesta kolmeen luokkaan, joiden rauhoitus on jossain määrin eriasteista:

- I** Valtakunnallinen muistomerkki, joka pyritään säilyttämään rauhoitettuna, ulkoasultaan muuttumattomana kaikissa olosuhteissa. Jos tällaisia muinaisjäännöksiä joudutaan tutkimaan, ne pyritään entisöimään mahdollisimman hyvin.
- II** Tutkimustoimenpiteitä vaativa muinaisjäännös, joka on rauhoitettu, kunnes se tutkimustulosten perusteella siirretään kokonaan tai osittain luokkaan I tai III.
- III** Tutkittu, tuhoutunut tai toisarvoinen muinaisjäännös, jota ei ole tarpeen pitää rauhoitettuna. Niitä koskevat tiedot ja muu aineisto ovat arkistoituna Museoviraston Arkeologian osaston arkistossa.

Historiallisen ajan puolustusvarustukset

Vuodesta 1971 alkaen maalinnoituslaitteet on katsottu muinaismuistolain tarkoittamiksi kiinteiksi muinaisjäännöksiksi ja siten muinaismuistolain suojaamiksi. Ähtärissä I maailmansodan aikaiset juoksuhaudat, korsut ja muut kaivannot muodostavat Pietarin suojaksi suunniteltujen puolustuslinjojen uloimman osan.

Muinaisjäännösinventointi 2011

Mikroliitti Oy on laatinut vuonna 2011 muinaisjäännösinventoinnin osayleiskaava-alueelta. Inventoinnin tarkoituksena oli tutkia, löytyykö alueelta uusia muinaisjäännöksiä ennestään tunnettujen muinaisjäännösten lisäksi. Samalla tarkennettiin alueella sijaitsevien puolustusvarustusten rajauksia.

Liiteraportti 3: Muinaisjäännösinventointi 2011

Alueelta ei tunnettu ennestään muita kiinteitä muinaismuistoja kuin Museoviraston rekisteriportaalin muinaisjäännösrekisterissä esitetyt 1. maailmansodan aikaiset puolustusvarustukset sekä Lapinniemen muinaismuistokohde. Muinaisjäännösinventoinnissa puolustusvarustusten rajauksia tarkennettiin ja muinaisjäännösrekisterin tietoja aikaisemmin mainituista kohteista päivitettiin. Lisäksi suunnittelualueelta todettiin yksi hiilimiilu ja yksi kivikautinen asuinpaikka.

Muinaismuistolain mukaan varustuksiin on pidettävä vähintään 2 m etäisyys niiden ulkorajasta. Suoja-alueen laajuudesta on syytä tarvittaessa neuvotella Museoviraston kanssa.

Kohteet on esitetty kuvassa 13 *Kulttuurimaisema-alueet ja kohteet*. Mikroliitin laatiman selvityksen mukaan suunnittelualueella sijaitsevat seuraavat muinaismuistokohteet:

- 31 NÄÄSINSALMI 1**
Historiallinen varustus: vallihauta, **II**. Rautatien pohjoispuolella sijaitsevan juoksuhaudan mitta harjanteen laella on 86 m. Radan eteläpuolella säilynyt 10 m taisteluhautaa.
- 34 NÄÄSINSALMI 4**
Historiallinen varustus: vallihauta, **II**. Paikalla huonokuntoista, maahan kaivettua juoksuhaudaa n. 37 m matkalla. Pusikkoista tiheää sekametsää.
- 35 KIERINNIEMI**
Historiallinen varustus: taistelukaivanto, **II**. Paikalla 37 m pituinen, osin kallioon louhittu juoksuhauda.

- 36 MEKKOLAMPI**
Historiallinen varustus: vallihauta. **II.** Vallihauta on osin hyvin huonokuntoinen. Kaivettu kiviseen moreenimaahan. Varustuksen mitta 107 m lounas-koillinen – suunnassa, mäen laen luoteisreunalla.
- 37 VALTATIE 18**
Historiallinen varustus: vallihauta. **II.** Varustus osin kallioisella kumpareella, jossa pari tu-liasemaa ja välissä juoksuhautaa 20 m matkalla.
- 55 HÄMEENNIEMI**
Kivikautinen asuinpaikka, **II.** Alueelta löytyi kvartsi-iskoksia. Paikalla on loiva rantaan laskeva tasanne. Paikan raja-alue on arvio.
- 56 KIERINNIEMI 2**
Historiallinen hiilimiilu, **II.** Paikalla avaamaton hiilimiilu – matala, pyöreä kumpare, jota ympäröivät kaivannot, joista maata on nostettu miilun peitteeksi.
- 57 MEKKOLAMPI 2**
Historiallinen varustus, **II.** Paikka on merkitty maastokartalle tervahautana. Paikalla kallion itäkupeessa kolme maahan kaivettua korsua tms. kaivantoa, joita yhdistää niiden itäpuolelta alarinteeseen kulkeva juoksuhauta. Kaivantojen yhden seinän muodostaa pystysuora kallio.

Lisäksi suunnittelualueella sijaitsee Esihistorialliset kiinteät muinaisjäännökset –julkaisun ja Museoviraston rekisteriportaalin muinaisjäännösrekisterin mukaan yksi muinaismuistokohde:

- 11 LAPINNIEMI**
Ajoittamaton kultti- ja tarinapaikka, **II.** Niemessä iso Papinkiveksi kutsuttu ki-vi/palvontapaikka? Paikka on määritettävä tarinapaikaksi, sillä alueelta ei koekaiva-uksessa vuonna 1982 todettu mitään palvontapaikkaan viittaavaa.

Lähde: Esihistorialliset kiinteät muinaisjäännökset Etelä-Pohjanmaalla, Keski-Pohjanmaalla ja Pohjanmaalla, Museovirasto, Etelä-Pohjanmaan liitto, Keski-Pohjanmaan liitto, Pohjanmaan liitto 1998. Museoviraston rekisteriportaalin muinaisjäännösrekisteri 22.6.2011

2.9.7 Rakennuskannan kartoitukset ja inventoinnit

Kuvassa 13 on esitetty alueelta kartoitetut ja inventoidut kulttuuriympäristön kohteet.

Ähtärin kulttuuriympäristöohjelma 2009

Ähtärin kulttuuriympäristöohjelman yhteydessä on suunnittelualueelta inventoitu yksi kohde, Moksuniemi. Lisäksi alueelta on kulttuuriympäristöohjelmassa esitelty kaksi kohdetta, Ratavartijan mökki ja Salmela.

Lähde: Vesiteitä kyliin ja kirkolle, Ähtärin kulttuuriympäristöohjelma, Riitta Jaakkola 2009

Osayleiskaavan rakennuskulttuuriselvitykset 2011

Suunnittelualan rakennuskulttuurikohteet kartoitettiin ja inventointiin vuonna 2011 (Pöyry Finland Oy), Tavoitteena oli täydentää osayleiskaavoitusta varten suunnittelualueelta aikaisemmin laadittuja inventointeja ja inventoida merkittävimmät rakennuskulttuurikohteet. Tiedot raportointiin osayleiskaavan maisema- ja kulttuuriympäristöselvitykseen.

Rakennuskannan ikärakenne

Rakennusinventoinnin pohjaksi osayleiskaava-alueelta selvitettiin rakennuskannan ikärakenne kaupungin toimittamien rekisterikarttojen perusteella. Suunnittelualueella sijaitsee loma-asuntoalueita ja alueen rakennuskanta onkin suurimmaksi osaksi loma-asutusta, joka painottuu järvien rannoille sekä matkailupalveluiden läheisyyteen. Rakennuskanta alueella on ikärakenteeltaan ja tyyliltään vaihtelevaa. Suunnittelualueella on eniten 2000-

luvulla rakennettua rakennuskantaa, mikä selittyy vuonna 2000 pidetyillä loma-asuntomessuilla ja nykyvuosien matkailualueen kehittämishankkeilla. Vanhaa rakennuskantaa on alueella vähän. Vanhimmat rakennukset sijaitsevat kauempana matkailualueesta, Mörskänlahden alueella sekä Siltalantien varressa. Matkailualueen pohjoispuolella sijaitsee muutamia 1950-luvun rakennuksia. Vanhin rakennusryhmä, Moksun rälssitilan pihapiiri sijaitsee Moksunniemen golfkentän läheisyydessä. Suunnittelualueen kulttuurihistoriallisesti merkittävimmät kohteet ovat Moksun tilan lisäksi Mörskänlahden läheisyydessä sijaitsevat Salmela (alun perin Rosenbröjjerin huvila vuodelta 1894) ja Ratavartijan tupa vuodelta 1883. Arkkitehtonisesti mielenkiintoisia ja rakennustaiteellisesti ja maisemallisesti merkittäviä ovat myös Timo ja Tuomo Suomalaisen suunnittelemat hotelli Mesikämmen (1975), Ähtäri-halli (1979) ja Mini-Suomen päärakennus (1985).

Rakennetun kulttuuriympäristön kohteet

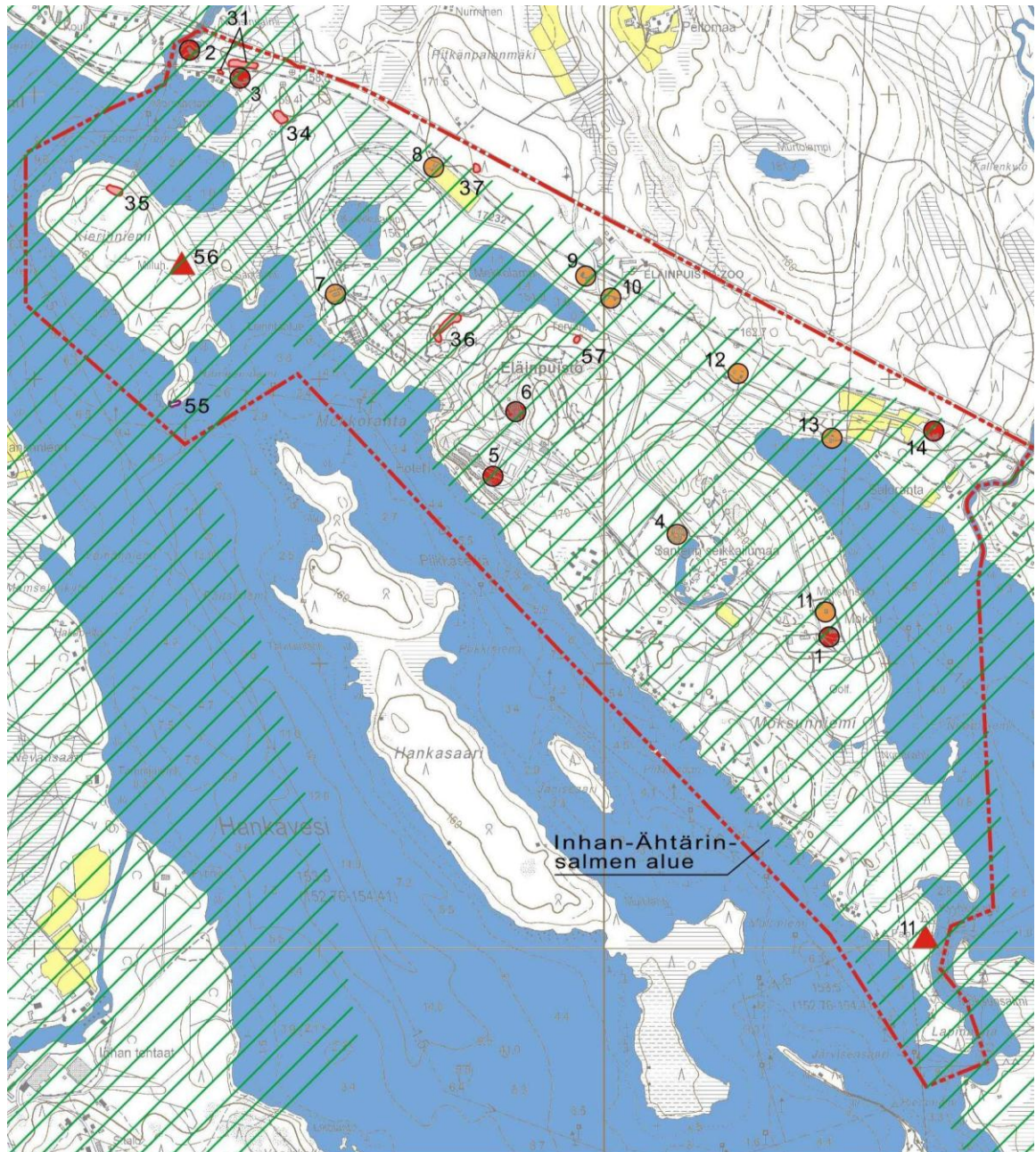
Moksunniemen osayleiskaava-alueen vanhaa rakennuskantaa kartoitettiin kesällä 2011. Kartoitus kohdistui pihapiireihin ja rakennusryhmiin, jotka sisälsivät ennen vuotta 1954 valmistuneita rakennuksia sekä Mini-Suomen alueeseen, Hotelli Mesikämmeneen, Ähtäri-Halliin ja leirintäalueeseen (yht. 14 kohdetta). Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseon edustajan Sirkka-Liisa Sihvosen kanssa tehtiin maastokäynti 11.8.2011, jossa kartoitetut kohteet käytiin läpi ja arvioitiin kohteiden inventointitarvetta.

Maastokäynnin perusteella alueelta inventoitiin kuusi kohdetta osayleiskaavoitusta varten:

- 1 Moksun tila, rälssitila 1550-luvulta, vanhimmat rakennukset 1800-luvulta
- 2 Salmela, huvila, rak. 1894
- 3 Ratavartijan tupa, rak. 1883
- 5 Hotelli Mesikämmen, rak. 1975
- 6 Ähtäri-halli, rak. 1979
- 14 Karikko, asuinrakennus, rak. 1939

Muistio maastokäynnistä on liitteenä. Inventoidut ja kartoitetut kohteet on esitetty kuvassa 13 *Kulttuurimaisemat ja -kohteet*.

Liite 2. Muistio maastokäynnistä 11.8.2011

Suunnittelualueen raja	Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2005
Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue
Muinaisjäännösinventointi 2011/
Muinaisjäännösrekisteri 2012	Rakennuskantainventointi 2011
Inventoitu kohde
1. maailmansodan aikaiset varustukset,
luokka II	Kartoitettu kohde
Muut muinaisjäännökset, luokka II	

Kuva 13. Kulttuurimaisema-alueet ja -kohteet

2.10 RAKENTAMISTA RAJOITTAVAT TEKIJÄT

Kuvassa 14 on esitetty *Rakentamista rajoittavat tekijät*.

2.10.1 Puolustusvoimien varikkoalue

Suunnittelualueen pohjoispuolella sijaitsee Puolustusvoimien Räjähdelaitoksen varikkoalue. Varikkoalueen suojavyöhyke ulottuu suunnittelualueen pohjoisosaan. Suojavyöhykkeelle ei tule sijoittaa laitosrakentamista.

2.10.2 Tulvat

Moksunniemen asemakaavamuutoksen (KV 16.11.2011) yhteydessä järjestettiin viranomaisneuvottelu 9.6.2011, jossa Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus totesi, että asemakaavassa esitetty alin rakentamiskorkeus on riittävä. Alueen asemakaavoissa alin rakentamiskorkeus N60-tasossa on +155,5 m.

2.10.3 Liikenteen aiheuttamat häirtatekijät

Meluntorjuntatarpeen toteaminen perustuu valtioneuvoston melutason ohjearvoja koskevan päätöksen 29.10.1992 vaatimuksiin.

Ulkomelun ohjearvot

Asumiseen käytettävillä alueilla ja virkistysalueilla taajamissa keskimääräinen melutaso ei saa ulkona ylittää päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dBA, eikä yöohjearvoa (klo 22–7) 50 dBA. Uusilla kaava-alueilla yömelun ohjearvo on 45 dBA.

Loma-asumiseen käytettävillä alueilla, leirintäalueilla, virkistysalueilla taajamien ulkopuolella ja luonnonsuojelualueilla keskimääräinen melutaso ei saa ulkona ylittää päiväohjearvoa (klo 7–22) 45 dBA, eikä yöohjearvoa (klo 22–7) 40 dBA.

Sisämelun ohjearvot

Asuin- ja majoitushuoneissa on ohjeena, että ulkoa kantautuvasta melusta aiheutuva melutaso sisällä alittaa päiväohjearvon (klo 7–22) 35 dBA ja yöohjearvon (klo 22–7) 30 dBA. Liike- ja toimistohuoneissa päiväohjearvo on 45 dBA.

Tieliikennemelu

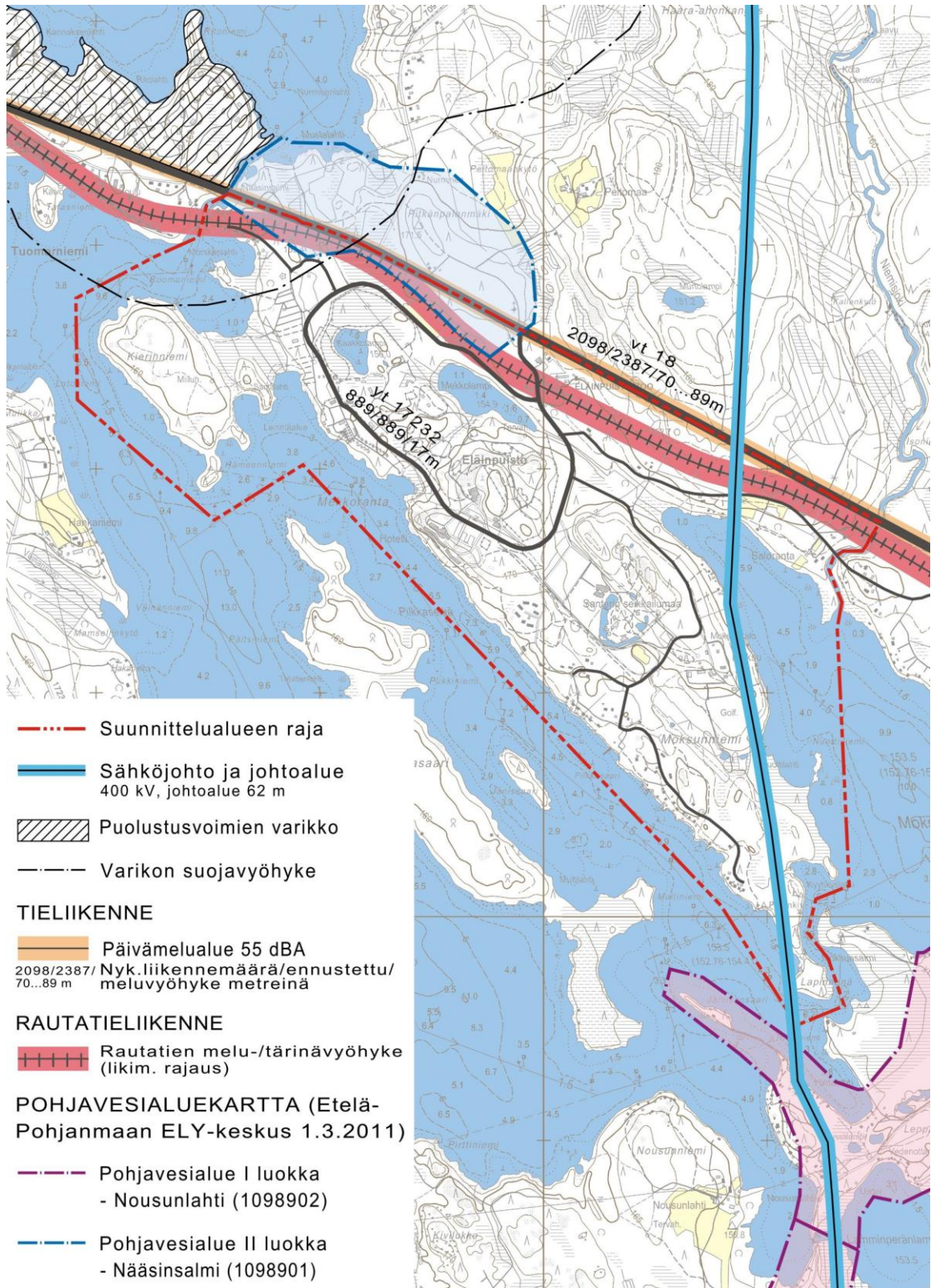
Asutukselle sallitun keskimääräisen 55 dBA:n ulkomelun alueen leveys on laskettu tien keskilinjasta nykyisten liikennemäärien ja sallittujen ajoneuvonopeuksien perusteella. Meluvyöhykkeen leveys ennustetuilla liikennemäärillä ja ajoneuvonopeuksilla 30...100 km/h (v. 2030) on:

- Myllymäentiellä (vt 18) noin 70...89 metriä ja
- Karhunkierroksella (mt 17232) noin 17 metriä.

Rautatieliikenteen melu ja tärinä

Rautatieliikenteen vähäisyydestä johtuen arvioidaan, ettei asutukselle aiheudu meluhaittaa. Pöyry Finland Oy on selvittänyt vuonna 2012 rautatieliikenteen aiheuttamaa tärinää sekä siitä aiheutuvia haittoja Ähtärin keskustaaajaman asemakaavoituksen yhteydessä. Selvityksen mukaan uusien rakennusten suunnittelussa on huomioitava, että tärinä ei saa ylittää rakennuksessa luokan C tehollisarvoa $v_{w95}=0,3$ mm/s. Selvityksen mukaan värähtelyluokan C mukainen suojaetäisyysvaatimus oli 1½–2-kerroksisten pientalojen osalta 60–100 metriä (vahvistuskertoimella 2) ja yksikerroksisten pientalojen osalta 40–60 metriä (vahvistuskertoimella 1,3). Suunnittelussa tulee huomioida mahdolliset paikallisen rakennusvalvonnan ja liikenneviraston ohjeet junatärinän vaikutusalueella rakentamisesta. Uudet rakennukset on perustettava kovaan pohjaan ja tarvittaessa käytettävä massanvai-

toa tai paaluja. Jokaisessa uudisrakennushankkeessa on tehtävä hankekohtaiset pohjatutkimukset ja perustamistavan määrittää hankkeen geotekninen asiantuntija.

Kuva 14. Rakentamista rajoittavat tekijät

3 OSAYLEISKAAVAN VALMISTELU

3.1 ALOITUSVAIHE

3.1.1 Sidosryhmätyöskentely

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY), työneuvottelu 04.04.2011

Moksunniemen yleiskaavoituksen ja laadittavien selvitysten ohjelmoinnista keskusteltiin alueelle laadittavana olevien asemakaavamuutosten yhteydessä pidetyssä työneuvottelussa. ELY-keskuksen mukaan yleiskaavan laatiminen on tarpeen, koska Masterplanin ja yleissuunnitelman perusteella on nähtävissä tulevien kaavamuutosten tarve.

Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo, työneuvottelu ja maastokäynti 11.08.2011

Moksunniemen osayleiskaava-alueen vanhaa rakennuskantaa kartoitettiin kesällä 2011. Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseon edustajan Sirkka-Liisa Sihvosen kanssa tehtiin maastokäynti 11.8.2011, jossa kartoitetut kohteet käytiin läpi ja arvioitiin kohteiden inventointitarvetta. Ks. selostuksen kappale 2.9.7.

Ohjausryhmä 03.10.2011

Ohjausryhmän kokouksessa esiteltiin Moksunniemen yleissuunnitelma ja Moksunniemen asemakaavaehdotus. Lisäksi käytiin läpi Moksunniemen osayleiskaavan suunnittelutilannetta ja laadittuja selvityksiä sekä keskusteltiin aikataulusta.

Yleisötilaisuus 30.11.2011

Ähtärin kaupungintalolla järjestetyissä yleisötilaisuudessa käsiteltiin Moksunniemen osayleiskaavan tavoitteita ja taustoja, esiteltiin yleiskaavaprosessia sekä yleiskaavatyön etenemistä.

Viranomaisneuvottelu 1, 07.12.2011

Ähtärin Moksunniemen osayleiskaavasta järjestettiin viranomaisneuvottelu Ähtärin kaupungintalolla 7.12.2011. Läsnä olivat Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, Etelä-Pohjanmaan liiton, Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseon, Metsähallituksen sekä kaupungin edustajat ja kaavan laatija. Muistio neuvottelusta on liitteenä.

Neuvottelussa esiteltiin yleiskaavan lähtökohtia, tavoitteita ja suunnittelutilannetta sekä alustava osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Lisäksi keskusteltiin seuraavista huomioon otettavista seikoista:

- Energiahuollon ja ilmastonmuutoksen huomioiminen kaavoituksessa. Energiankulutuksen pienentämiseksi kaavoissa tulisi ohjata rakennusten suuntaamista ja rakennusratkaisuja.
- Moksun tilan rakennukset tulee ottaa huomioon kaavassa suojelumerkinnällä ja Moksun tilalle tulisi kehittää sopiva käyttötarkoitus.
- Luontoarvoiltaan monipuolisen Kierinniemen huomioiminen suunnittelussa.
- Valtatien ja rata-alueen suoja-alueiden huomioiminen
- Ähtärin keskustan osayleiskaavoituksen yhteydessä laaditaan tieverkkoselvitys, jossa tarkastellaan myös Moksunniemen valtatieliittymä. Liittymässä tulisi harkita kanavavointia ja yläopasteita, jotta risteysalue voidaan hahmottaa riittävän aikaisin.

- Moksunniemen alue on merkittävä matkailualueena ja kaupunkilaisten virkistysalueena.
- Moksunniemen alue on merkittävä luonnon ja maiseman kannalta, ja siihen on suunnittelussa kiinnitettävä erityistä huomiota. Maisemallisesti merkittävät rantavyöhykkeet, reitit ja virkistysalueet sekä pohjavesialueet huomioitava.
- Puolustusvoimien mukaan Inhan varikkoalueen suojavyöhyke tulee huomioida kaavassa.

Liite 3. Muistio viranomaisneuvottelusta 07.12.2011

Työneuvottelu 14.12.2011

Ähtärin kaupungin, Pöyryn, Motiivi Oy:n ja Suunnittelutoimisto Aluetekniikka Oy:n kanssa käytiin työneuvottelu 14.12.2011. Neuvottelussa käytiin läpi alueelle laadittavana olevien ulkoilureitti- ja rakennussuunnitelmien sisältö. Suunnitelmat koskevat Moksunniemen ulkoilureittien yhdistämistä ja parantamista sekä hotellin, kylpylän ja Ähtärihallin lisärakentamistarpeita.

3.1.2 Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tiedottaminen

Moksunniemen osayleiskaavaa varten on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma, joka sisältää suunnitelman osallistumisen ja vuorovaikutuksen sekä kaavan vaikutusten arvioinnin järjestämisestä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaavoituksen vireille tulosta on tiedotettu lähettämällä suunnitelma viranomaisosallisille. Suunnitelma on ollut julkisesti nähtävillä MRL 63 §:n mukaisesti 04.01.–02.02.2012.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saaduissa kommentteissa esitettiin seuraavia kannanottoja:

- ns. kuivanmaan tonteille kuuluvat venevalkamaoikeudet, tierasitteet ja laiturien rakennusmahdollisuudet tulisi huomioida kaavassa
- ulkoilureiteille ja hiihtoladuille tulisi suunnitella mahdollisimman vähän teiden ylityskohtia

3.1.3 Osallistumis- ja arviointisuunnitelman tarkistaminen

Kaavoituksen aikataulua on tarkistettu 25.09.2012. Tarkistettu osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan nähtäville yhdessä osayleiskaavaluonnoksen kanssa (Liite 1).

3.2 LUONNOSVAIHE

3.2.1 Sidosryhmätyöskentely

Ohjausryhmä 29.03.2012

Ohjausryhmän kokouksessa käytiin läpi osayleiskaavan suunnittelutilanne, jossa esiteltiin alustavat tavoitteet, aikataulu ja osalliset sekä kooste laadittujen selvitysten ja suunnitelmien antamista tavoitteista.

Luonto-, liito-orava- ja lepakkoselvitykset, maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys, asemakaavatilanteen analyysi sekä muinaismuistiselvitys ovat valmistuneet vuoden 2011 aikana muutamia täydentämistarpeita lukuun ottamatta.

Moksunniemen yleissuunnitelma on valmistunut vuonna 2011. Yleissuunnitelman valmistelussa ovat olleet mukana keskeiset Ähtärin kaupungin luottamushenkilöt ja viranhaltijat sekä alueen toimijat. Yleissuunnitelma kokoaa kaupungin ja toimijoiden tavoitteet alueen kehittämiseksi ja toimii yleiskaavan laatimisen pohjana.

Osayleiskaavan tärkeimpien vaikutusten arvioidaan selvitysten perusteella kohdistuvan virkistyspalvelujen saatavuuteen, elinkeinotoimintaan (palvelut ja matkailu) sekä luontoon ja maisemaan.

3.2.2 Mielipiteen kuuleminen

Tekninen lautakunta 09.10.2012

Tekninen lautakunta päätti asettaa yleiskaavaluonnoksen nähtäville mielipiteen kuulemistta varten ja pyytää siitä lausunnot. Yleiskaavaluonnos oli julkisesti nähtävillä 17.10.–17.11.2012 ja siitä saatiin 5 mielipidettä.

Lausunnot saatiin seuraavilta: Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Etelä-Pohjanmaan liitto, Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo, Länsi-Suomen Sotilasläänin Esikunta, Metsähallitus Laatumaa, Museovirasto ja Ähtärin kaupungin sivistyslautakunta.

Viranomaisneuvottelu 2, 23.01.2013

Viranomaisneuvottelussa käytiin läpi kaavaluonnoksesta saatu palaute ja sovittiin puuttuvien lausuntojen toimittamisaikataulusta.

Liite 4. Muistio viranomaisneuvottelusta 23.01.2013

Ohjausryhmä 12.06.2013

4 OSAYLEISKAAVAN KUVAUS

4.1 TAVOITTEET

4.1.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Ähtärin osayleiskaavatyössä huomioon otettavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on esitetty selostuksen kohdassa 2.2.1.

4.1.2 Maakuntakaavan tavoitteet

Ähtärin osayleiskaavatyössä huomioidaan maakuntakaavassa asetetut tavoitteet, jotka on esitetty selostuksen kohdassa 2.2.2.

4.1.3 Kaupungin asettamat tavoitteet

Tavoitteena on laatia Ähtärin Moksunniemen alueelle strateginen yleiskaava maankäytön kokonaisvaltaisen kehittämisen ohjaamiseen ja asemakaavojen laatimiseen.

Kaupungin tavoitteet on ilmaistu Ähtärin matkailun Masterplanissa 2010 ja Moksunniemen yleissuunnitelmassa 2011.

Alueen matkailu- ja palvelu- ja palveluja parantavat majoitustoiminnan kehittäminen ja monipuolistaminen, golfkentän laajentaminen, monipuolisia retkeilymahdollisuuksia tarjoavien ulkoilupolku- ja latuverkostojen parantaminen sekä ohjelmapalveluiden tarjoaminen. Ähtäri-hallin muutostyöt sekä amfiteatterin ja tapahtumatorin rakentaminen mahdollistavat mittavienkin tilaisuuksien järjestämisen ja lisäävät siten palvelutarjontaa alueella.

Ähtärin matkailun Masterplan 2010

Kuvassa 15 on esitetty Ähtärin kaupungin toimesta laaditussa Masterplanissa esitetyt tavoitteet Moksunniemen alueelle.

Vuodepaikkojen määrää lisätään noin 300:sta 1000 vuodepaikkaan. Tavoitteena on majoituskapasiteetin rakennemuutos yksityisestä kaupalliseen toteuttamalla alueelle 100–150 ympärivuotiseen käyttöön tulevaa huoneistotyyppistä loma-asuntoa. Vuokraus- ja osaomistuskäyttöön tulevan uuden kerrosalan määrä on 10 000 – 15 000 m². Myös nykyistä kapasiteettia muutetaan ympärivuotiseen loma-asumiseen soveltuviksi huoneistotyyppisiksi asunnoiksi.

Alueen palveluja täydennetään ja kehitetään:

- Mesikämmenhotellin ja kylpylän peruskorjaus ja laajennus
- Ähtäri-hallin peruskorjaus ja muutos paremmin tapahtumakäyttöön soveltuvaksi
- Golfkentän laajentaminen 18-reikäiseksi
- Leirintäalueen kehittäminen; vesiharrastepuisto, karavaanialueen laajennus, mökkien muuttaminen ympärivuotisiksi
- Eläinpuiston kehittäminen
- Kaakkolammen alueen uudistaminen; ravintolapalvelut, safaripuisto, ohjelmapalvelualue
- Elintarvikekioskin perustaminen (laajennetaan myöhemmin lähimarketiksi)
- Keskustorin rakentaminen (hotelli, eläinpuisto ja Ähtäri-halli), ympäristöön sijoitetaan tapahtuma-aukio ja luontokeskus
- Amfiteatterin rakentaminen

Maantie- ja rautatieyhteyksien säilyminen ja parantaminen ovat tärkeitä matkailun kehitykselle. Masterplanissa on esitetty myös uusien junamatkatuotteiden toteuttamista Ähtäriin. Alueelle rakennetaan uusia kevyenliikenteen väyliä ja liikuntareittejä. Opasteet ja viitoitukset uudistetaan ja pysäköintialueita järjestetään uudelleen.

Kuva 15. Ote Ähtärin matkailun masterplanista (Ähtärin kaupunki 2010)

Moksunniemen yleissuunnitelma 2011

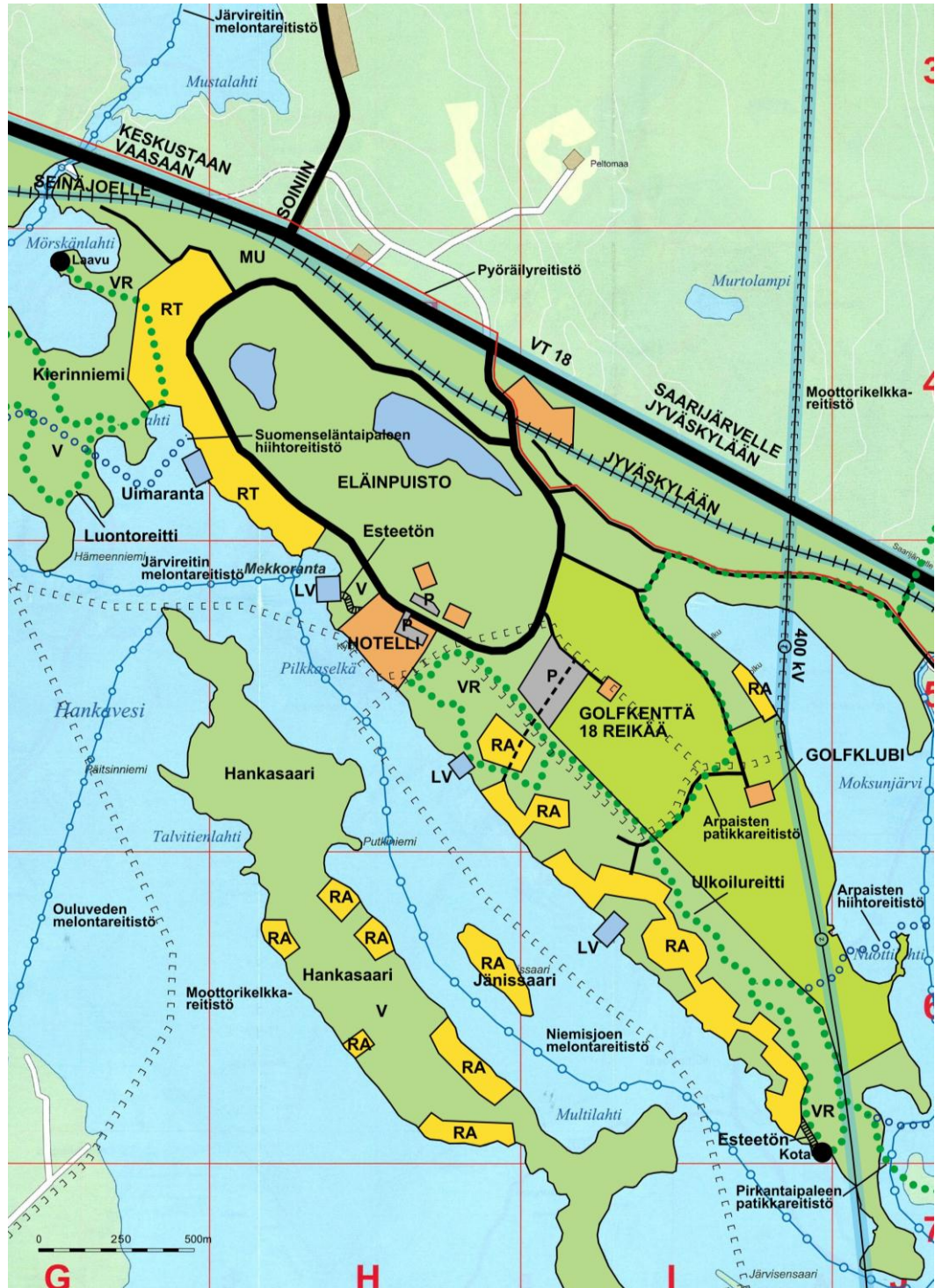
Moksunniemen yleissuunnitelmassa on tutkittu alueen maankäyttömahdollisuuksia kaupallisen majoitustoiminnan ja palveluiden merkittäväksi lisäämiseksi. Samalla on huomioitu golfkentän laajentamissuunnitelmat. Yleissuunnitelmassa on esitetty toiminnallisia ratkaisuvaihtoehtoja Masterplanin tavoitteiden edellyttämän kerrosalan ja palveluiden sijoittamiseksi alueelle (10 000 – 15 000 m² lisäys kerrosalaan). Yleissuunnitelmassa on esitetty käytettävästä tehokkuudesta riippuen yhteensä noin 22 000 – 30 000 k-m².

Lisäksi yleissuunnitelmassa on esitetty liikenneverkon ja virkistysreittien kehittämiseen toimenpiteitä, joilla parannetaan mm. liikenneturvallisuutta ja lisätään ulkoilumahdollisuuksia. Yleissuunnitelmassa on tarkasteltu myös pysäköintialueiden tarvetta golfkentän, eläinpuiston ja hotellin ympäristössä.

Nykyinen maankäyttö

Alueen nykyinen maankäyttö ja yhteydet reitistöihin on esitetty kuvassa 16. Ähtärin Eläinpuisto leirintäalueineen, golfkenttä laajennuksineen sekä lomamessualue varaavat Moksunniemen alueesta suurimman osan. Kierinniemi on Metsähallituksen omistama virkistysalue. Hotelli Mesikämmen kylpylöineen sijoittuu keskeisesti alueelle.

Lomamessualue on rakentunut melko väljäksi kokonaisuudeksi Moksunsalontien varteen alueen kaakkoisosaan. Alueella on sekä omarantaisia että ns. kuivan maan tontteja, joiden pääsy rantaan on toteutettu osoittamalla asemakaavassa alueelle yhteisiä venevalkamia ja rantasaunatontteja. Moksunjärven rannassa on muutamia omarantaisia loma-asuntoja. Alueen itäosassa Salmelan alueella sekä länsiosassa lähinnä Inhaa on vähäistä pysyvää asutusta.

Kuva 16. Maankäytön ja reitistöjen nykytilanne (Yleissuunnitelma 2011)

Liikennettä koskevat tavoitteet

- Yleinen tie Karhunkierros tulee muuttumaan kaupungin ylläpitämäksi kaduksi maankäyttö- ja rakennuslain siirtymäajan puitteissa. Karhunkierros varustetaan kevyenliikenteen väylillä ja liikenneturvallisuutta parantavilla korotuksilla.
- Rataosuudella Seinäjoki-Jyväskylä on vähäistä raideliikennettä. Tieliikenteen ylityskohdissa on puomijärjestely. Alueella on seisake.
- Lomamessualueen ajoneuvoliikenne johdetaan Moksunahontien kautta nykyistä suoremmin hotellin suuntaan. Muutoksen jälkeen Moksuntie palvelee pääasiassa golfkentän liikennettä, mutta siltä säilytetään edelleen yhteys myös loma-asuntoalueelle.
- Alueen sisäistä katuverkostoa kehitetään vastaamaan rakentamisen tarpeita. Väylät pidetään kapeina ja luonnonläheisinä.

Reitistöjä koskevat tavoitteet

- Moksunniemen ulkoilu-/hiihtoreittejä kehitetään alueella tapahtuva rakentaminen huomioiden. Katujen ylitys /alitus parantaa reittien turvallisuutta.
- Rakennetut laavu ja kota yhdistetään toisiinsa ranta-alueelle rakennettavalla luontopolulla. Jatkossa alueelle voidaan toteuttaa korkealuokkainen valaistu ”rantabulevardi”.
- Hiihtoreittien lisäämiseen voidaan käyttää myös golfkentän aluetta.
- Hotellin läheisyydessä sijaitsevaa esteetöntä reittiä jatketaan.
- Kierinniemen opastettu luontoreitti säilytetään.

Pysäköintiä koskevat tavoitteet

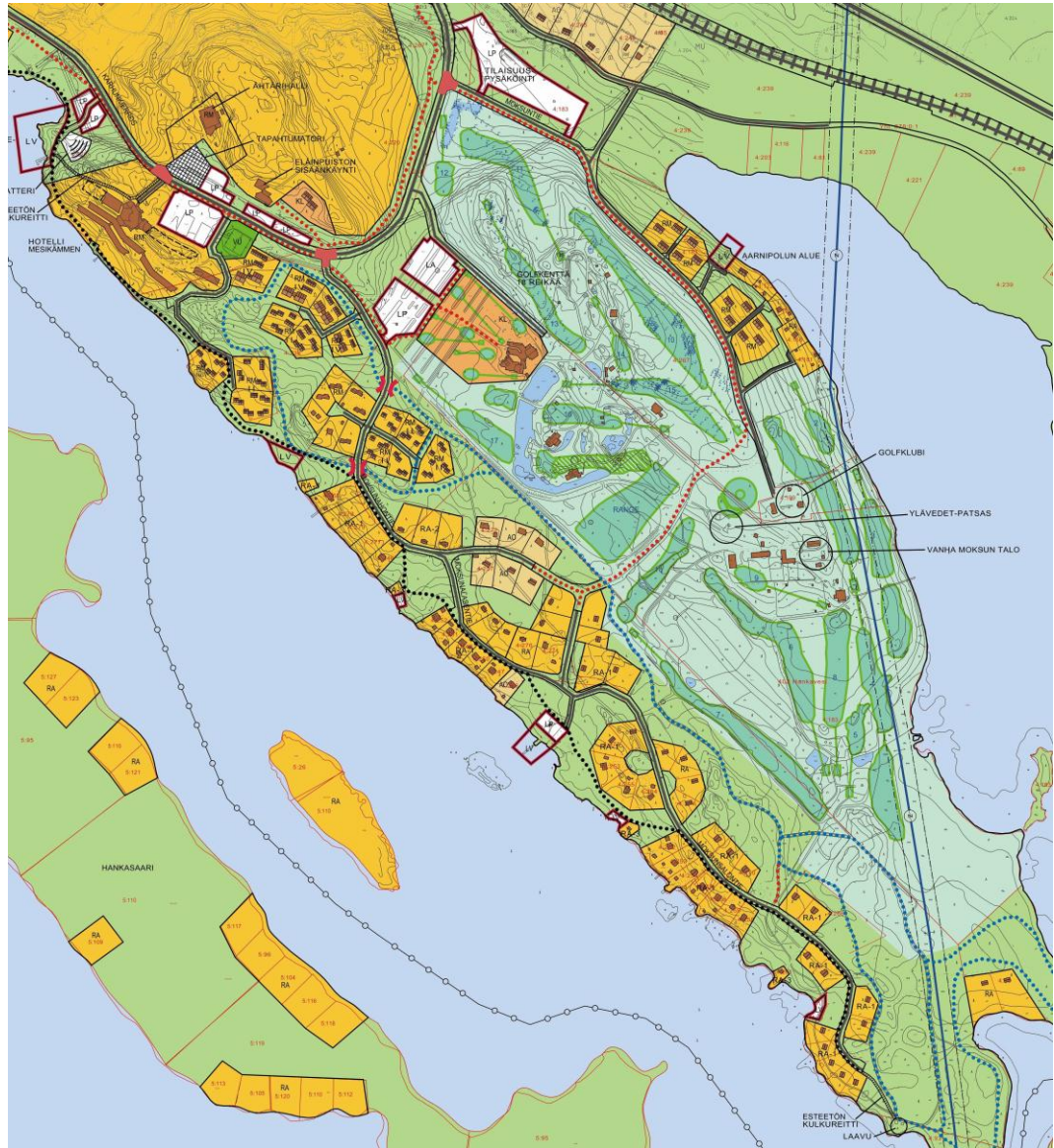
- Suurimmat pysäköintitarpeet aiheutuvat Eläinpuiston kävijöistä, joista suuri osa on lapsiasiakkaita. Alueen kävijämäärä heinäkuussa on 1800 asiakasta/vrk. Huippuarvona pidetään 3000 asiakasta/vrk, joista samanaikaisia kävijöitä 2100 asiakasta. Asiakkaat saapuvat alueelle sekä henkilöautoilla että busseilla.
- Henkilöautojen pysäköintitarve huippuaikana on 700 autopaikkaa, mikä merkitsee 2,1 hehtaarin tilantarvetta.
- Luokkaretkien aikana alueella saattaa olla 30 bussia, tapahtumien aikana busseja voi olla 50.
- Nykyiset pysäköintipaikat sijoittuvat Hotelli Mesikämmenen yhteyteen (119 ap), Ähtärihallin ja Eläinpuiston läheisyyteen (54 ap) sekä entisen Mini-Suomen edustalla sijaitsevalle yleiselle pysäköintialueelle (480 ap). Yhteensä autopaikkoja on noin 650 ap. Yhdessä bussipaikkojen kanssa paikoitukseen on varattu nykytilanteessa noin 3,3 hehtaaria.
- Uusia pysäköintialueita tarvitaan lähemmäksi Eläinpuiston sisäänkäyntiä ja Hotelli Mesikämmenen aluetta. Osa yleisestä pysäköintialueesta on vuokrattu liiketoimintaan ja alueelle on rakennettu par3-kenttä yleiseen golfharjoittelukäyttöön.
- Yleissuunnitelmassa on varattu henkilöautopysäköintiin yhteensä 700 autopaikkaa seuraavasti:

- Hotellin edustalle	240 ap
- Ähtäri-hallin ja Eläinpuiston edustalle	80 ap
- Venesataman alueelle	80 ap
- Yleiselle pysäköintialueelle (LP)	300 ap
- Bussipysäköintiin on varattu aluetta yleiseltä pysäköintialueelta.
- Moksuntien alkupäähän on varattu uutta aluetta tilaisuuspysäköintiin.

Lomamessualue ja golfkenttä

Golfkentän laajentaminen 18-reikäiseksi on rakenteilla. Ähtärin Golf Oy on vuokrannut kenttäalueet kaupungilta. Entisen Mini-Suomen alueella sijaitsevat rakennukset ja rakennelmat ovat poistuneet/poistumassa laaditun asemakaavan mukaan. Entisen Mini-Suomen päärakennus ja osa pysäköintialueesta on varattu ohjelmapalvelutoimintaa ja par3-kenttää

varten. Moksun tilan vanha päärakennus tulisi kunnostaa ja ottaa matkailua ja lomailua palvelevaan käyttöön. Ulkorakennukset ovat osin golftoiminnan varastokäytössä. Lomamessualueelle ei ole suunniteltu uutta rakentamista. Muutamia uusia tontteja on mahdollista muodostaa Moksuntien ja Moksunahontien liittymän läheisyyteen.

Kuva 17. Lomamessualue ja golfkenttä (Yleissuunnitelma 2011)

Mesikujan, Moksunalasentien ja Aarnipolun alueet

- Mesikujan eteläosan matkailua palvelevaa rakentamista on lisätty vuonna 2011 hyväksytyssä asemakaavassa, joka on jo lähtenyt toteutumaan. Hotelli Mesikämmen itäpuolelle Mesikujan varteen on yleissuunnitelmassa esitetty hotellin arkkitehtuuriin sopivaa lisärakentamista.
- Moksunalasentien ja Karhunkierroksen uuden liittymän tuntumassa esitetään huomattavaa lisärakentamista kaupallisten majoituspaikkojen lisäämiseksi palvelujen läheisyydessä. Tällä alueella tulee tutkittavaksi kerrosalan lisääminen II...IV-kerroksisten rakennusten avulla. Etäämpänä Moksunalasentien varressa täydennetään nykyistä rakennetta I1/2...II -kerroksisilla rakennuksilla. Kaikkiaan voitaisiin rakentaa lisäkerrosalaa noin 8 000...13 500 k-m².

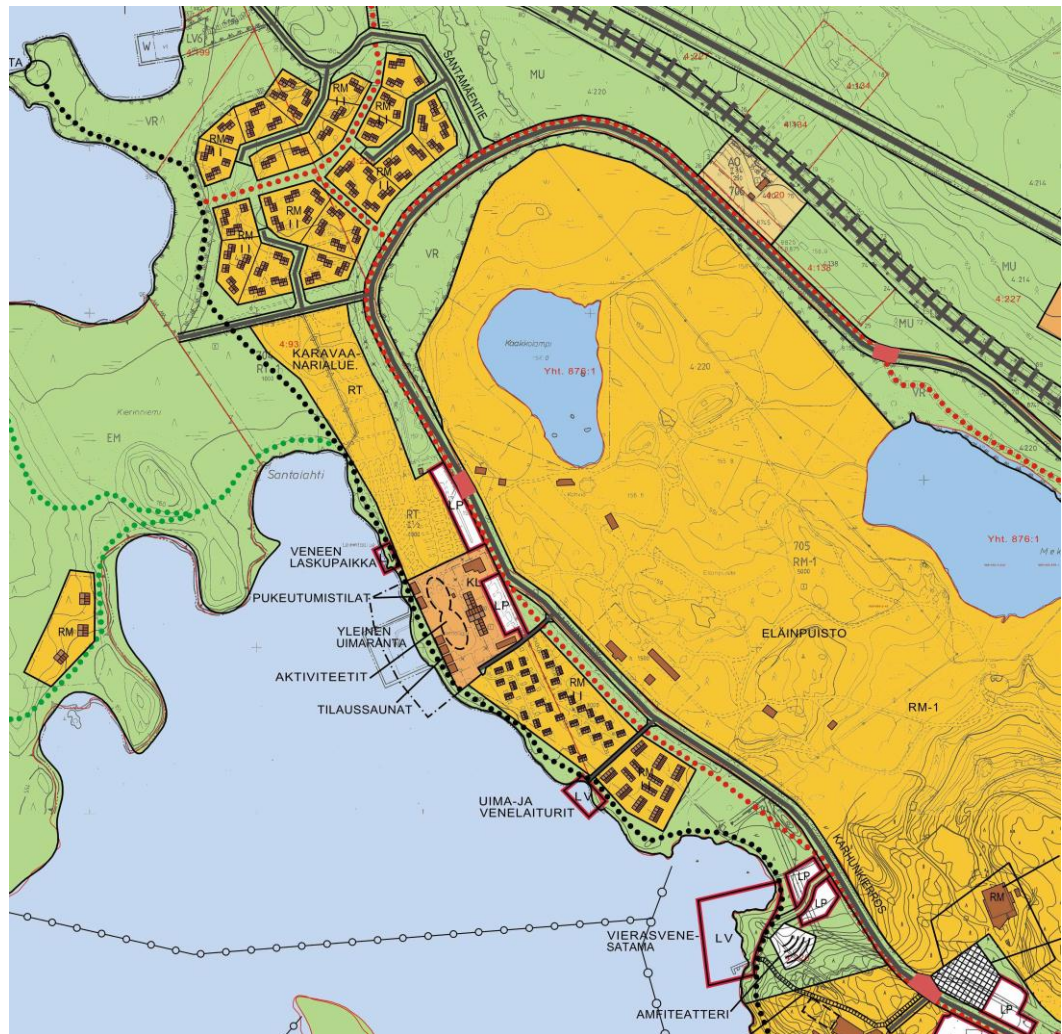
- Aarnipolun alueella Moksuntien varressa täydennetään 2011 hyväksytyssä asema-kaavassa esitettyä enintään II-kerroksista rakentamista vastaavalla yksiköllä, noin 2 000 k-m².

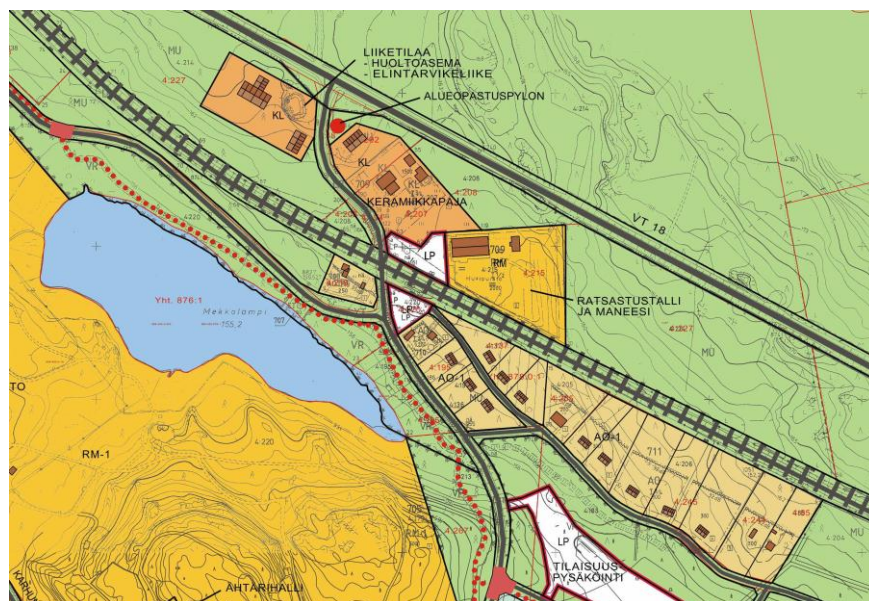
Kuva 18. Mesikujan, Moksunalasentien ja Aarnipolun alueet (Yleissuunnitelma 2011)

Mekkoranta, Leirintäalue ja Kierinniemi

- Mekkorannan noin 4,6 hehtaarin alueelle on mahdollista tuottaa mittava lomakylä tai vaihtoehtoisesti myös omistuspohjaisia loma-asuntoja. Alueella on todettu liitoravia, joiden esiintyminen voi vaikuttaa rakentamisen määrään. Yleissuunnitelmassa esitetty rakentaminen vastaa noin 8 000 k-m².
- Leirintäaluetta varataan karavaanaritoimintaa varten. Alue on keskeinen kohde palvelujen lisärakentamiselle. Ranta-aluetta varataan yleistä uimarantaa varten.
- Leirintäalueen eteläpuolelle on rakennettu ympärivuotisia loma-asuntoja, jotka rakentamisen jatkuessa korvaavat nykyiset kesäkäyttöön soveltuvat mökit. Kerrosalaa voitaisiin toteuttaa noin 4 000...5 000 k-m².
- Kierinniemi säilytetään luonnonalueena. Alueelle voitaisiin toteuttaa luontoretkeilyyn soveltuvaa pienimuotoista rakentamista.

Kuva 19. Mekkoraanta, Leirintäalue ja Kierinniemi (Yleissuunnitelma 2011)

Kuva 20. Valtatien risteysalue (Yleissuunnitelma 2011)

Valtatien risteysalue

- Valtatien risteysalueen läheisyyteen on esitetty alueen havaitsemista auttavia toimenpiteitä, yläopasteita ja kanavoittoa sekä alueopastuspylonin sijoittamista.
- Alueelle voitaisiin jatkossa rakentaa liiketilaa esim. huoltoasemaa ja elintarvikemyyntiä varten.
- Alueella sijaitsevan keramiikkapajan toimintaa voitaisiin laajentaa. Ratsastustallimaneesitoiminnan kehittäminen toisi lisää harrastusmahdollisuuksia.

4.1.4 Maiseman, kulttuuri- ja luonnonympäristön arvojen huomioiminen

Osayleiskaavatyötä varten on laadittu luonnonympäristöä, kulttuuriympäristöä ja muinaismuistoja koskevat erillisselvitykset. Tavoitteena on säilyttää arvokkaat ympäristökohteet mahdollisuuksien mukaan ja ottaa ne huomioon suunnittelun lähtökohtina.

Maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksen maankäyttösuositukset rakentamiselle

Moksun tila

Moksun tilan kulttuurimaisemakokonaisuuden rajautuminen tulee ottaa huomioon myös sitä ympäröivissä maankäyttömuodoissa. Pihapiiri tulisi säilyttää eheänä kokonaisuutena, jota tulisi täydentää suojapuustolla. Ähtärin asutuksen muistoksi pystytetyn muistomerkin liittymistä Moksun tilan suuntaan tulisi tutkia. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti.

Hotelli Mesikämmen

Hotelli Mesikämmen alue muodostaa rakennustaiteellisesti ja maisemallisesti merkittävän kokonaisuuden. Maisemallinen kokonaisuus muodostuu järveen viettävän rinteiden kivikoista, kallioista, puustosta ja rakennusmassojen sovittamisesta näihin. Rannassa kulkee myös tärkeä rannansuuntainen virkistysreitityhteys. Kallioselänne rajautuu hienosti vene-rannan pohjoispuolella sijaitsevaan Mekkorannan lahdenpoukamaan ja suoalueeseen. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaan rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti.

Loma-asuntorakentaminen

Vapaa-ajan asuntoja on rakennettu erityisesti Moksunniemen eteläosaan, jossa tontit ulottuvat monin paikoin rantaan saakka. Rantavyöhykkeen puusto on säilynyt rakentamisesta huolimatta pääosin melko hyvin. Virkistysreitin yhteys rantaan ja riittävien levähdys- ja nuotiopaikkojen määrä on turvattava kaavassa. Tiestön linjaamisessa ja rakentamisessa tulee kiinnittää huomiota maaston muotoihin ja pieniinkin maisemallisiin tekijöihin, kuten avokallioihin.

Eläinpuisto ja golfkentän laajennusalue

Eläinpuisto sijaitsee toisaalta Moksunniemen harjanteen korkeimmilla kohdilla ja toisaalta sen alavimmissa painanteissa. Kohteiden ja eläinaitausten sijoittelussa on huomioitu alueen topografia ja pyritty hyödyntämään kasvillisuuden, maaperän ja kallioperän ominaisuuksia. Eläinpuiston rajautuminen ja näkyminen ympäristössä on maisemallisesti kunnossa. Entinen Mini-Suomen alue on toiminnallisessa ja maisemallisessa muutostilassa golfkentän rakentamisen myötä. Alueen käytössä tulee huomioida lakipuuston säilyminen riittävänä suojapuustovyöhykkeenä, jotta niemen silhuetissa Moksun ja järvenselkien suuntaan ei tapahtuisi suuria muutoksia.

Leirintäalue

Leirintäalue sijaitsee alavalla ja tasaisella rantamaalla, Kierinniemen ja Hankasaaren suojissa. Alue rajautuu toisesta laidastaan Karhunkierrokseen. Leirintäalueen rakentamisessa tulisi erityisesti huomioida virkistysreitin sijoittaminen rantaan.

Kierinniemi

Kierinniemi on rakentamaton, virkistyskäyttöön soveltuva saarimainen niemi. Sen virkistyskäyttöarvot perustuvat rauhalliseen sijaintiin, topografiaan, kasvillisuuteen ja järvinäkyelmiin. Alueella sijaitsee opastettu luontopolku.

Rautatie ja Siltalantien alue

Rautatie seurailee Moksunniemen pohjoispuoleisen metsäisen selänteen reunaa. Suoja- puusto rautatien suuntaan on tarpeen. Siltalantie johtaa Niemisjoen suuntaan ja sen varressa on muutamia loma- ja asuinrakennuksia. Voimalinja ylittää Moksunjärven Salorannan peltojen kohdalla, vastarannalla näkyvät Moksun maat ja golfkenttä.

Luontoselvitysten maankäyttösuositukset

Selvitysalue on melko voimakkaasti ihmistoiminnan vaikutuspiirissä olevaa aluetta. Luontoselvityksen perusteella sen merkittävimmät luontoarvot liittyvät rantametsäalueisiin, joista rajattiin kolme luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeihin kuuluvan liito-oravan esiintymää. Liito-oravan pesäpuita ja mahdollisia pesäpuita sekä niiden läheisiä puita ei saa kaataa ja esiintyminä rajatut alueet tulisi säilyttää yhtenäisinä, niin ettei niitä voimakkaasti muuteta esimerkiksi rakentamisella. Esiintymiä ympäröivillä laajemmilla metsäalueilla tulee huomioida liito-oravien kannalta tarpeellisten liikkumisyhteyksien säilyminen. Ohjeena voidaan käyttää ympäristöministeriön kirjettä ”Liito-oravan huomioon ottaminen kaavoituksessa” (9.11.2005).

Lepakkoselvityksen perusteella alueella on kaksi lepakoille tärkeää ruokailualueita. Muita merkittäviä luontokohteita alueella ovat muutamat suot, kalliot ja pienvedet, joita voidaan pitää metsälain (10 §) tarkoittamina erityisen tärkeinä elinympäristöinä. Lisäksi Kierinniemessä ja selvitysalueen eteläkärjessä on huomionarvoisia melko luonnontilaisen metsän alueita. Kohteet on suositeltavaa ottaa maankäytön suunnittelussa huomioon, mutta niiden vaikutus ei ole maankäyttöä voimakkaasti rajoittava.

4.2 OSAYLEISKAVALUONNOS 01.10.2012

4.2.1 Luonnoksen pääperiaatteet

Kaavaluonnos on laadittu yleiskaavalle asetettujen tavoitteiden pohjalta. Seuraavassa on esitetty tärkeimmät luonnoksen periaatteet. Osayleiskaavaluonnos 1.10.2012 on esitetty kuvassa 21.

Asuminen ja loma-asuminen

Santamäentien ja Siltalantien varteen on osoitettu muutamia täydentäviä tontteja erillispientalojen rakentamiseen (AO). Siltalan alueella uutta pysyvää asumista on sijoitettu asemakaavassa esitettyä enemmän Moksunjärven rantaan. Karhunkierroksen läheisyydessä asumisen yhteyteen saa sijoittaa lisäksi palvelutiloja.

Lomamessualueella sijaitsevat loma-asuntoalueet (RA) säilyvät ennallaan.

Liikerakentaminen

Liikerakentamisen (KL) kehittämistä varten on osoitettu alueita Karhunkierroksen ja valtatieen liittymän ympäristöön. Alueella toimii keramiikkapaja ja kahvila ja läheisyyteen on kaavailtu mm. maneesin sijoittamista ratsastustoimintaa varten. Eläinpuiston ja leirintäalueen palveluille on varattu alueet liikerakentamiseen. Entisen Mini-Suomen päärakennusta kehitetään uudistetun asemakaavan mukaan mm. matkailu- ja ohjelmapalveluihin.

Kuva 21. Osayleiskaavaluonnos 1.10.2012

Matkailupalvelut

Matkailupalveluille on osoitettu erikseen indeksoidut alueet eläinpuistoa (RM-1) ja kylpylähotellia (RM-2) varten. Muut RM-alueet on tarkoitettu kaupallisten vuodepaikkojen ja muiden matkailupalvelujen rakentamiseen. Merkittävimmät uudet alueet sijoittuvat hotellin itäpuolelle, Aarnipolun alueelle sekä Mekkورانan alueelle.

Virkistysalueet ja venesatamat

Urheilu ja virkistyspalvelujen alueeksi (VU) on osoitettu hotellin läheisyydessä sijaitsevat kaksi tenniskenttää ja golfkenttä.

Loma-asunto- ja matkailupalvelujen alueita yhdistävät metsäiset retkeily- ja ulkoilualueet (VR), joille sijoittuu pääosa ulkoilureiteistä.

Yleisen uimarannan (VV) kehittämiseen on varattu alue leirintäalueen rannasta.

Lähivirkistykseen on osoitettu venevalkama-alueita (LV).

Erityisalueet

Yhdyskuntateknisen huollon aluetta (ET) on esitetty lämpökeskusta varten. Suojaviheralueita (EV) on osoitettu melu- ja tärinäalueille radan ja valtatie varteen.

Maa- ja metsätalousalueet

Metsähallituksen omistama Kierinniemen alue on esitetty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä luonnonarvoja (MY). Valtatie varressa sijaitsevat metsäalueet on esitetty maa- ja metsätalousvaltaisena alueena, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU).

Tiestö ja kevyt liikenne

Lomamessualueen liikenteelle on osoitettu uusi reitti jatkamalla Moksunalasentietä Karhunkierrokseen saakka. Uusille rakentamialueille on esitetty täydentävää katuverkostoa. Karhunkierroksen varteen on esitetty koko matkalta kevyen liikenteen väylä. Hankaveden rantaan on osoitettu yhtenäinen ulkoilureitti ”Nallenpolku”.

Kulttuuri- ja luonnonympäristö

Kulttuurihistorialliset ympäristöt ja arvokkaat luonnonympäristökohteet on huomioitu alue- ja kohdemerkinnöin.

4.3 MIELIPITEEN KUULEMINEN KAAVALUONNOKSESTA JA SIDOSRYHMÄTYÖSKENTELY

4.3.1 Viranomaisten työneuvottelu 18.10.2012

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa järjestettiin työneuvottelu 18.10.2012, johon osallistuivat ELY-keskus, Ähtärin kaupunki ja Pöyry. Neuvottelussa keskusteltiin mm. seuraavista asioista:

- Alueelle on tulossa lisää investointeja, joiden edellyttämiä asemakaavamuutoksia aletaan laatia rinnan osayleiskaavan kanssa. Osayleiskaavoitusta ovat edeltäneet Masterplan ja yleissuunnitelmavaihe sekä selvitysten laatiminen.
- Karhunkierros tulee muutettavaksi asemakaavoituksella kaduksi. Osayleiskaavassa on kiinnitetty huomiota liikenneturvallisuuden parantamiseen alueella erityisesti kevyen liikenteen osalta. Eläinpuiston pääasialliset kävijät ovat lapsiperheitä.
- Maakuntakaavan virkistysaluemerkintä toteutuu siten, että alueella on sisäisiä ulkoilu- ja latureittejä sekä ulkopuolelta alueelle suuntautuvia moottorikelkka-, ulkoilu- ja latureittejä sekä venereittejä. Metsähallituksen kannanoton mukaan Kierinniemi jätetään rakentamattomaksi ulkoilualueeksi. Alueella on luontopolku.
- Maakuntakaavan virkistysaluemerkinnästä johtuen Moksunniemeä asemakaavoitettaessa korttelien rakennusalan raja tulee merkitä mahdollisimman etäälle rannasta.

4.3.2 Yleiskaavaluonnoksen nähtävillä olo 17.10.–17.11.2012

Kaavaluonnoksen nähtävillä olon aikana saaduissa mielipiteissä esitettiin mm.:

- Osayleiskaavassa tilalle 4:299 esitetty RA-alue tulee muuttaa vakituiseen asumiseen.
- Mesikujan LV-alueen tulisi osoittaa rakennusoikeutta 200 m², että alueelle voisi rakentaa hyvin maastoon sopivan ja arkkitehtuuriltaan korkeatasoisen rantasaunan/spa-rakennuksen.
- Erillispientaloaluetta Santamäentien itäpuolella tulisi jatkaa muinaismuistoalueen (sm/34) itäpuolelle, jolloin alueelle muodostuisi korkeussuhteiltaan ja maapohjaltaan rakennuskelpoisempi alue. Alueelle tulee osoittaa varastohallin paikka ja 250 m² rakennusoikeutta. Uusi kevyen liikenteen yhteys tulisi osoittaa erillispientaloalueen laajennuksesta kohti kaakkoa Santamäentielle.
- Mörskänlahden rantaan osayleiskaavaluonnoksessa osoitettu venevalkama (LV) tulee jättää asemakaavatonttien nykyiseen käyttöön. Venevalkaman yhteistä rantasau-

naa varten tulee rakennusoikeudeksi osoittaa 30 m². Roomuniemen itäpuolisen RM-alueen käyttöön tulee osoittaa oma venevalkama.

- Korttelin 732 yhteisrantaosan alueen venevalkamaa tulisi siirtää etelään päin, koska kaavassa merkityn venevalkaman kohdalla pohjan kivisyys estää veneiden pidon.
- Keramiikkapajan asemakaava tulee säilyttää ennallaan. Moksun lähde on luonnonlähde.

4.3.3 Lausunnot kaavaluonnoksesta

Länsi-Suomen Sotilasläänin Esikunta

- Länsi-Suomen Sotilasläänin Esikunnan mukaan kaavakarttaan ja -määräyksiin tulee lisätä puolustusvoimien suojavyöhyke (sv-2) ja siihen liittyvät kaavamääräykset. Lisäksi kaavan osayleiskaavamääräyksiin tulisi lisätä mm. tuulivoimaloiden rakentamiseen liittyviä määräyksiä ja kaavaselostukseen maininta mm. siitä, että Puolustusvoimien näkökantojen huomioon ottaminen kuuluu valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioimiseen. Lisäksi suunnittelussa ja rakentamisessa on huomioitava alueella mahdollisesti kulkevat Puolustusvoimien kaapelilinjat, joiden sijainti tulee selvittää hyvissä ajoin ennen rakennussuunnitelmien valmistumista ja rakentamista.

Museovirasto

- Museoviraston mukaan muinaisjäännökset on otettu kaavassa riittävästi huomioon niiden suojelun turvaamiseksi. Rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta lausunnon antajana toimii Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo.
- Sivistyslautakunnan mukaan osayleiskaava on hyvin valmisteltu ja eri intressiryhmien tarpeet huomioon ottava. Lautakunta toivoo, että tekninen toimi laatii Moksun tilan päärakennuksen ja pihapiirin rakennusten kunnossapidosta toimenpidesuunnitelman. Lisäksi moottorikelkkauralta tulee osoittaa asianmukainen yhteys muille moottorikelkkaurille.

Metsähallitus

- Metsähallituksen mukaan esitetyt MU- ja KL-kaavamerkinnot sopivat hyvin valtatie 18 varteen. Valtatien varsi on metsäistä aluetta, johon voi kohdistua myös ulkoilun ohjaamistarvetta. Risteysalueelle osoitettu KL-aluevaraus antaa mahdollisuuden risteysalueen kehittämisen kaupalliseen liiketoimintaan ja se on myös tärkeä myös koko alueen kehittämiseksi. Metsähallitus esittää, että Kierinniemen aluetta tarkastellaan matkailupalvelujen rakentamisen mahdollistavana kokonaisuutena. Metsähallituksen vuonna 2011 laatimassa alueselvityksessä on esitetty vaihtoehtoja Kierinniemen alueen kehittämiseksi, joiden mukaan alueelle voisi osoittaa n. 2,7-3,0 ha matkailupalvelujen aluetta (RM) joko pohjois- tai eteläosaan.

Etelä-Pohjanmaan liitto

- Etelä-Pohjanmaan liiton mielestä on hyvä, että majoituskapasiteettia on kasvatettu ja alueelle osoitetaan tiiviiseen ryhmärakentamiseen tarkoitettuja alueita. Liiton mukaan alueelle pysyvään asumiseen osoitettujen AO-alueiden lisäksi on hyvä varautua joiltakin osin myös loma-asuntotonttien muuttumiseen pysyvään asumiseen.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY)

- Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen mukaan alueen maankäytön tehostamisen ja sekä palvelu- ja liikerakentamisen vaikutukset valtatie 18 liittymä- ja liikennetarkoituksiin tulee esittää liikenteellisissä selvityksissä ja myös kaupallisten selvitysten laatiminen olisi tarpeen. Lisäksi tulee arvioida yleissuunnitelmassa esitettyjen selvityksien riittävyys. Liito-oravan ja lepakon huomioon ottamiseksi metsien käsittelyn yhteydessä on yleiskaavan rakentamiseen osoitetuilla alueilla tarpeen antaa maisematyölupavollisuutta koskeva kaavamääräys, sillä tehokkaasti rakentamiseen käytetyt alueet, jolloin alueen puusto joudutaan poistamaan lähes kokonaan, ei turvaa lajien suojelua. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat tulee jättää metsänkäsittelyn ja rakentamisen ulkopuolelle. Myös alueella sijaitsevat liito-oravan kannalta merkittävät ruo-

kailualueet, kuten haavikot ja muut lehtipuuvallaiset alueet tulee säästää. Lisäksi luomerkinnän määräystä tulee tarkentaa siten, että mm. puuston käsittelyä, maanmuokkausta tai muuta kohteiden luonnontilaa heikentävää toimenpidettä ei tule sallia. Kaavaluonnoksessa ei ole huomioitu, esim. s-2-merkinnällä, maisemaselvityksessä osoitettuja maisemallisesti merkittäviä rantavyöhykkeitä kaikilla rakentamiseen varatuilla ja rantaan asti ulottuvilla alueilla.

Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo

- Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo kantaa huolta rakennusalojen ja kerroskorkeuksien suurentumisesta, kun luonnoksessa on esitetty rakennuskorkeudeksi yleensä kerroslukua II ja kahdelle tontille kerroslukua IV. Tähän saakka ranta-alueilla on pitäyditty maaston mukaisessa matalassa rakentamisessa. Yleissuunnitelmassa esitetyt periaateratkaisut alueen rakentamiselle ovat kuitenkin ensisijaisia. Moksun tilalla on edelleen merkittävä maisemallinen asema järveen viettävän rinteen kupeessa. Kaavamerkinnöistä puuttuu merkintä Iu½ ja siihen liittyvä kaavamääräys.

4.3.4 Viranomaisneuvotte1u 2, 23.1.2013

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa järjestettiin viranomaisneuvottelu 23.1.2013, johon osallistuivat ELY-keskus, Ähtärin kaupunki, Etelä-Pohjanmaan liitto, Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo, Länsi-Suomen Sotilasläänin Esikunta, Metsähallitus Laatumaa ja Pöyry. Neuvottelussa esitettiin mm. seuraavaa:

- Inhan varikkoalueen suojavyöhyke aiheuttaa rakentamiseen liittyviä rajoitteita. Suojavyöhykkeelle ei tule sijoittaa tiloja, joissa on liikuntarajoitteisia tai lapsia ja myös suoja-alueella liikkumista pitäisi rajoittaa. Asemakaavassa suoja-alueella olevien tonttien rakennusoikeutta tulisi vähentää eikä alueelle tule osoittaa uusia asuntoja. Mekkorannan alueelle esitettyä RM-aluetta tulee supistaa siten, ettei se ulotu suojavyöhykkeelle. Varikkoaluetta koskevien määräysten mukaan suoja-alueelle ei saa sijoittaa asutustaajamaa, kouluja yms. Kaikesta suojavyöhykkeellä tapahtuvasta rakentamisesta tulee pyytää Sotilasläänin lausunto, myös peruskorjauksesta. Nykyistä asemakaavaa tulisi pyrkiä muuttamaan paremmin esitetyt näkökohdat huomioivaksi. Suojavyöhyke tulee esittää kaavassa. Esikunnan lausunnossa on ohjeistettu antamaan kaavamääräys myös tuulivoimaloiden rakentamiseen liittyvästä lausuntomenettelystä, sillä maatalousalueelle voidaan hakea kyseisiä rakennuslupia.
- Mekkorannan alueelle tulossa oleva hyvinvointikeskus voidaan sijoittaa varikkoalueen suojavyöhykkeen ulkopuolelle. Osayleiskaavaa voidaan tarkistaa jättämällä vyöhykkeen sisällä olevat alueet rakentamisen ulkopuolelle.
- Metsähallitus esittää Kierinniemen alueelle rakennusoikeuden lisäämistä.
- Moksunniemen maisemallista vetoa tulisi hyödyntää.
- Kulttuuriympäristökohteista tulisi lisätä kuvaus selostukseen.
- Fingrid Oyj tulee lisätä osallisiin.

5 OSAYLEISKAAVA

5.1 TARKISTETUT TAVOITTEET

5.1.1 Kaupallinen selvitys

Luonnosvaiheen jälkeen Ähtärin kaupunki on laatinut kaupallisen selvityksen (Santasalo Ky 2013). Selvitykseen on koottu tiedot Ähtärin vähittäiskaupasta ja sen sijoittumisesta sekä markkina-alueen ostovoimasta. Tämän lisäksi on selvitetty kaupan toimintaedellytyksiä ja kehitysnäkymiä, joiden pohjalta voidaan arvioida kaupan sijoitus- ja mitoitustarpeita kaupungissa.

Moksunniemen kehittäminen

Moksunniemen kaupalliset palvelut nojaavat matkailuun ja golf-keskukseen. Ähtärin eläinpuiston alueella on ravintola- ja kahvilatoimintaa, Golf-keskuksessa samoin. Golf-keskuksessa on myös pienimuotoinen myymälä, jossa myydään golfvarvikkeita. Eläinpuistoon johtavan tien alkupäässä on sisustusmyymälä ja kahvio.

Moksunniemen alueella matkailijoiden määrä on suuri ja aluetta kehitetään matkailun ja vapaa-ajan palvelujen alueena. Moksunniemen osayleiskaavaluonnoksessa on eläinpuiston sisääntulon kohdalla valtatie ja junaradan välisellä alueella liikerakennusten kortteli-alueet. Alue soveltuu siten matkailua palvelevalle toiminnalle. Samoin matkailupalveluille soveltuvat myös muut liikerakennusten korttelialueet Moksunniemellä.

Lähialueen asukasmäärä on alhainen ja asukkaiden painopiste on keskustaajaman alueella. Näin ollen asukasta palveleva kauppa tulee ensisijaisesti sijoittaa keskustaajaman alueelle. Moksunniemen alue on matkailijoita palvelevan kaupan ja palveluiden näkökulmasta kaikkein houkuttelevin alue. Ähtärin eläinpuistossa vierailee vuosittain jopa yli 140.000 kävijää ja alueella on muitakin matkailupalveluita. Kun kaupan palvelut sijoitetaan valtatie varteen, palvelut ovat hyvin saavutettavissa myös muiden tiellä liikkuvien näkökulmasta.

Moksunniemen liikerakennusten korttelialueelle voidaan sijoittaa kauppaa luonnosvaiheessa esitetyn mukaan enintään 11.000 kerrosneliometriä. Alueelle ei kuitenkaan voi sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikköä. Vetovoimaltaan tällainen kauppa ei ole seudulliset palveluverkon kannalta niin merkittävä, että sillä olisi haitallisia vaikutuksia seudulliseen palveluverkkoon.

Liiteraportti 4: Ähtärin kaupallinen selvitys 2013

5.1.2 Muutokset luonnosvaiheen jälkeen

- Santamäentien varteen osoitettu lisärakentaminen on poistettu Puolustusvoimien vaatimuksesta.
- Mekkorannan pohjoisosan matkailupalvelujen alueella on varauduttu hyvinvointikeskuksen rakentamiseen meneillään olevan asemakaavoituksen mukaisesti. Aluerajauksissa on huomioitu puolustusvoimien varikon suojavyöhyke ja liito-oravan esiintyminen.
- Kierinniemeen on osoitettu matkailupalvelujen aluetta aiempaa laajemmin.
- Hotelli Mesikämmenen ja Moksunalasentien välisen alueen matkailupalvelujen aluetta on täsmennetty meneillään olevan asemakaavoituksen mukaisesti.

- Kaupallisten palvelujen aluetta ja rakennusoikeutta on vähennetty valtatievarressa. Osa alueesta on esitetty matkailupalvelujen alueeksi, johon voidaan rakentaa ratsastuskeskus ja maneesi.
- Leirintäalueen kaupallisten palvelujen rakennusoikeutta on lisätty
- Alueelle on lisätty lähikortteleita palvelevia venevalkamia ja niiden yhteyteen rantasaunojen rakennusoikeuksia.

5.2 MITOITUS

5.2.1 Asuminen

Osayleiskaavassa on osoitettu uusia erillispientalojen alueita (AO, AO-1) yhteensä 4280 krsm² lähinnä Moksunjärven pohjoispuolelle. Voimassa olevissa asemakaavoissa erillispientalojen alueita on osoitettu yhteensä 9230 krsm².

Lomamessualueelle on osoitettu loma-asuntoalueita (RA, RA-1) yhteensä 8190 krsm². Voimassa olevissa asemakaavoissa loma-asuntoalueita on yhteensä 9730 krsm².

5.2.2 Matkailupalvelut

Uusia, kaupallisen majoitustoiminnan käyttöön osoitettuja matkailupalvelujen alueita (RM) on osayleiskaavassa osoitettu yhteensä 40 144 krsm². Voimassa olevissa asemakaavoissa matkailupalvelujen alueita on yhteensä 29 475 krsm².

Leirintäalueelle (RL) on osayleiskaavassa osoitettu 1 000 krsm². Asemakaavoissa telttailu- ja leirintäaluetta (RT) ja maaumala-aluetta (RT-1) on osoitettu yhteensä 5750 krsm². Osa voimassa olevan asemakaavan RT- alueista on osoitettu leirintäalueeksi (RL) ja osa matkailupalvelujen (RM) ja liikerakennusten (KL) alueeksi.

5.2.3 Kaupalliset palvelut

Valtatien varteen on osayleiskaavassa osoitettu yhteensä 5 300 krsm² uutta liikerakennusten aluetta (KL). Lisäksi on osoitettu muita KL-alueita yhteensä 6 500 krsm². Voimassa olevissa asemakaavoissa liikerakennusten alueita on yhteensä 4 000 krsm².

Mekkorantaan on osoitettu yleinen venesatama (LV-1), jolla on rakennusoikeutta 300 krsm²

Käyttötarkoitus	Rakennusoikeus asemakaavassa	Rakennusoikeus yleiskaavassa
AO	9230	11510
AO-1	0	2000
AM	600	0
KL	4000	11800
RA, RA-1	9090	8190
RA-2	540	0
RA-3	100	0
RM	18000	40144
RM-1	7500	5000
RM-2	0	12000
RM-3	3975	5000
RT	4750	0
RT-1	1000	0
RL	0	1000
LV	300	0
LV-1	0	300
LV-2	0	650
LV-3		100
YHTEENSÄ	59085	97694

Taulukko 1. Rakennusoikeudet kaavoissa kerrosalaneliöinä

5.3 ALUEIDEN KÄYTTÖ OSAYLEISKAAVASSA

5.3.1 Asuminen

Pysyvän asumisen ja loma-asumisen asemakaavoituksessa tulee huomioida rakentamista rajoittavat suojavyöhykkeet, kuten tarve suojautua ulkomelulta sekä vesistöjen rannoilla alin sallittu rakentamiskorkeus ja maisemallisista syistä rannan säilyttäminen puustoisena. Rautatien läheisyyteen rakennettaessa on huomioitava ratalain 37 §:ssä asetetut rajoitukset. Rautatieliikenteen aiheuttama tärinä tulee selvittää ja huomioida asemakaavoitus- ja rakennuslupavaiheissa. Puolustusvoimien suojavyöhyke rajoittaa asumisen lisäämistä Santamäentien varteen.

AO

Merkinnällä on osoitettu olemassa olevat, nykyisen asemakaavan mukaan toteutuvat ja asemakaavoitettaviksi tarkoitetut uudet erillispientalojen alueet, laajuudeltaan yhteensä noin 16,7 ha. Tärkein uusista erillispientaloasumiseen tarkoitetuista alueista sijoittuu Moksunjärven pohjoisrannalle.

- Siltalantien varressa sijaitseville AO-alueille on osoitettu /s-1-merkinnällä alue, jolla ympäristö säilytetään. Alueen asemakaavoituksessa ja rakentamisessa tulee huomioida alueella sijaitseva liito-oravan elinpiiri. Alueella sijaitsee LSL 49 §:n perusteella suojeltuja liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, joiden hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.
- Siltalantien päässä sijaitseville AO-alueille on osoitettu /s-2-merkinnällä alue, jolla ympäristö säilytetään. Alueen asemakaavoituksessa ja rakentamisessa tulee huomioida alueella sijaitseva lepakoille tärkeä alue. Alueella tavataan LSL 49 §:n perus-

teella suojeltuja lepakoita, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

- Santamäentien varressa sijaitsee kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita (sr/2, sr/3). Asemakaavojen tarkistuksissa on otettava huomioon arvokkaan maiseman ja rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti siten, että alueen ympäristö säilytetään (AO/s-3).

AO-1

Siltalantien varteen Karhunkierroksen läheisyyteen on osoitettu yhteensä noin 1,7 ha erillispientalojen alueita, joille saa lisäksi sijoittaa pienimuotoisia palvelutiloja.

RA, RA-1

Nykyiset, lomamessualueella sijaitsevat loma-asuntoalueet on säilytetty ennallaan. Hankaveden rantaan on osoitettu asukkaiden virkistyskäyttöön varattuja rantasaunoja asemakaavan mukaan. Loma-asuntoalueita on yhteensä noin 13,5 ha.

- Aarnipolun RA-alueelle on osoitettu /s-1-merkinnällä alue, jolla ympäristö säilytetään. Alueen asemakaavoituksessa ja rakentamisessa tulee huomioida alueella sijaitseva liito-oravan elinpiiri. Alueella sijaitsee LSL 49 §:n perusteella suojeltuja liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, joiden hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

5.3.2 Kaupalliset palvelut

KL

Valtatieliittymän, eläinpuiston, par-3 -kentän ja leirintäalueen yhteyteen on osoitettu lii-kerakennusten alueita yhteensä noin 7,6 ha. Liikerakentamisen kehittämistä varten on osoitettu alueita Karhunkierroksen ja valtatie liittymän ympäristöön. Alueella toimii keramiikkapaja ja kahvila ja läheisyyteen on kaavailtu mm. maneesin sijoittamista ratsastus-toimintaa varten. Eläinpuiston ja leirintäalueen palveluille on varattu alueet liikerakentamiseen. Entisen Mini-Suomen päärakennusta kehitetään uudistetun asemakaavan mukaan mm. matkailu- ja ohjelmalveluihin.

- Valtatie varressa sijaitsevan KL/pv-alueen maankäyttöä rajoittaa vedenhankintaan soveltuvan pohjavesialueen raja. Pohjavesien säilyminen tulee huomioida alueen asemakaavoituksessa, rakentamisessa ja aluetta koskevissa toimenpiteissä.

5.3.3 Virkistys

Osayleiskaavassa on osoitettu ohjeellisella merkinnällä olemassa olevat ja uudet pääulkoilureitit. Koko Moksunniemen alueelle osoitettu rantareitistö ulottuu Roomuniemestä Lapinniemeen. Reitistön varrella on kolme tulentekopaikkaa, joista osassa on rakennettu kota tai laavu.

VL/s-3

Lähivirkistysalueena, jolla ympäristö säilytetään, on merkitty Moksun tilan läheisyydessä sijaitseva noin 0,7 ha alue, jolla sijaitsee Eero Hiironen Ylävedet-patsas. Lisäksi alueella sijaitsee tervahauta.

VU, VU-1

Urheilu- ja virkistyspalvelujen alueena on osoitettu tenniskenttä ja golfkenttä, yhteensä noin 63 ha.

VR

Alueelle on osoitettu noin 72 ha retkeily- ja ulkoilualueita.

VV

Yleinen uimaranta on sijoitettu Mekkorannan leirintäalueen kohdalle.

5.3.4 Loma- ja matkailualueet

RM

Merkinnällä on osoitettu olemassa olevat, nykyisen asemakaavan mukaan toteutuvat ja asemakaavoitettavat uudet matkailupalvelujen alueet (RM), laajuudeltaan yhteensä noin 20,5 ha. Moksunalasentien varteen rakennettu vuokramökkialue on osoitettu RM-alueena (asemakaavassa RA). Uudet matkailupalvelujen alueet sijoittuvat Hotelli Mesikämmenen ja Moksunalasentien väliselle alueelle, Aarnipolun alueelle sekä leirintäalueen etelä- ja pohjoispuolelle Mekkorannan alueelle. Luonnosvaiheen jälkeen on Kierinniemen etelä-osaan osoitettu uusi RM-alue. Eläinpuiston sisääntulo ja Ähtäri-hallin alue sekä golfkentän rakennukset on osoitettu matkailupalvelujen alueeksi.

- Mekkorannan ja Aarnipolun RM-alueet on osoitettu /s-1-merkinnällä alueiksi, joilla ympäristö säilytetään. Alueen asemakaavoituksessa ja rakentamisessa tulee huomioida alueella sijaitseva liito-oravan elinpiiri. Alueella sijaitsee LSL 49 §:n perusteella suojeltuja liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, joiden hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.
- Golfkentän rakennukset (Moksun tila) ja Hotelli Mesikämmenen RM-alueet on osoitettu /s-3 merkinnällä alueiksi, joilla ympäristö säilytetään. Alueille sijoittuu kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokas kohde (sr/1 ja sr/5). Alueen asemakaavoituksessa ja suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaan maiseman ja rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti.

RM-1, RM-2, RM-3

Matkailupalvelujen alueeksi on osoitettu eläinpuiston alue (RM-1). Hotelli Mesikämmenen alue on osoitettu kylpylähotellia varten (RM-2) ja RM-3-alue ratsastuskeskusta varten. Yhteensä alueita on noin 56,5 ha.

RL

Leirintäalueena on osoitettu nykyinen noin 2,6 ha laajuinen leirintäalue.

5.3.5 Tiestö ja liikennealueet

Osayleiskaavassa asemakaavan tieverkkoa on täydennetty Moksunalasentien jatkamisella Karhunkierrokseen saakka. Uusille rakentamisalueille on esitetty täydentävää katuverkostoa. Karhunkierroksen varteen on esitetty koko matkalta kevyen liikenteen väylä. Ulkoilureittejä ja niiden yhdistävyyttä on tarkistettu.

LR

Rautatieliikenteen alueena on osoitettu nykyinen rautatiealue. Rautatiealueelle on merkitty Santamäentien pyörätien, Karhunkierroksen ja Riepposentien tasoristeykset tr-merkinnällä.

LV

Moksunjärven alueelle on osoitettu kaksi yleistä venevalkamaa.

LV-1

Mekkorantaan on osoitettu yleinen venesatama-alue, jolle saa sijoittaa enintään 300 krsm² huoltorakennuksen.

- Alueelle on osoitettu /s-2-merkinnällä alue, jolla ympäristö säilytetään. Alueen asemakaavoituksessa ja rakentamisessa tulee huomioida alueella sijaitseva lepakoille

tärkeä alue. Alueella tavataan LSL 49 §:n perusteella suojeltuja lepakoita, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

LV-2

Venevalkama-alueita, jotka osoitetaan asemakaavassa määriteltävien kortteleiden käyttöön, on osoitettu palvelemaan alueella asuvien rantautumista, uimista ja virkistäytymistä. Rantasaunan rakentamisoikeus 50-100 krsm² on merkitty alueille erikseen.

LV-3

Venesatama-alue, joka osoitetaan asemakaavassa määriteltävien kortteleiden käyttöön, on osoitettu palvelemaan Hankasaassa ja suunnittelualueella asuvien rantautumista, uimista ja virkistäytymistä. Alueelle saa rakentaa kioski- ja huoltorakennuksen enintään 100 krsm².

LP

Yleisiä pysäköintialueita on osoitettu Karhunkierroksen tasoristeyksen läheisyyteen sekä golfkentän, eläinpuiston ja kylpylähotellin läheisyyteen. Alueiden laajuus on yhteensä noin 4,1 ha.

5.3.6 Erityisalueet

ET

Yhdyskuntateknisen huollon alueita on osoitettu Mekkelammen rannalla sekä Mekkoran pohjoisosassa ja Moksunahontien varrella lämpökeskuksia varten yhteensä noin 0,3 ha.

EV

Suojaviheralueita on osoitettu melu- ja tärinäalueille rautatien ja valtatie varten yhteensä noin 5,9 ha.

5.3.7 Maa- ja metsätalousalueet

MU

Valtatien varren metsäisille alueille on esitetty yhteensä noin 35,4 ha maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta.

MY

Kierinniemen alue, noin 30,5 ha on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Alueen eteläosa on osoitettu luo-merkinnällä luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi. Alueen pohjoisosalla on maisemallista arvoa. Alueella sijaitsee lisäksi kolme muinaismuistokohdetta (sm).

5.3.8 Vesialueet

W

Hankavesi, Moksunjärvi, Mekkelampi ja Kaakkolampi on merkitty vesialueiksi (W).

5.4 ERITYISPIIRTEET, KULTTUURIMAISEMA JA SUOJELUKOhteet

5.4.1 Muinaismuistokohteet

Esihistorialliset kiinteät muinaisjäännökset ovat rauhoitettuja ilman yleiskaavaakin muinaismuistolain (295/63) perusteella. Lain mukaan niiden luvaton kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, poistaminen ja muu kajoaminen on kielletty.

Osayleiskaavakartalla on esitetty muinaismuistokohteet sm-merkinnällä. Kohteen numero viittaa osayleiskaava-alueelta vuonna 2011 laadittuun muinaisjäännösinventointiin ja kaavaselistuksen luetteloon, joka on esitetty kohdassa 2.9.6 Muinaismuistokohteet.

Muinaisjäännöksen laajuus tulee selvittää Museovirastosta tai maakuntamuseosta. Mikäli maankäytön toimenpiteet koskevat muinaismuistolain rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä, on museoviranomaiselle varattava hyvissä ajoin etukäteen mahdollisuus lausunnon antamiseen. Lausunto on tarpeellinen, koska muinaisjäännösten löytöpaikat eivät ole helpposti rajattavissa ja museoviranomaiselle tulee lain perusteella varata mahdollisuus tutkia löytö ympäristöineen ennen rakentamiseen ryhtymistä. Mikäli kyseessä on yleinen tai suurehko yksityinen työhanke, tutkimuskustannuksista vastaa muinaismuistolain nojalla hankkeen toteuttaja.

5.4.2 Luonnonympäristö

s-1 Alueen osa, jolla sijaitsee liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka

Luonto- ja liito-oravaselvityksen perusteella on osayleiskaavassa osoitettu s-1- aluerajausmerkinnällä alueet, joilla on havaittu LSL 49 §:n perusteella suojeltuja liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, joiden hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Alueet sijoittuvat leirintäalueen pohjoispuolelle, Aarnipolun alueelle sekä Moksuntien ja Siltalantien väliselle alueelle golfkentän pohjoispuolelle. Kohteet on lueteltu kohdassa 2.8.7 EU:n luontodirektiivin lajit ja esitetty kuvassa 10 *Luontokohteet*.

Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat suojeltuja luonnonsuojelulain 49 §:n perusteella ilman kaavaakin. Merkitsemistapa kaavassa perustuu ympäristöministeriön ohjeeseen ”Liito-oravan huomioon ottaminen kaavoituksessa” (YM/1/501/2005). Kaavamääräyksessä veloitetaan säilyttämään alueen puusto tai hoitamaan sitä niin, että liito-oravan pesäpuut ja niitä suojaavat puut, ruokailupuut sekä liikkumisen kannalta riittävä puusto säilytetään.

- Ote ympäristöministeriön ohjeesta (YM/1/501/2005): ”Liito-orava on kuusivaltaisten metsien laji, mutta se ei tule toimeen aivan yksipuolisissa kuusikoissa eikä myöskään pesi nuorissa metsissä. Metsissä on oltava sopivien pesäpaikkojen lisäksi riittävästi ravintopuita. Liito-oravat voivat käyttää reviiirinsä reunoilla olevia nuoria metsiä, siemenpuuasentoon hakattuja aukkoja ja varttuneita taimikoita ruokailuun ja liikkumiseen (kuusi)metsiköstä toiseen.”

s-2 Alueen osa, jolla tavataan lepakoita

Luonto- ja liito-oravaselvityksen perusteella on osayleiskaavassa osoitettu s-2- aluerajausmerkinnällä alueet, joilla tavataan LSL 49 §:n perusteella suojeltuja lepakoita, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Lajin esiintyminen ja erityisesti lisääntymis- ja levähdyspaikkojen säilyminen tulee huomioida alueen asemakaavoituksessa ja rakentamisessa. Alueet sijoittuvat Niemisjoen jokisuuhun sekä Mekkoran pohjukkaan. Kohteet on esitelty kohdassa 2.8.7 EU:n luontodirektiivin lajit ja esitetty kuvassa 10 *Luontokohteet*.

luo Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeinä alueina on osoitettu norojen lähiympäristöjä ja vähäpuustoisia soita ja rantakallioita. Merkinnällä on osoitettu Kaakkolammen suo, Hankaveden rantakalliot, Hankaveden rantarinteen noro, Nuottiniemi ja suo sekä Moksunjärven rantarinteen lähde ja noro. Huomionarvoisia kohteita ovat myös Roomuniemi, Kierinniemen eteläosa, Lapinnenä-Moksunsalmi sekä golfkentän ojanvarsi. Kohteet on esitetty selostuksen kohdissa 2.8.6 ja 2.8.8 ja kuvassa 10 *Luontokohteet*.

- Alueeseen kohdistuvat toimenpiteet edellyttävät MRL 128 §:n mukaista maisematyölupaa. Hoitotoimenpiteissä huomioidaan maiseman ja luonnonarvojen säilyminen.

5.4.3 Arvokkaat maisema-alueet

Maakunnallisesti arvokkaan Inhan-Ähtärinsalmen kulttuurimaiseman arvokkaiden ominaisuuksien säilymisedellytykset on huomioitu alueita koskevissa merkinnöissä ja uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa. Alueelle kohdistettavissa toimenpiteissä tulee maisemakuvan säilymiseen kiinnittää erityistä huomiota.

5.4.4 Kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti arvokkaat kohteet ja ympäristöt

sr Kulttuurihistoriallisesti arvokas kohde

Sr-kohdemerkinnällä on osoitettu alueella sijaitsevat rakennushistoriallisesti, historiallisesti tai maisemallisesti arvokkaat rakennukset tai rakennusryhmät, jotka tulee ympäristöineen säilyttää. Kohdenumerointi viittaa kaavaselostuksen luetteloon, joka on esitetty kohdassa 2.9.7.

5.5 RAKENTAMISTA RAJOITTAVAT TEKIJÄT

5.5.1 Suojavyöhykkeet

sv-1 Suojavyöhyke

110 kV sähkölinjalle on merkinnällä sv-1 osoitettu suojavyöhyke.

sv-2 Puolustusvoimien suojavyöhyke

Puolustusvoimien Räjähdelaitoksen varikkoalueelle on merkinnällä sv-2 osoitettu suojavyöhyke. Aluetta koskevista maankäyttösuunnitelmista ja rakennusluvista on pyydyttävä puolustusvoimien lausunto. Alueelle ei ole sijoitettu uutta rakentamista.

5.5.2 Melu

Tie- ja raideliikenteen melulta suojautuminen tapahtuu suojaviheralueen riittävällä leveydellä tai missä se ei ole mahdollista, rakennusten sijoittelulla siten, ettei asuntojen ulko-oleskeluun varattua aluetta sijoiteta rakennuksen tien puoleiselle osalle. Melulta voidaan suojautua myös maavallin tai meluidan avulla. Melusuojauksen periaatteet esitetään asemakaavoituksessa tai rakennuslupahakemuksessa.

Melualue

Yleisten teiden varteen on esitetty valtioneuvoston päätöksen mukainen asumiselle sallittu keskimääräinen 55 dBA:n ulkomeluvyöhyke (päiväohjearvo). Meluvyöhykkeen leveydet on esitetty selostuksen kohdassa 2.10.3 Liikenteen aiheuttamat häirttekijät. Asumiseen liittyvät ja melusta häiriintyvät ulko-oleskeluun tarkoitettut alueet on suojattava melulta.

Meluntorjuntatarve

Asutuksen suojaamiseksi valtatie varteen on osoitettu suojaviheraluetta (EV). Radan varteen on osoitettu meluntorjuntatarvemerkintä silloin kun nykyiset asunnot sijoittuvat radan varteen.

5.5.3 Tärinä

Rautatieliikenteen aiheuttama tärinä tulee selvittää ja huomioida asemakaavoitus- ja rakennuslupavaiheissa. Tärinän leviäminen riippuu maaperästä ja rakennuksen tärinäherk-

kyys rakennustyyppistä ja rakennustavasta. Arvio tärinäriskialueen laajuudesta on esitetty kohdassa 2.10.3 Liikenteen aiheuttamat haittatekijät.

5.6 LIIKENNE

Alueen sisäinen liikenneverkko säilyy pääosin entisellään. Moksunahontietä on esitetty jatkettavaksi Karhunkierrokselle. Karhunkierros tulee muutettavaksi asemakaavoituksella kaduksi.

Osayleiskaavassa on kiinnitetty huomiota liikenneturvallisuuden parantamiseen alueella erityisesti kevyen liikenteen osalta. Eläinpuiston pääasialliset kävijät ovat lapsiperheitä. Karhunkierroksen varteen on esitetty koko matkalle kevyen liikenteen väylä.

Valtatien liittymä tulisi varustaa kanavoinnilla. Ongelmana on liittymän havaittavuus metsäisessä ympäristössä.

5.7 TEKNINEN HUOLTO

5.7.1 Vesihuolto

Uusien alueiden vesijohdot voidaan liittää jatkeeksi nykyiseen vesijohtoverkoston.

5.7.2 Jätevesihuolto

Uudet rakennettavat alueet sijoittuvat nykyisen viemäriverkoston läheisyyteen. Jätevesien käsittelyssä noudatetaan kunnallisen ympäristönsuojeluviranomaisen antamia ohjeita.

5.7.3 Hulevedet

Hulevesien huomioimisesta ei ole annettu kaavamääräyksiä. Hulevesien poisjohtaminen selvitetään asemakaavoitusvaiheessa.

5.7.4 Jätehuolto

Kaavassa ei ole annettu jätehuoltoa koskevia määräyksiä. Alueella noudatetaan Ähtärin kaupungin jätehuoltomääräyksiä.

5.7.5 Energiahuolto

Osayleiskaavaan on merkitty alueella kulkeva 400 kV sähkölinja. Johtoalue on merkitty suojavyöhykealueeksi (sv-1). Alempi verkosto ja muuntamot huomioidaan asemakaavoituksessa.

5.8 YHTEENVETO

Osayleiskaavan mukaiset alueet jakaantuvat maankäyttömuodoittain seuraavasti:

AO, AO-1	18,4 ha
RA, RA-1	13,5 ha
KL	7,6 ha
VL, VR, VV	73 ha
VU, VU-1	63 ha
RM	20,5 ha
RM-1, RM-2, RM-3	56,5 ha
RL	2,6 ha
LR	10,8 ha

LV, LV-1, LV-2, LV-3	3,4 ha
LP	4,2 ha
ET	0,3 ha
EV	5,9 ha
MU	35,4 ha
MY	30,5 ha
W	149,2 ha
<u>KATUALUEET</u>	<u>19,1 ha</u>
YHTEENSÄ	514 ha

6 YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

6.1 MENETTELY

Osayleiskaavan ympäristövaikutuksia on arvioitu viranomaisneuvotteluissa, ohjausryhmässä ja erillisneuvotteluissa saatujen kannanottojen ja lausuntojen sekä asukkaiden, maanomistajien ja muiden osallisten mielipiteiden perusteella. Arvioinnin apuna on käytetty valmistuneita selvityksiä.

Osayleiskaavan vaikutukset toteutuvat asemakaavoituksen kautta.

6.2 VALTAKUNNALLISTEN ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEIDEN HUOMIOIMINEN

Toimiva aluerakenne

- Kaavaratkaisu tukee toimivaa aluerakennetta hyödyntämällä olemassa olevia rakenteita ja verkostoja.
- Kaavaratkaisu parantaa liikenteen sujuvuutta. Tarkemmassa suunnittelussa tulee huomioida liikenteen sujuvuus erityisesti pääasiallisten liikennevirtojen suuntaan eli Seinäjoelle, Karstulaan ja Virroille.
- Kaavaratkaisussa on huomioitu Puolustusvoimien varikkotoiminta alueen läheisyydessä.

Ehetyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu

- Kaavaratkaisu edistää yhdyskuntarakenteen eheytymistä hyödyntämällä olemassa olevia rakenteita ja verkostoja sekä osoittamalla osayleiskaavan laajennusalueet olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen liittyen. Kaava tukee Ähtärin elinkeinorakennetta mahdollistamalla palvelu- ja matkailualan työpaikkojen lisääntymisen alueella.
- Kaavassa osoitetut uuden kevyen liikenteen reitit parantavat liikenneturvallisuutta ja kevyen liikenteen edellytyksiä.
- Kaava edistää olemassa olevan rakennuskannan hyödyntämistä osoittamalla säilytettäväksi tarkoitettuja rakennuskulttuurikohteita.
- Elinympäristön laatua turvataan säilyttämällä rakennetun ympäristön ajallista kerroksellisuutta, tukemalla alueen omaleimaisuutta, parantamalla alueen palvelutarjontaa sekä osoittamalla riittävästi viher- ja virkistysalueita.
- Osayleiskaavan pohjana on kaupungin laatima Masterplan, jonka mukaan loma-asukasmäärän on arvioitu edelleen kasvavan.
- Kaavassa on otettu huomioon Etelä-Pohjanmaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnon mukainen alin rakentamiskorkeus tulvien kannalta.
- Uusia asuinalueita tai muita melulle herkkiä toimintoja ei ole sijoitettu melualueille.

Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat

- Yleiskaava edistää arvojen säilymistä osoittamalla arvokkaat rakennuskulttuurikohteet ja osoittamalla rakennuskulttuurikohteiden alueille niille soveltuvat käyttötarkoitukset. Muinaismuistot on huomioitu kaavassa muinaismuistoinventoinnin mukaisesti.
- Luonto- ja virkistysarvoiltaan arvokkaat alueet on osoitettu virkistysalueina tai maa- ja metsätalousvaltaisina alueina. Havaitut liito-oravien ja lepakoiden elinympäristöt ja muut merkittävät luontokohteet on osoitettu kaavassa luontoselvitysten mukaisesti.

- Kaava lisää loma-asumista ja matkailua palvelevaa tonttitarjontaa olemassa olevan yhdyskuntarakenteen yhteyteen.

-

Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto

- Kaavassa on huomioitu nykyinen 400 kV sähkölinja.

6.3 VAIKUTUKSET LUONNONOLOIHIN

6.3.1 Vaikutukset vesioloihin

Pintavedet

Osayleiskaavaratkaisulla ei ole merkittäviä vaikutuksia vesistöjen tilaan. Alueet liitetään viemäriverkostoon. Rantavyöhyke tulee säilyttää puustoisena tulevassa asemakaavoituksessa. Hulevedet huomioidaan asemakaavoituksen yhteydessä.

Pohjavedet

Pohjavesialue on huomioitu kaavassa aluerajauksella ja kohdemerkinnällä. Asemakaavoituksessa, rakentamisessa ja aluetta koskevissa toimenpiteissä tulee huomioida pohjavesien säilyminen.

6.3.2 Vaikutukset kasvillisuuteen ja eläimistöön

Uudet rakentamisalueet sijoittuvat pääosin metsäisille alueille. Käytössä olevat liitoravan elinpiirit on huomioitu kaavamääräyksin ja jätetty rakentamisen ulkopuolelle. Lepakkoselvityksessä todetuille lepakoiden kannalta merkittävillä alueille ei ole kaavassa osoitettu merkittävästi muuttuvaa maankäyttöä.

6.3.3 Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Kaavalla edistetään kulttuuriympäristön arvojen säilymistä osoittamalla arvokkaat rakennuskulttuurikohteet sekä antamalla niitä koskevia kaavamääräyksiä. Suojelun tarve ratkaistaan asemakaavan tarkistusten yhteydessä, jolloin mm. suojelun kohtuullisuutta voidaan arvioida paremmin. Arvokkaiden kulttuuriympäristön kohteiden ja alueiden läheisyydessä tapahtuvalle uudisrakentamiselle on asetettu kaavamääräyksissä laatuvaatimuksia. Kohteen luonteeseen tai rakennusten ulkoasuun oleellisesti vaikuttavista muutoksista tulee pyytää lausunto Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseolta. Muinaisjäännökset on osoitettu kaavassa ja niitä koskevista suunnitelmista velvoitetaan pyytämään Museoviraston lausunto.

6.3.4 Vaikutukset pienilmastoon

Rakennettavat alueet sijoittuvat pienilmaston kannalta suotuisasti. Alueella on suojaisia, etelän ja lännen väliin suuntautuvia loivia rinteitä.

6.3.5 Vaikutukset maaperään ja kallioperään

Uusia rakentamisalueita on sijoitettu pääasiassa metsäisille moreenimaille. Osa uusista rakentamisalueista sijoittuu kallioalueille. Rakentamisalueille sijoittuvat pienialaisetkin kallioalueet tulisi huomioida asemakaavoituksessa. Tiestön ja kunnallistekniikan rakentaminen aiheuttaa louhintaa ja on kustannuksiltaan kallista.

6.4 VAIKUTUKSET YHDYSKUNTAKEHITYKSEEN JA MAANKÄYTTÖÖN

6.4.1 Vaikutukset yhdyskunnan rakenteeseen ja toimintoihin

Taajamarakenne

Kaavaratkaisu perustuu pääasiassa olemassa olevan taajamarakenteen tiivistämiseen ja täydentämiseen sekä nykyisen liikenne- ja infraverkon hyödyntämiseen.

Asuminen

Kaavassa on erikseen osoitettu pientaloalueiksi (AO, AO-1) asemakaavoitettavat alueet. Yleiskaavaratkaisu mahdollistaa toteutuessaan Moksunjärven pohjoispuolelle noin 10 uuden omakotitontin lisäyksen. Alue on kunnallistekniikan piirissä.

Loma-asuminen

Alueelle ei ole esitetty uutta loma-asumista. Kaksi loma-asuntoa on muutettu pysyvään asumiseen lupatilanteen mukaisesti.

Matkailupalvelut

Kaavaratkaisulla on eniten vaikutusta kaupallisen majoitustoiminnan ja matkailuun liittyvien palvelujen lisäämiseen Moksunniemen alueella. Kaavalla luodaan mahdollisuuksia investoreiden sijoitustoiminnan lisäämiseen ja sitä kautta matkailu- ja palvelutarjonnan lisäämiseen alueella.

Kaupalliset palvelut

Moksunniemen alueella on nykytilanteessa matkailupalveluita sekä golf-keskus. Matkailijoiden näkökulmasta palvelujen saavutettavuus paranee, jos Moksunniemen alueelle rakentuu matkailijoita palvelevaa kauppaa. Matkailun näkökulmasta alue on parhaiten saavutettavissa, kun matkailijoita on jo alueella muutenkin.

Mikäli Moksunniemen alueelle suunnataan sellaista paikallisia palvelevaa kauppaa, joka ei keskustaajaman alueelle pysty sijoittumaan, paranee palvelujen saavutettavuus kaupungissa. Näin ollen omasta kaupungista saadaan jotain sellaista palvelua, jota tällä hetkellä haetaan monipuolisemmista kaupan keskuksista. Mikäli Moksunniemeen sijoittuu paikallispalveluita merkittävä määrä, voi paikallispalvelujen saavutettavuus keskustaajaman alueella huonontua.

Moksunniemen liikerakennusten korttelialueelle voidaan sijoittaa kauppaa enintään noin 11.000 kerrosneliometriä. Alueelle ei kuitenkaan voi sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikköä. Vetovoimaltaan tällainen kauppa ei ole seudullisen palveluverkon kannalta niin merkittävä, että sillä olisi haitallisia vaikutuksia seudulliseen palveluverkkoon.

Työpaikat ja elinkeinotoiminta

Kaavassa on osoitetut uudet palvelualuevaraukset mahdollistavat toteutuessaan työpaikkojen ja elinkeinotoiminnan lisääntymisen. Masterplanissa on arvioitu työpaikkojen lisääntyneeksi 135 työpaikkaa vuoteen 2020 mennessä.

Maa- ja metsätalous

Yleiskaava ei vaikuta merkittävästi maa- ja metsätalouden toimintaedellytyksiin. Alueet ovat asemakaavoitettuja jo ennestään.

Liikenne

Merkittävimmät kaavaratkaisun vaikutukset liikenneverkkoon kohdistuvat Moksunalasentien jatkamiseen ja kevyen liikenteen väylien lisäämiseen alueella. Valtatien liit-

tymän kanavointi parantaa valtatieliikenteen turvallisuutta ja parantaa alueen havaitsemista alueelle saavuttaessa.

Virkistys

Kaava edistää virkistyskäytön kehittämistä osoittamalla asunto- ja loma-asuntoalueiden läheisyyteen virkistysalueita, uimapaikkoja ja venevalkamia. Ulkoilu- ja luontoreittien alueet on säilytetty maa- ja metsätalousalueena tai virkistysalueena. Ulkoilureitistöä on kehitetty erityisesti rantareitistöön ja alueen sisäisten yhdysreittien osalta. Joidenkin yhdysreittien sijoitusta joudutaan tarkistamaan asemakaavoituksen edetessä.

6.4.2 Vaikutukset maankäyttöön

Merkittävät maankäyttövaikutukset toteutuvat välillisesti asemakaavoituksen kautta.

6.4.3 Vaikutukset suunnitelmiin ja kaavoitukseen

Maakuntakaavan virkistysaluemerkintä toteutuu siten, että alueella on sisäisiä ulkoilu- ja latureittejä sekä ulkopuolelta alueelle suuntutuvia moottorikelkka-, ulkoilu- ja latureittejä sekä venereittejä.

6.5 VAIKUTUKSET YKSILOÖN JA YHTEISÖÖN

6.5.1 Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Alue on suurelta osin kaupungin omistuksessa. Myös Metsähallitus omistaa merkittäviä alueita. Laajennusalueet liittyvät välittömästi nykyisiin verkostoihin ilman merkittäviä kynnyskustannuksia.

6.5.2 Sosiaaliset vaikutukset

Yleiskaavaratkaisun sosiaalisia vaikutuksia on arvioitu eri yhteyksissä maanomistajilta ja asukkailta saatujen kommenttien perusteella. Luonnosvaiheen mielipiteissä otettiin eniten kantaa asemakaavojen sisältöön, johon toivottiin tarkistuksia. Erityisesti veden ääreen pääsymahdollisuuksia pidettiin tärkeänä.

Osayleiskaavassa osoitetut monipuoliset rakentamisaluevaraukset mahdollistavat kysynnän mukaisen tonttitarjonnan ylläpitämisen asemakaavoituksella. Täydennysrakentamisella voidaan tukea nykyisten palveluiden hyödyntämistä tai toisaalta aiheuttaa tarpeita lisäpalveluiden rakentamiseen.

Asumisturvallisuuden ja omaisuuden turvaamiseksi kaavassa on huomioitu puolustusvoimien varikon suojavyöhyke sekä annettu alimmat rakentamiskorkeudet kerran 100 vuodessa esiintyvien tulvien varalta. Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulvalausunnon perusteella on annettu alin rakentamiskorkeus. Tulvakorkeutta voidaan myös tarkistaa, mikäli ilmastonmuutoksen perusteella annetaan uusia valtakunnallisia tai alueellisia määräyksiä tai ohjeita.

7 OSAYLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN

7.1 TOTEUTTAMISEN VAIHEITTAISUUS

Kaupunki on uudistamassa Moksunniemen keskeisten alueiden asemakaavoja samanaikaisesti osayleiskaavan laatimisen kanssa. Rakentamishankkeiden toteuttamisaikatauluun vaikuttavat Ähtärin matkailun ja lomailutoiminnan kehitys sekä investoreiden kiinnostus rakentaa Moksunniemen alueelle.

Kaupunki on toteuttanut alueella vuonna 2013 Ähtäri-hallin ja Eläinpuiston sisääntulon perusparannuksen. Ähtäri Golf Oy:n kenttäläajennus on valmistumassa. Molemmat hankkeet sekä yritysten rakentamat palvelut tuottavat merkittäviä parannuksia alueen palveluihin.

7.2 JATKOSUUNNITELMAT

Strateginen yleiskaava luo pohjan tarkemmalle kaavalliselle ja tekniselle suunnittelulle, tärkeimpänä asemakaavoitus. Kaupunki määrittelee kaavoituspäätöksillään minne, koska ja miten alueita suunnitellaan yleiskaavan puitteissa.

Asemakaavoituksessa ohjataan yksityiskohtaisemmin tonttien muodostamista ja rakentamisen laatua yleiskaavan tavoitteet huomioiden.

Valtatien liittymässä alueelle esitetyt liikenneratkaisut tulee tutkia tilavarausten ja kustannusten selvittämiseksi tiesuunnitelmassa ennen asemakaavoitusta. Tiesuunnitelman hyväksyminen edellyttää oikeusvaikutteista kaavaa.

7.3 SEURANTA JA JÄLKIARVIOINTI

Maankäytön suunnittelusta vastaavien kunnan elimien tulee seurata rakennustoiminnan kehitystä ja tarpeita. Mikäli rakentaminen vaatii merkittäviä poikkeamia osayleiskaavassa esitetyistä ratkaisuista, tulee ryhtyä toimiin kaavan saattamiseksi ajan tasalle. Kunnan on lakiperusteiden mukaan suunniteltava alueiden käyttö siten, että luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään kestävää kehitystä.

Osayleiskaavan laatimiseksi kerättyjä perustietoja tulisi päivittää ja pitää ajan tasalla. Tietojen hankinta ja ajan tasalla pitäminen vähentää työmäärää, joka tarvitaan eri suunnitelmien perustietojen hankkimiseksi.

8 OSAYLEISKAAVAN SUUNNITTELUVAIHEET JA HYVÄKSYMINEN

8.1 SUUNNITTELUVAIHEET

Ähtärin kaupunginhallitus on tehnyt päätöksen Moksunniemen osayleiskaavan laatimisesta 16.5.2011. Osayleiskaavan laatiminen aloitettiin vuonna 2011. Suunnitteluvaiheet on luetteloitu selostuksen alussa.

8.2 SIDOSRYHMÄTYÖSKENTELY

8.2.1 Tiedottaminen ja mielipiteen esittäminen

Osayleiskaavaa varten on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Tilaisuuksista ja materiaalien nähtävillä olosta on ilmoitettu kuuluttamalla kaupungin ilmoitustaululla ja internet-sivuilla sekä lehdistössä. Maanomistajilla ja muilla asianosaisilla on ollut mahdollisuus tutustua kaavan aineistoon Ähtärin kaupungin teknisellä osastolla koko kaava-prosessin ajan.

MRA 30 §:n mukainen mielipiteen esittäminen vireillä olevasta Moksunniemen osayleiskaavasta on tapahtunut seuraavasti:

04.01.–02.02.2012	OAS nähtävillä
30.11.2011	Yleisötilaisuus 1
17.10.–17.11.2012	Yleiskaavaaluonnos nähtävillä

8.2.2 Muu sidosryhmätyöskentely

Osayleiskaavoitusprosessiin on sisällytynyt työneuvotteluita viranomaisten kanssa, ohjausryhmän neuvotteluita sekä informaatiotilaisuuksia.

8.2.3 Luonnosvaiheen lausunnot

Yleiskaavaaluonnoksen nähtävillä olon aikana viranomaisilta, yhdistyksiltä ja muilta tahoilta pyydettyjä lausuntoja saatiin seitsemän kappaletta. Lausunnon antoivat Länsi-Suomen Sotilaslänän Esikunta, Museovirasto, Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo, Etelä-Pohjanmaan liitto, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Metsähallitus sekä Ähtärin kaupungin sivistyslautakunta.

8.2.4 Viranomaisneuvottelut

7.12.2011	1. Viranomaisneuvottelu
23.01.2013	2. Viranomaisneuvottelu

8.3 VIRALLISEN KAAVAEHDOTUKSEN HALLINTOKÄSITTELY

8.3.1 Nähtävällepano

Ähtärin kaupunginhallitus käsitteli kaavaehdotusta kokouksessaan ____ § __ ja päätti asettaa sen MRA 19 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville ____ - ____ väliksiksi ajaksi sekä pyytää siitä tarvittavat lausunnot. Kaava-aineisto oli nähtävillä myös kaupungin internet-sivuilla. Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot seuraavilta:

- Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Etelä-Pohjanmaan liitto

- Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo
- Fingrid Oyj
- Museovirasto
- Metsähallitus
- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
- Länsi-Suomen Sotilasläänin Esikunta
- Liikennevirasto, Rautatieosasto
- Kaupungin eri hallintokunnat

8.3.2 Lausunnot ja muistutukset

Kaavaehdotuksesta saatiin nähtävilläoloaikana __ muistutusta. Lausunnot saatiin ...

**ÄHTÄRIN KAUPUNKI
MOKSUNNIEMEN OSAYLEISKAAVA
OSALLISTUMIS- JA ARVIINTISUUNNITELMA**

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	3
2. SUUNNITELMAN NIMI JA SUUNNITTELUALUE	3
3. SUUNNITTELUKÄYTÄVÄN MÄÄRITTELY JA TAVOITTEET	4
4. KAAVOITUSTILANNE JA LAADITUT SELVITYKSET	5
<i>Valtakunnalliset aluiedenkäyttötavoitteet</i>	<i>5</i>
<i>Maakuntakaava.....</i>	<i>5</i>
<i>Laaditut selvitykset ja suunnitelmat.....</i>	<i>8</i>
5. LAADITAVAT SELVITYKSET JA ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET.....	8
<i>Laadittavat selvitykset</i>	<i>8</i>
<i>Arvioitavat vaikutukset</i>	<i>8</i>
6. MITEN TIEDOTETAAN JA KETÄ KUULLAAN TYÖN AIKANA.....	9
7. MITEN JA MILLOIN VOI OSALLISTUA.....	10
8. KUKA VALMISTEE JA OHJAA.....	10
9. MISTÄ SAA TIETOA.....	11

Kansikuva

Moksunniemen matkailualue

Pohjakartta-aineisto © Maanmittauslaitos, Lupanro MML/POH/K392/2009

1. JOHDANTO

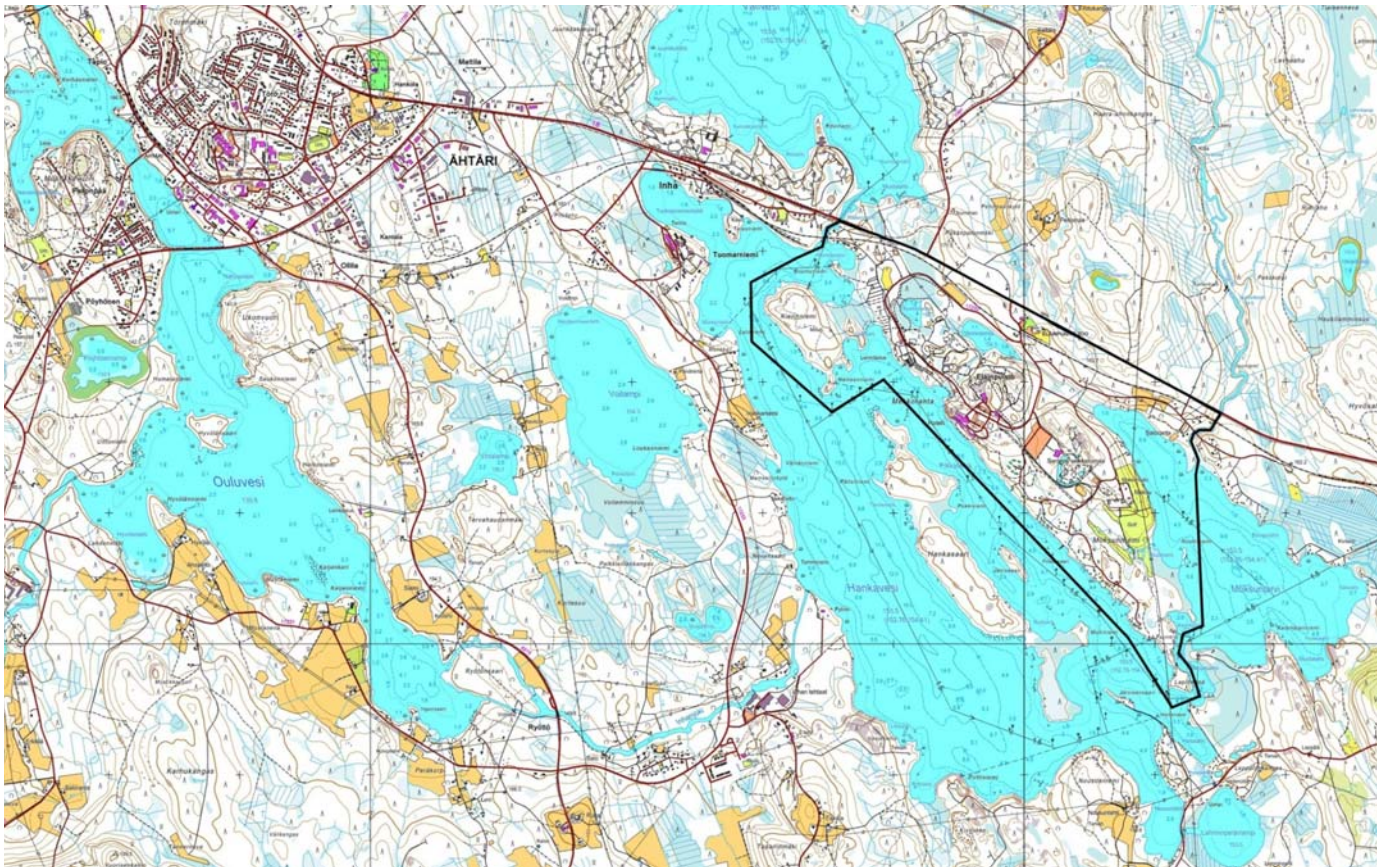
Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 63 §) mukaan kaavoitustyöhön tulee sisällyttää kaavan laajuuteen ja sisältöön nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Tässä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetään osayleiskaavan laatimisen lähtökohtia ja tavoitteita, kuvataan kaavoituksen eteneminen ja kerrotaan, miten osalliset voivat vaikuttaa kaavoitukseen ja kuinka kaavan vaikutuksia arvioidaan suunnittelun aikana.

Osallisella on mahdollisuus esittää Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) neuvottelun käymistä osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävydestä ennen kaavaehdotuksen nähtäville panoa (MRL 64 §).

2. SUUNNITELMAN NIMI JA SUUNNITTELUALUE

Suunnitelman nimi on ÄHTÄRIN MOKSUNNIEMEN OSAYLEISKAAVA.

Osayleiskaavoitettava alue sijaitsee noin 7 km päässä Ähtärin liikekeskustasta ja käsittää koko Moksunniemen matkailualueen Kierinniementä Moksunniemen eteläkärkeen. Suunnittelualuetta rajaa koillisessa valtatie 18 (Vaasa-Jyväskylä) ja lounaassa Hankavesi. Rataosuus Jyväskylä-Seinäjoki sijoittuu alueelle valtatie suuntaisena. Suunnittelualue on keskeisiltä osiltaan matkailu-, lomailu- ja virkistyskäytössä, koillisreunassa on jonkin verran pysyvää asutusta. Alueen laajuus on noin 520 ha, josta vesialuetta noin 150 ha.

Kuva 1: Alustava suunnittelualue

3. SUUNNITTELU TEHTÄVÄN MÄÄRITTELY JA TAVOITTEET

Moksunniemen loma- ja matkailualueella on suunniteltu aikaisemmin asemakaavoittamalla Ähtäriin Eläinpuiston ja Hotelli Mesikämmen alue (1994) sekä myöhemmin golfkentän ja vuonna 2000 järjestettyjen loma-asuntomessujen alueet. Viimeksi on laadittu asemakaavan muutos mm. golfkentän laajentamiseksi entisen Mini-Suomen alueelle (2011).

Tulevien asemakaavamuutosten pohjaksi tarvitaan yleiskaavallista ohjausta maankäytön kokonaisvaltaiseen kehittämiseen. Samalla laaditaan koko alueen kattavat selvitykset luonnon, kulttuuriympäristön ja maiseman osalta. Strategisen yleiskaavan ja selvitysten laatimisen tavoitteena on myös helpottaa ja nopeuttaa tulevia asemakaavamuutoksia. Yleiskaava laaditaan normaalia tarkempaan siten, että siinä otetaan kantaa sallittuihin kerrosaloihin ja kerroskorkeuksiin.

Ähtäriin kaupunginhallitus on päättänyt 16.5.2011 osayleiskaavan laatimisesta Moksunniemen alueelle.

Ähtäriin matkailua koskevan Masterplan-suunnitelman (2010) visiona ja tavoitteena on Ähtäriin kehittäminen Suomen johtavaksi ympärivuotiseksi perhematkailukeskukseksi vuonna 2020. Tavoitteena on kasvattaa matkailijamäärä 150 000:sta 230 000:een. Alueen palveluja täydennetään ja ympärivuotisten vuodepaikkojen määrää lisätään noin 300:sta 1000:een vuodepaikkaan. Tavoitteena on toteuttaa alueelle 100–150 ympärivuotisessa käytössä olevaa loma-asuntoa, mikä merkitsee noin 10 000–15 000 m² lisäystä kerrosalaan. Tavoitteena on majoituskapasiteetin rakennemuutos yksityisestä kaupalliseen. Ähtäriin matkailun työllistävä vaikutus olisi tuolloin 250 työpaikkaa.

Moksunniemen loma- ja matkailualueelle on laadittu yleissuunnitelma (2011), jossa on esitetty toiminnallisia ratkaisuvaihtoehtoja Masterplanin tavoitteiden edellyttämän kerrosalan ja palveluiden sijoittamiseksi alueelle.

Kuva 2: Ote Moksunniemen yleissuunnitelmasta (2011)

4. KAAVOITUSTILANNE JA LAADITUT SELVITYKSET

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

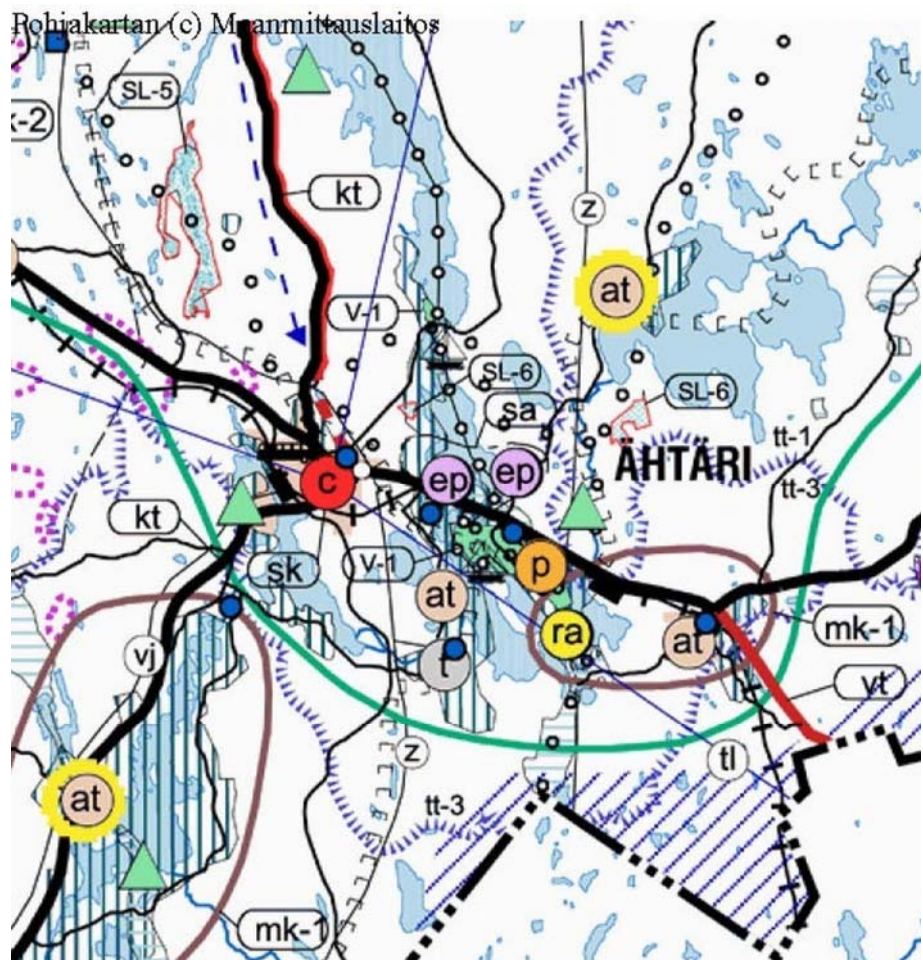
Valtion ja kuntien viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (Valtioneuvoston päätös 30.11.2000, tarkistettujen tavoitteiden voimaan 1.3.2009) ja edistää niiden toteuttamista. Viranomaisten on myös arvioitava toimenpiteidensä vaikutuksia valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kannalta. Valtakunnalliset tavoitteet huomioidaan rinnakkain MRL 39 §:ssä yleiskaavalle asetettujen sisältövaatimusten kanssa.

Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista osayleiskaava-alueita koskevat erityisesti seuraavat tavoitekokonaisuudet:

- Toimiva aluerakenne
- Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
- Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
- Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto

Maakuntakaava

Ähtäriin kaupunki kuuluu Etelä-Pohjanmaan liiton alueeseen, jolla on voimassa vuonna 2005 vahvistettu maakuntakaava.

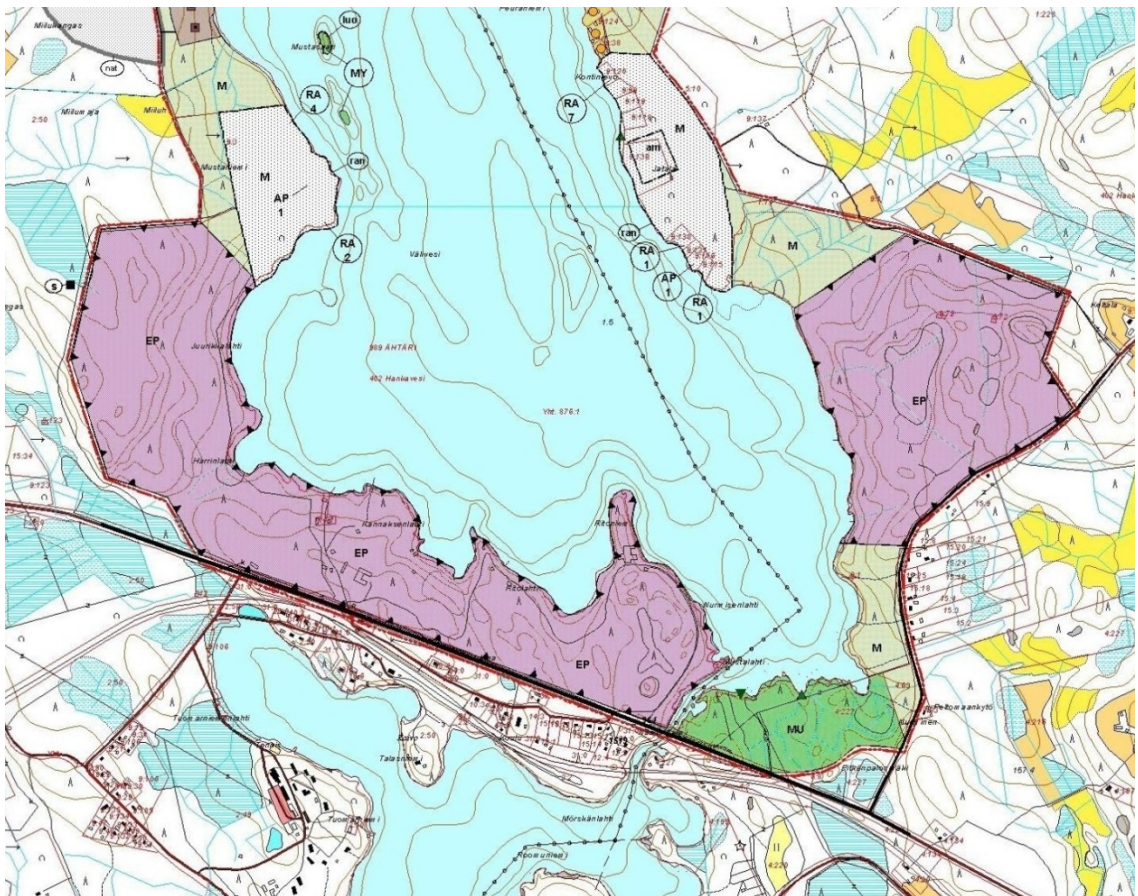

Kuva 3: Ote maakuntakaavasta 2005

- Suunnittelualueelle on osoitettu virkistysalue (V-1), joka kohdeselostuksen mukaan koskee virkistysaluetta, matkailukeskusta ja loma-asutusta.
- Moksunniemen virkistysalueen yhteyteen on osoitettu palvelujen aluetta (p), jolle saa sijoittaa myös loma-asutusta ja matkailua palvelevia toimintoja.
- Suunnittelualue kuuluu maakuntakaavassa Myllymäen alueelle osoitettuun maa-seudun kehittämisen kohdealueeseen (mk-1) ja Alavuden, Kuortaneen, Lehtimäen, Nurmon, Töysän ja Ähtärin alueelle osoitettuun matkailun vetovoima-alueeseen (mv), joka kohdeselostuksen mukaan on luonto- ja ostosmatkailun muodostama kokonaisuus, jossa on painotettu virkistystä.
- Moksunniemeen on osoitettu myös loma-asuntoaluetta (ra), joka liittyy kylien kehittämiseen ja osaksi myös matkailun vetovoima-alueisiin.
- Suunnittelualue sijoittuu Inhan – Ähtärinsalmen alueelle osoitettuun kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeään alueeseen.
- Alueen itäosan poikki on osoitettu rakennettu 400 kV:n voimajohto.

Yleiskaavat

Alue rajautuu pohjoisessa vuonna 2009 lainvoimaiseksi tulleeseen Väliveden–Ähtärinsalmen rantaosayleiskaavaan. Valtatien 18 pohjoispuolella on aluevarauksia maa- ja metsätalousalueelle, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) sekä puolustusvoimien varikkoaluetta varten (EP).

Kuva 4. Ote Väliveden–Ähtärinsalmen rantaosayleiskaavasta (2009)

Asemakaavat

Suunnittelualueella ovat voimassa seuraavat asemakaavat:

71 Rakennuskaavan muutos ja laajennus

LH vahvist. 23.02.1994

78 Rakennuskaavan muutos

LSU vahvist. 21.10.1998

85 Asemakaavan muutos (korttelit 714, 715–723, 732–735, 737–739 ja 741–746)

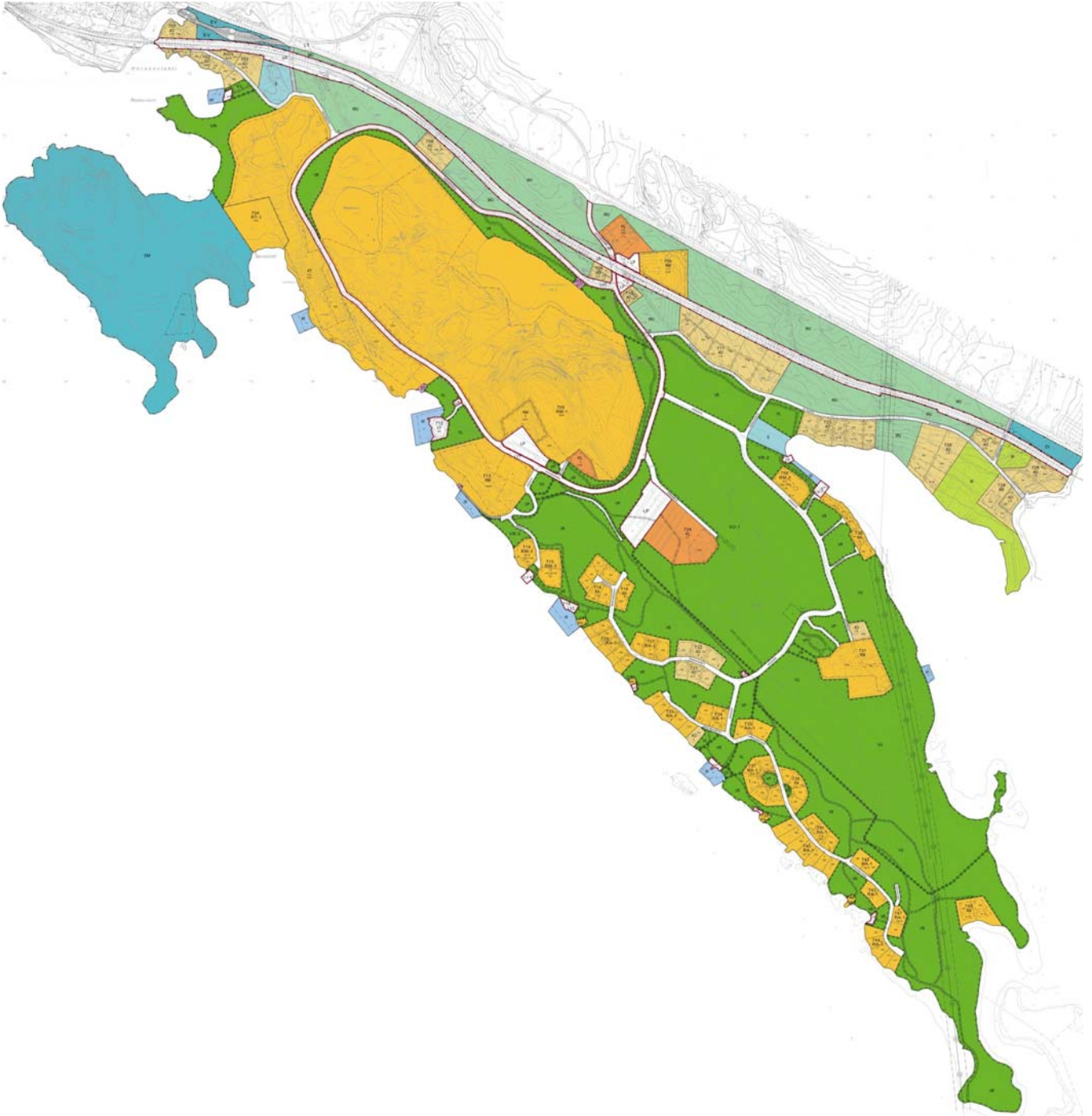
KV hyv. 01.10.2002

86 Asemakaavan muutos, Mörskänlahti (korttelit 702 ja 703)

KV hyv. 31.03.2003

87 Asemakaavan muutos (korttelit 742, 743 ja 747)

KV hyv. 16.06.2003

Kuva 5. Moksunniemen asemakaavayhdistelmä (2011)

Laaditut selvitykset ja suunnitelmat

- Moksunniemen yleissuunnitelma, Pöyry Finland Oy 2011
- Ähtäri Masterplan, Ähtärin kaupunki 2010
- Pohjavesialuekartta, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus (1.3.2011)
- Muinaisjäännösrekisteri, Museovirasto
<http://www.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx>
- Liito-oravaselvitys, Ähtärin kaupunki 2009
- Kuusiokuntien liikenneturvallisuussuunnitelma, Ramboll 2009
- Vesiteitä kyliin ja kirkolle, Ähtärin kulttuuriympäristöohjelma, Riitta Jaakkola 2009
- Haja-asutusalueiden vesihuollon yleissuunnitelma, Pöyry Environment Oy 2007
- Valtatien 18 Vaasa-Jyväskylä tarveselvitys, Tiehallinto
- Maakunnallisesti arvokkaat maisema- ja kulttuurialueet, esiselvitys, EP-liitto/Motiivi Oy 2001

Kulttuuriympäristön ja luonnonympäristön erityiset kohteet

- Museoviraston rekisteriportaalin muinaisjäännösrekisterin mukaan alueella on 8 kiinteää muinaisjäännöstä (lk II):
 - Historiallisen ajan puolustusvarustukset (Kierinniemi, Nääsinsalmi 1, Nääsinsalmi 4, Valtatie 18, Mekkolampi)
 - Historiallisen ajan työ- ja valmistuspaikat, hiilimiilut (Kierinniemi 2, Kierinniemi 3)
 - Kultti- ja tarinapaikka, Papinkivi (Lapinniemi)
- Ähtärin kulttuuriympäristöohjelman yhteydessä alueelta on inventoitu Moksun tila. Moksun tilan läheisyydessä sijaitsee Ylävedet-veistos muistomerkkinä paikkakunnan asutushistoriasta.
- Keväällä 2009 laaditun liito-oravaselvityksen mukaan Aarnipolun alueella ja Moksunjärven rannassa havaittiin kolopuita ja merkkejä liito-oravan liikkumisesta alueella.
- Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen pohjavesialuekartan (päivitetty 1.3.2011) mukaan suunnittelualueen pohjoisosaan rajautuu Nääsinsalmen (1098901) pohjavesialue, joka on luokiteltu vedenhankintaan soveltuvaksi II luokan pohjavesialueeksi. Suunnittelualueen eteläpuolella sijaitsee Nousunlahden (1098902) pohjavesialue, joka on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi I luokan pohjavesialueeksi.

5. LAADITTAVAT SELVITYKSET JA ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET

Laadittavat selvitykset

Osayleiskaavatyön yhteydessä laaditaan seuraavat selvitykset:

- Luonto-, liito-orava- ja lepakkoselvitys, Pöyry Finland Oy 2011
- Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys, Pöyry Finland Oy 2011
- Muinaisjäännösinventointi, Ähtärin kaupunki / Mikrolitti Oy 2011

Arvioitavat vaikutukset

Osayleiskaavoituksen yhteydessä arvioidaan MRL 9 §:n ja MRA 1 §:n mukaisesti kaavan toteuttamisen aiheuttamia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ympäristöön. Ympäristövaikutuksia selvitettyäessä painopiste asetetaan merkittäviksi arvioituihin ja koettuihin vaikutuksiin, joiden arvioidaan tässä vaiheessa kohdistuvan virkistyspalvelujen saatavuuteen sekä luontoon ja maisemaan. Moksunniemen alueen maankäytöllä on vaikutuksia Ähtärin kaupungin palvelutarjontaan sekä seudulliseen ja valtakunnalliseen matkailutarjontaan.

Kaavaselostukseen kootaan arvioinnin tuloksena muodostettu yhtenäinen arvio rakentamisen ympäristövaikutuksista. Vaikutusten arviointi tapahtuu selvitysten, asiantuntija-arvioiden sekä sidosryhmätyöskentelyn kautta. Vaikutukset voivat olla joko myönteisiä tai kielteisiä.

6. MITEN TIEDOTETAAN JA KETÄ KUULLAAN TYÖN AIKANA

Osalliset

Osallisia ovat alueen maanomistajat, asukkaat ja yrittäjät sekä muut, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee. Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (MRL 62§).

Maanomistajat	Yritykset ja yhteisöt	Viranomaistahot
Maanomistajat, jakokunnat ja muut kaava-alueen ja siihen rajoittuvien alueiden maanomistajat ja alueiden haltijat	Moksunniemen Golf Oy Ähtäri Golf ry Hotelli Mesikämmen Ähtäri Eläinpuisto Oy	Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) Etelä-Pohjanmaan liitto Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo
Kiinteistönomistajat Suunnittelualueen kiinteistönomistajat	Luoman Oy Anvia Oyj Koillis-Satakunnan Sähkö Oy Sonera Oyj	Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi, rautatieosasto Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintokeskus (AVI)
Asukkaat Ähtäri kaupungin asukkaat	Suomenselän Lintutieteellinen yhdistys ry Suomenselän metsänhoitoyhdistys ry Ähtärijärven luontoyhdistys ry	Metsähallitus Museovirasto Puolustusvoimat
Ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa Muut osalliset ja osalliseksi ilmoittautuvat	Ähtäri-seura ry Ähtäri yrittäjät ry Ähtäri yrittäjänaiset ry Muut mahdolliset yritykset ja yhteisöt	Muut viranomaiset harkinnan mukaan Ähtäri kaupunki Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus Tekninen lautakunta Muut lautakunnat Ähtäri Energia ja Vesi Oy

Tiedottaminen

Kaavoituksen vireille tulosta, osallistumis- ja arviointisuunnitelman, kaavan valmistelumateriaalin, kaavaluonnoksen ja – ehdotuksen nähtävillä olosta sekä kaavan voimaantulosta tiedotetaan kaupungin ilmoitustaululla, kaupungin internet-sivustolla <http://www.ahtari.fi> sekä Ähtärijärven Uutisnuotta -lehdessä jäljempänä olevan aikataulun mukaisesti (Kuva 6). Kaavoitusprosessiin mahdollisesti myöhemmin tulleista oleellisista muutoksista tiedotetaan vastaavasti.

7. MITEN JA MILLOIN VOI OSALLISTUA

Osallistuminen

Kaavoituksen kuluessa osallisilla on tilaisuus mielipiteen esittämiseen mm. osallistumis- ja arviointisuunnitelman, kaavaluonnoksen ja kaavaehdotuksen nähtävillä olon aikana sekä yleisötilaisuuksissa. Huomautuksia ja mielipiteitä yleiskaavaa koskevissa asioissa voi jättää Ähtärin kaupungin tekniseen toimistoon.

Osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyn aikataulu on esitetty kuvassa 6:

- Kaavoituksen käynnistymisestä on tiedotettu yleisötilaisuudessa loppuvuodesta 2011.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaavoituksen vireille tulosta on tiedotettu alkuvuodesta 2012. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä tammi-helmikuussa.
- Kaavaluonnos ja siihen liittyvä valmisteluaineisto sekä tarkistettu osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan mielipiteen kuulemista varten nähtävillä ja järjestetään yleisötilaisuus syksyllä 2012. Osallisilla on mahdollisuus mielipiteen esittämiseen. Tavoitteet ja vaihtoehdot käsitellään luonnosvaiheen yhteydessä.
- Kaavaluonnokseen tehtävien tarkistusten jälkeen osayleiskaavaehdotus asetetaan nähtävillä alkuvuodesta 2013. Osallisilla on mahdollisuus muistutuksen jättämiseen.
- Osayleiskaava saatetaan kaupungin hyväksymiskäsittelyyn keväällä 2013. Osayleiskaavan hyväksyy Ähtärin kaupunginvaltuusto.

Viranomaisyhteistyö

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelman valmisteluvaiheessa on järjestetty viranomaisneuvottelu. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on lähetetty tiedoksi viranomaisosallisille.
- Kaavaluonnoksesta pyydetään viranomaisten kannanotot lausunto-/neuvottelumenettelyä käyttäen.
- Kaavaehdotuksesta pyydetään viranomaisten lausunnot
- Nähtävilläolon jälkeen pidetään toinen viranomaisneuvottelu

8. KUKA VALMISTEELEE JA OHJAA

Vuorovaikutuksen järjestäminen tapahtuu Ähtärin kaupungin toimesta. Kaavan laatiminen tapahtuu konsulttityönä Pöyry Finland Oy:n Seinäjoen toimistossa.

Hallintokäsittely tapahtuu Ähtärin kaupungin hallintoelimissä. Osayleiskaavoitusta valmistelee Ähtärin kaupunginhallituksen nimeämä ohjausryhmä. Ohjausryhmä/Tekninen lautakunta käsittelee saadun palautteen. Kaavaehdotuksen nähtävillä olossa jätetyistä muistutuksista toimitetaan perusteltu vastine asianosaisille. Kaavan hyväksymisestä ilmoitetaan muistutuksen tekijöille (MRL 67§).

Osayleiskaavoitus	Osallistuminen	Tiedottaminen	Ajankohta
Viranomaisneuvottelu 1	MRL 66§, MRA18§	Kutsu	joulukuu 2011
Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tiedotetaan ja se on nähtävillä.	OAS riittävyyden arviointi MRL 63§, 64§, MRA 31§	Kuulutus ÄHTÄRINJÄRVEN UUTISNUOTTA-lehti Kunnan kotisivu	alkuvuosi 2012
Ähtäriin kaupunginhallitus hyväksyy kaavan tavoitteet ja asettaa kaava-luonnoksen nähtäville. Yleisötilaisuus.	Mahdollisuus mielipiteen esittämiseen MRL 62§, MRA 30§	Kuulutus ÄHTÄRINJÄRVEN UUTISNUOTTA-lehti Kunnan kotisivu	syksy 2012
Ähtäriin kaupunginhallitus asettaa kaavaehdotuksen nähtäville ja pyytää siitä lausunnot.	Lausunnot MRA 20§ Mahdollisuus muistutukseen MRL 65§, MRA 19§	Kuulutus ÄHTÄRINJÄRVEN UUTISNUOTTA-lehti Kunnan kotisivu	alkuvuosi 2013
Viranomaisneuvottelu 2	MRL 66§, MRA 18§	Kutsu	alkuvuosi 2013
Ähtäriin kaupunginvaltuusto hyväksynee osayleiskaavan.	Mahdollisuus valittaa hyväksymispäätöksestä Vaasan hallinto-oikeuteen	Kaavan hyväksymisestä ilmoitetaan muistutuksen tekijöille (MRL 67§). Hyväksymispäätöksestä kuulutetaan virallisesti	kevät 2013

Kuva 6: Osallistuminen ja tiedottaminen

9. MISTÄ SAA TIETOA

Suunnittelutyöhön liittyviä lisätietoja saa Ähtäriin kaupungin tekniseltä osastolta.

Ähtäriin kaupunki Tekninen toimi Ostolantie 17 63700 Ähtäri	Tekninen johtaja Ilkka Kajander Puh (06) 2525 6600, 0400 689 246 Fax (06) 2525 6111 Sähköposti: etunimi.sukunimi@ahtari.fi
Pöyry Finland Oy Kampusranta 9 C 60320 Seinäjoki	Osastopäällikkö Liisa Märijärvi-Vanhanen Puh 010 33 410, Fax 010 33 41120 Sähköposti: etunimi.sukunimi@poyry.com

Tietoa kaavoituksesta on saatavissa myös kunnan internet-osoitteesta www.ahtari.fi

Yleistietoa kaavoituksesta löytyy ympäristöhallinnon verkkopalvelusta www.ymparisto.fi
> Maankäyttö ja rakentaminen

Muistio

Päiväys 11.08.2011

Sivu 1 (1)

MOKSUNNIEMEN ALUE, ÄHTÄRI **Maastokäynti 11.8.2011 klo 15.00-16.00**

Läsnä

- Sirkka-Liisa Sihvonen, Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo
- Juha-Matti Märijärvi, Pöyry Finland Oy
- Annukka Rajala, Pöyry Finland Oy

Rakennettu kulttuuriympäristö

Moksunniemen alueelle ollaan laatimassa osayleiskaavaa ja kaavoituksessa on huomioitava myös rakennetun kulttuuriympäristön kohteet.

Ähtärin kaupunki toimitti Moksunniemen osayleiskaava-alueella sijaitsevien rakennusten ikärakennetiedot, joiden perusteella valittiin kartoitettavat kohteet (yhteensä 13 kohdetta). Annukka Rajala teki maastokäynnin 8.7.2011 ja valokuvasi kohteet.

Etelä-Pohjanmaan museon edustajan kanssa tehtiin maastokäynti 11.8.2011, jossa kartoitetut kohteet käytiin läpi ja arvioitiin kohteiden inventointitarvetta. Maastokäynnin perusteella suunnittelualueelta tulisi Sihvosen mukaan inventoida kuusi kohdetta osayleiskaavoitusta varten:

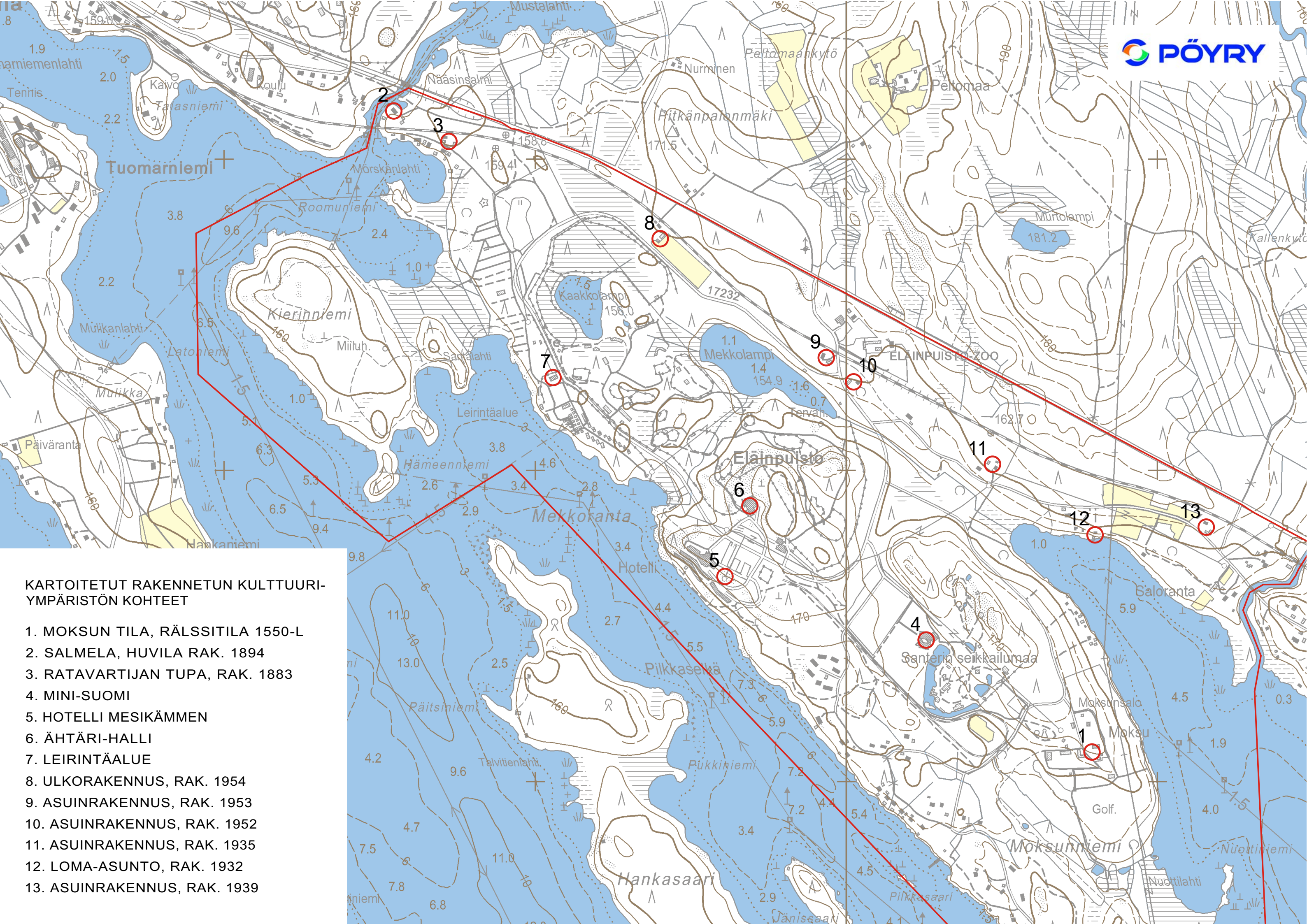
1. Moksun tila, rälssitila 1550-luvulta
2. Salmela, huvila rak. 1894
3. Ratavartijan tupa, rak. 1883
5. Hotelli Mesikämmen
6. Ähtäri-Halli
13. Asuinrakennus, rak. 1939

Muistion laatija

Annukka Rajala

Liitteet: Kohdekartta

Jakelu: osallistujat
Ilkka Kajander, Ähtärin kaupunki
Liisa Märijärvi-Vanhanen, Pöyry Finland Oy

**KARTOITETUT RAKENNETUN KULTTUURI-
YMPÄRISTÖN KOHTEET**

1. MOKSUN TILA, RÄLSSITILA 1550-L
2. SALMELA, HUVILA RAK. 1894
3. RATAVARTIJAN TUPA, RAK. 1883
4. MINI-SUOMI
5. HOTELLI MESIKÄMMEN
6. ÄHTÄRI-HALLI
7. LEIRINTÄALUE
8. ULKORAKENNUS, RAK. 1954
9. ASUINRAKENNUS, RAK. 1953
10. ASUINRAKENNUS, RAK. 1952
11. ASUINRAKENNUS, RAK. 1935
12. LOMA-ASUNTO, RAK. 1932
13. ASUINRAKENNUS, RAK. 1939

Muistio

ÄHTÄRIN KAUPUNKI MOKSUNNIEMEN OSAYLEISKAAVA

Päiväys 07.12.2011
Liisa Märijärvi-Vanhanen
Tel. 010 33 41114
E-mail liisa.marijarvi-vanhanen@poyry.com

Sivu 1 (3)

VIRANOMAISNEUVOTTELU 1

Aika 07.12.2011 KLO 10:00-12:20

Paikka Ähtärin kaupungintalo, Ostolantie, Ähtäri

Kutsutut Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Ähtärin kaupunki
Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus
Etelä-Pohjanmaan liitto
Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo
Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Metsähallitus
Museovirasto
Puolustusvoimat, Länsi-Suomen Sotilasläänin Esikunta

Läsnä	Matti Rantala	Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, alueiden käyttö
	Ari-Pekka Laitalainen	Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, alueiden käyttö
	Eeva Kopposela	Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, liikenne
	Jorma Ollila	Etelä-Pohjanmaan liitto
	Sirkka-Liisa Sihvonen	Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo
	Antti Maukonen	Metsähallitus
	Ilkka Kajander	Ähtärin kaupunki, tekninen johtaja
	Liisa Märijärvi-Vanhanen	Pöyry Finland Oy

1. KOKOUKSEN AVAUS

Ilkka Kajander avasi kokouksen. Muistion laatii Pöyry.

2. SUUNNITTELUTILANTEEN ESITTELY

Kaupungin puheenvuoron käytti Ilkka Kajander. Moksunniemen alueelle on laadittu aiemmin MasterPlan ja yleissuunnitelma, joissa on tutkittu alueen lisärakentamisen tarpeita ja mahdollisuuksia. Alueen rakentamiseksi on virinnyt kysyntää, johon nyt pyritään vastaamaan laatimalla ensi vaiheessa osayleiskaava tulevien asemakaavamuutoksien ohjaamiseksi. Kaupunginvaltuustossa on hyväksytty äskettäin asemakaavan muutos Hotelli Mesikämmenen itäpuolella sijaitsevalle alueelle, jossa mm. entisen Mini-Suomen alueelle rakennetaan golfkentän laajennus täysimittaiseksi. Tavoitteena on laajennuksen ensimmäisen osan valmistuminen vuonna 2013. Karhunkierroksen siirtymisestä kaupungin haltuun on neuvoteltu ELY-liikenteen kanssa.

Liisa Märijärvi-Vanhanen esitteli osayleiskaavatyölle laaditun osallistumis- ja arviointisuunnitelman, alustavat tavoitteet ja laadittujen selvityksien tuloksia. Alueelle on laadittu luontoselvitys, joka sisältää liito-orava- ja lepakkoselvitykset. Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitystä tullaan täydentämään rakennusinventoinnilla. Alueelta on laadittu myös muinaismuistoinventointi. Yleissuunnitelmassa on ideoitu ja käsitelty Moksunniemen lisärakentamismahdollisuuksia.

3. VIRANOMAISTEN KANNANOTOT

Jorma Ollila, Etelä-Pohjanmaan liitto

Maakuntakaavassa Moksunniemen alue on palvelujen aluetta (p), jonka mukaan alueelle voidaan sijoittaa loma-asutusta ja matkailua palvelevia toimintoja. Myös virkistysaluemerkintä (V-1) mahdollistaa virkistyksen lisäksi matkailukeskuksen ja loma-asutuksen rakentamisen. Keskeisiä elementtejä alueella ovat eläinpuisto, luonto ja palvelut. Tuulivoimaa ei ole tarkoitus sijoittaa alueen läheisyyteen.

Jatkossa tulee ilmastonmuutoksen myötä energiapuoli nousemaan nykyistä tärkeämpään rooliin, jolloin tutkittavaksi tulevat esim. maalämpö- ja passiivitalo- / 0-energiatalo- / matalalämpöaloratkaisut. Puistoalueella ovat mahdollisia myös syvälle kaivettavat energiakaivoratkaisut. Energiankulutuksen pienentämiseksi kaavoissa tulisi ohjata rakennusten suuntaamista ja rakennusratkaisuja esim. lämmönkeräimien sijoittamiseksi.

- Kommentti Kajander: Hotelli ja kylpylä toimivat sedimenttilämmöllä. Jatkossa myös isompia kohteita voidaan ottaa mukaan, pienempien rakennusten kohdalla se ei ole kannattavaa.

Sirkka-Liisa Sihvonen, Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo

Maakuntamuseo on antanut lausunnon asemakaavan muutoksen yhteydessä myös Moksun tilaa koskien. Moksun tilan rakennukset tulevat huomioon otettaviksi kaavassa suojelumerkinnällä. Moksun tila ja kotieläinpuisto ovat nykyisin tyhjillään ja niille tulisi kehittää sopiva käyttötarkoitus, esim. golfkentän kahvilatoiminta. Alue näyttää hienolta ilmasta käsin. Golfradat sijoittuvat nyt lähelle Moksun tilan pihapiiriä.

- Kommentti Kajander: Golfkentän ensimmäiset 9 reikää on rakennettu Moksun tilan lähistölle 10-15 vuotta sitten. Moksun tilaa oltiin jo kaavoittamassa aiemmin ja se tulee jatkossa tarkasteltavaksi asemakaavoituksessa. Rakennusta on jossakin määrin kunnostettu kaupungin toimesta.

Antti Maukonen, Metsähallitus

Metsähallitus omistaa Kierinniemen sekä sisääntuloalueen valtatievarressa. Suunnittelussa tulevat huomioon otettaviksi maisema-, kulttuuri- ja luontoarvot.

Kierinniemi on maisemanhoitoalueena hoidettua metsäaluetta, jossa on opastettu luontopolku. Kierinniemen eteläosa on luontoselvityksen mukaan luontoarvoiltaan monipuolinen ja säilyttäminen luonnontilaisena suositeltavaa.

Eeva Koppola, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman osallisiin tulee lisätä rataosasto. Alueelta tulisi laatia liikenneselvitys. Alueelle voisi olla tarpeen kehittää esim. ratsastusreittejä. Kaavoituksessa tulee huomioda valtatie ja rata-alueen suoja-alueet.

- Kommentti Märijärvi-Vanhanen: OAS:ssa on mainittuna Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi, rautatieosasto. Moksuntien liittymä valtatiehen tulee vastaan yllättäen kummastakin suunnasta. Asutusta ei ole valtatievarressa ja etäisyydet Myllymäen ja keskustaan suuntaan ovat pitkät. Ratsastusreittejä voi olla jo hankala mahduttaa nyt suunniteltavana olevalle alueelle, valtatie pohjoispuolella on tilaa. Ratsastustoimintaa on esitetty kehitettäväksi keskustan osayleiskaava-alueella.

- Kommentti Kajander: Ähtärin keskustan osayleiskaavan yhteydessä laaditaan tieverkkoselvitys, jossa tarkastellaan valtatieliittymiä. Moksunniemen valtatieliittymä on tarkoitus tutkia samassa selvityksessä. Nykytilanteessa liittymässä on väistötila.
- Kommentti Ollila: Valtatieliittymässä tulisi harkita kanavointia ja yläopasteita, jotta risteysalue voidaan hahmottaa riittävän aikaisin.

Matti Rantala, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Osayleiskaavan laatiminen Moksunniemen alueelle on paikallaan, tarkoituksena on tulevan asemakaavoituksen ohjaaminen. Maanomistus tulee ohjaamaan luonnosvaihetta selvityksien huomioimisen ohella. Luonnoksesta kannattaa pyytää lausunnot.

Alueella on merkitystä matkailualueena sekä myös kaupunkilaisten virkistysalueena. Alue on merkittävä luonnon ja maiseman kannalta, joihin on suunnittelussa kiinnitettävä erityistä huomiota. Rantavyöhykkeet ovat maisemallisesti merkittäviä. Liito-oravat ja lepakot tulevat huomioitaviksi rakentamisessa. Reitit ja virkistysalueet sekä pohjavesialueet on huomioitava. Alueen matkailullista ja virkistyksellistä luonnetta ei ole suunnitelmissa tarkoitus muuttaa.

Aikanaan alueen suunnittelu on käynnistynyt rantakaavoituksella.

Ari-Pekka Laitalainen, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Selvityksiä tulee tarvittaessa tarkentaa asemakaavoitusvaiheessa.

4. JATKOTOIMENPITEET

Keskusteltiin jatkosuunnitelmien aikatauluista:

Eeva Kopposelan mukaan Karhunkierroksen muutos kaupungin hallintaan edellyttää ensiksi asemakaavan muutosta ja kaupungin kadunpito päätöstä, joiden jälkeen kaupunki tekee esityksen ELY-liikenteelle muutoksesta.

Matti Rantalan mukaan asemakaavojen muuttaminen jatkossa edellyttää ainakin osayleiskaavaluonnoksen olemassa oloa.

Ilkka Kajanderin mukaan osayleiskaavaluonnosta valmistellaan yleissuunnitelman pohjalta ja se tulee alkuvuodesta mielipiteen kuulemista varten nähtäville ja lausunnoille.

Jorma Ollila korosti jatkosuunnittelussa kevyen liikenteen reittien tärkeyttä koko alueelle. Reittien tulee houkuttaa käyttäjiä korkeatasoisuudellaan. Osayleiskaavassa voisi ohjata asemakaavoitusta talojen suuntauksen, kattomuodon ja pohjoistuulilta suojautumisen suhteen.

5. MUUT ASIAT

Muita asioita ei käsitelty

6. KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Ilkka Kajander päätti kokouksen klo 12:20.

Muistion laatija

Liisa Märijärvi-Vanhanen

Jakelu: Kutsutut

Muistio

ÄHTÄRIN KAUPUNKI MOKSUNNIEMEN OSAYLEISKAAVA

Päiväys 23.01.2013
Liisa Märijärvi-Vanhanen
Tel. 010 33 41114
E-mail: etunimi.sukunimi@poyry.com

Sivu 1 (4)

VIRANOMAISNEUVOTTELU 2

Aika	23.01.2013 KLO 14:20-15:22	
Paikka	Etelä-Pohjanmaan ELY, Alvar Aallon katu 8, Seinäjoki	
Kutsutut	Ähtärin kaupunki Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus Etelä-Pohjanmaan liitto Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto Metsähallitus Museovirasto Länsi-Suomen Sotilasläänin Esikunta Liikennevirasto	
Läsnä	Risto Harju Ilkka Kajander Jarmo Pienimäki Jouni Rautio Ari-Pekka Laitalainen Matti Rantala Seppo Rinta-Hoiska Sirkka-Liisa Sihvonen Eero Ruotsila Niklas Björkqvist Jani Viisanen Juha-Matti Märijärvi Liisa Märijärvi-Vanhanen	Ähtärin kaupunki Ähtärin kaupunki Ähtärin kaupunki Ähtärin kaupunki Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, alueiden käyttö Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, alueiden käyttö Etelä-Pohjanmaan liitto Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo Länsi-Suomen Sotilasläänin Esikunta Metsähallitus Laatumaa Metsähallitus Laatumaa Pöyry Finland Oy Pöyry Finland Oy

1. AVAUS JA JÄRJESTÄYTYMINEN

Puheenjohtajaksi valittiin Ähtärin kaupunginhallituksen puheenjohtaja Risto Harju. Muistion laatii Pöyry. Seppo Rinta-Hoiska ilmoitti olevansa asiajäävi.

2. KAAVALUONNOKSEN PÄÄKOHDAT JA SAATU PALAUTE

Kaupungin puheenvuoro

Ilkka Kajanderin mukaan Moksunniemen alueen suunnittelu on käynnistynyt vuonna 2010 masterplanin laatimisella. Vuonna 2011 laadittiin yleissuunnitelma ja käynnistettiin yleiskaavan selvitykset.

Konsultin puheenvuoro

Liisa Märijärvi-Vanhanen Pöyryltä esitteli osayleiskaavatyön pääkohdat sekä laadittujen selvitysten huomioimisen kaavatyössä. Tavoiteaikataulun mukaan kaavaehdotus tulee nähtäville ja lausunnoille keväällä. Suunnittelualue on jo aiemmin kokonaan asemakaavoitettu ja nyt ollaan laatimassa osayleiskaavaa, jossa ohjataan tulevia asemakaavan muutoksia. Osayleiskaavaluonnos on laadittu tavanomaista tarkemmaksi siten, että siinä määriteltä alueittaiset rakennusoikeudet. Rakennusoikeuksia on luotu erityisesti kaupalliseen majoitustoimintaan sekä palvelujen kehittämiseen. Tulevia asemakaavamuutoksia edistää erityisesti alueen selvitysvalmiuden parantuminen. Alueelle on laadittu luonto-, liito-orava- ja lepakkoselvitykset sekä kulttuuriympäristö-, maisema- ja muinaismuistonselvitykset.

3. VIRANOMAISTEN KANNANOTOT

Länsi-Suomen Sotilasläänin Esikunta, Eero Ruotsila

Sotilaslääni on antanut lausunnon, jonka mukaan Inhan varikkoalueen suojavyöhykkeellä on rakentamiseen liittyviä rajoitteita. Alueelle ei tule sijoittaa tiloja, joissa on liikuntarajoitteisia tai lapsia ja myös suoja-alueella liikkumista pitäisi rajoittaa. Asemakaavassa suoja-alueella olevien tonttien rakennusoikeutta tulisi vähentää eikä alueelle tule osoittaa uusia asuntoja. Osayleiskaavassa Mekkorannan alueelle esitetty RM-alue tulee supistaa siten, ettei se ulotu suojavyöhykkeelle. Varikkoaluetta koskevien määräysten mukaan suoja-alueelle ei saa sijoittaa asutustaajamaa, kouluja yms. Ähtärin varikkoa ei aiota lopettaa. Suojavyöhykkeellä tapahtuvasta kaikesta rakentamisesta tulee pyytää Sotilasläänin lausunto, myös peruskorjauksesta. Kaavamääräyksessä tulee edellyttää, ettei alueelle sallita uusia asuntoja. Nykyistä asemakaavaa tulisi pyrkiä muuttamaan paremmin esitetyt näkökohdat huomioivaksi. Suojavyöhyke tulee esittää kaavassa. Lausunnossa on ohjeistettu antamaan kaavamääräys myös tuulivoimaloiden rakentamiseen liittyvästä lausunntomenettelystä, sillä maatalousalueelle voidaan hakea kyseisiä rakennuslupia. Asia on syytä huomioida myös tulossa olevassa rakennusjärjestyksen tarkistamisessa. Kaapelien olemassa olo tulee huomioida rakentamisessa (kaapelinäyttö).

- Pienimäki: Mekkorannan alueelle tulossa oleva hyvinvointikeskus voidaan sijoittaa suojavyöhykkeen ulkopuolelle. Osayleiskaavaa voidaan tarkistaa jättämällä vyöhykkeen sisällä olevat alueet rakentamisen ulkopuolelle.

Metsähallitus Laatumaa, Jani Viisanen

Metsähallitus ei ole antanut luonnoksesta lausuntoa ja on siitä syystä saapunut viranomaisneuvotteluun. Metsähallitus omistaa alueita valtatie 18 varressa, johon on osoitettu alueita liiketoimintaa (KL) ja maa- ja metsätaloutta varten (MU). Metsähallitukselle sopii kyseiset kaavamerkinnot. Vuonna 2010 käynnistetyn yleissuunnitelman laatimisen yhteydessä kysyttiin Kierinniemen rakentamisesta Metsähallituksen näkemys, jonka luonnonsuojelu- ja liiketoimintapuoli muodostivat yhdessä. Näkemyksen mukaan alueella voidaan pohtia matkailupalvelujen aluevarausta, jos siitä ei aiheudu luonnolle haittaa. Tällainen alue voisi olla niemen keskiosalla tai siitä etelään. Onko mahdollista saada alueelle lisärakennusoikeutta? Metsähallitus toimittaa asiasta laaditun pöytäkirjan kaupungille.

- Märijärvi-Vanhanen: Kierinniemen alue on osoitettu asemakaavassa maisemallisesti arvokkaana erityisalueena (EM). Alueen säilyttämistä luontoalueena puolustaa myös sinne rakennettu opastettu luontopolku ja Moksunniemen vapaiden luontoalueiden merkittävä vähentyminen mm. golfalueen laajentumisen kautta. Toinen vaihtoehto on vähäistä merkittävämpi rakentaminen, millä katetaan kunnallistekniikan kynnyskustannukset.
- Björkqvist: Metsähallituksen aluejohtoryhmän kanta on selkiytynyt siten, että Kierinniemen alue halutaan osoittaa rakentamisen kehittämiseen.

- Pienimäki: Alueella on kysyntää ja viime kuukausina on virinnyt kiinnostusta Kierinniemenkin rakentamiseen, mikä tulisi jättää mahdolliseksi.
- Kajander: Aikaisemmin Metsähallitus on pitänyt mahdollisena osoittaa alueelle luontoretkeilyyn liittyvää rakentamista, mikä on huomioitu kaavaluonnoksessa asemakaavan mukaisella rakennusoikeudella, jota voidaan toki korottaa. Ähtäriläisillä on luontoa ympärillään muuallakin.

Etelä-Pohjanmaan liitto, Seppo Rinta-Hoiska

Kierinniemen rakentamisen määrää voitaisiin tutkia esittämällä se kaavassa selvitysalueena. Esimerkiksi korkeatasoinen chalets-rakentaminen voisi muodostaa alueelle näkyvän maamerkin. Oleellista Moksunniemen matkailun kehitykselle on kyky ottaa vastaan matkailijaryhmiä Lappajärven malliin. Kierinniemen osalta tulisi jättää avoimeksi Metsähallituksen esitys. Lomamessualueen vaiheilla on tapahtunut loma-asuntojen muuttamista pysyvään asutukseen poikkeusluvalla.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Matti Rantala

Moksunniemen alueelle on rakennusoikeuden lisäämisen myötä tulossa todella paljon lisää potentiaalisia käyttäjiä. Suunnittelussa täytyy huomioida kuinka maakuntakaavan tavoitteet täyttyvät. Metsähallitukselta toivotaan virallista lausuntoa viimeistään ehdotusvaiheessa. ELY:n lausunnossa tulee huomioidavaksi ainakin pohjavesiasiat, liiketilan merkittävä lisäys ja maiseman säilyttäminen rantavyöhykkeen osalta, mihin on kiinnitetty huomiota aiemmassa kaavoituksessa. Asemakaavan yhteydessä laadittava havainnollistaminen tukee myös osayleiskaavasta tehtäviä päätöksiä. Asemakaavan osallisiin tulee lisätä Fingrid, golfalueen ylittää 400 kV:n linja.

- Kajander: Moksunniemen ranta-alueita koskee Nallenpolku-hanke, jossa on muodostettu rantareitti opasteineen.
- Märijärvi-Vanhanen: Asemakaavassa liiketoiminta-alueet ovat olleet matkailupalvelujen merkinnällä (RM). Osayleiskaavassa merkittävimmät kaupallisen toiminnan alueet on muutettu KL-merkinnäksi.

Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo, Sirkka-Liisa Sihvonen

Moksunniemen alue on maisemallisesti hieno. Ähtärissä ei ole valtakunnallisia maisema-alueita kuin Ähtärin eteläosassa. Maisemallinen vetovoima tulisi tunnustaa ja hyödyntää laajemmin.

- Rautio: Mitä kautta maisema-alueiden esittäminen lähtee etenemään?
- Rantala: Etelä-Pohjanmaan liitto ja laadittavana oleva selvitys (Pro Agria /Annukka Kuoppala) lienee se taho.

Selostuksen kulttuuriympäristökohteisiin tulisi lisätä enemmän selitystä. Suurin ongelma alueella on Moksun tilan tulevaisuus. Moksun tila on nyt RM-alueella ja tulisi selvittää arvokohteen laajuus, talo vai pihapiiri. Pihapiirin pelastamista pidetään ensisijaisena.

- Kajander: Ulkorakennukset ovat säilymässä, koska ne on vuokrattu golfyhtiölle.
- Märijärvi-Vanhanen: Suojelukysymykset ratkaistaan varsinaisesti vasta asemakaavassa. Yleiskaavassa annetaan tavoitteet.

4. JATKOTOIMENPITEET

- Tavoitteena on saada kaava kesäkuun valtuustoon. Hankkeet odottavat kaavoituksen valmistumista.
- Kirjataan selostukseen kulttuuriympäristöä koskevat täydennykset.
- Kaupunki toimittaa Maakuntamuseolle lisätietoa Moksun tilan osalta.

- Sovittiin yhteisesti, että viranomaiset toimittavat puuttuvat lausuntonsa 1-2 viikon kuluessa viranomaisneuvottelumuistion toimittamisesta.
- Kaavaehdotuksesta pyydetään uudet lausunnot.

5. MUUT ASIAT

Muita asioita ei käsitelty

6. KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Risto Harju päätti kokouksen klo 15:22.

Muistion laatija

Liisa Märijärvi-Vanhanen

Jakelu: Kutsutut